

Издание
на български език

Информация и известия

Година 64
16 февруари 2021 г.

Съдържание

I Резолуции, препоръки и становища

СТАНОВИЩА

Европейски икономически и социален комитет

556-а пленарна сесия на Европейския икономически и социален комитет – Interactio, 2.12.2020 г. – 3.12.2020 г.

2021/C 56/01	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Към стратегия на ЕС за повишаване на екологичните умения и компетентности за всички“ (становище по собствена инициатива)	1
2021/C 56/02	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Индустриален преход към екологосъобразна и цифрова европейска икономика: регулаторни изисквания и ролята на социалните партньори и гражданското общество“ (проучвателно становище)	10
2021/C 56/03	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Принципи на публичните служби за стабилност на демократичния ред“ (проучвателно становище по искане на германското председателство)	29
2021/C 56/04	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Необходимостта да се гарантират на практика права на хората с увреждания да гласуват на изборите за Европейски парламент“ (допълнение към становище по собствена инициатива)	36

III Подготвителни актове

Европейски икономически и социален комитет

556-а пленарна сесия на Европейския икономически и социален комитет – Interactio, 2.12.2020 г. – 3.12.2020 г.

2021/C 56/05	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно презграничните плащания в рамките на Съюза (кодифициран текст) [COM(2020) 323 final — 2020/0145 (COD)]	43
--------------	---	----

2021/C 56/06	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите Програма и План за действие на ЕС относно наркотиците за периода 2021—2025 г.“ (COM(2020) 606 <i>final</i>)	47
2021/C 56/07	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Изменено предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на Единното европейско небе (преработен текст)“ (COM(2020) 579) и „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1139 по отношение на капацитета за действие на Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз като орган за преглед на ефективността на Единното европейско небе“ (COM(2020) 577)	53
2021/C 56/08	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на мерки за управление, опазване и контрол, приложими в зоната на Конвенцията за укрепване на Междумериканската комисия за тропическа риба тон, и за изменение на Регламент (ЕС) № 520/2007 на Съвета“ (COM(2020) 308 <i>final</i> — 2020/0139 (COD)	59
2021/C 56/09	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно предложение за директива на Съвета за изменение на Директива 2006/112/ЕО на Съвета по отношение на временните мерки във връзка с данъка върху добавената стойност за ваксини срещу COVID-19 и медицински изделия за инвитро диагностика на COVID-19 в отговор на пандемията от COVID-19 [COM(2020) 688 <i>final</i> — 2020/0311 (CNS)]	61
2021/C 56/10	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета за упълномощаване на Комисията да гласува в подкрепа на увеличението на капитала на Европейския инвестиционен фонд“ (COM(2020) 774 <i>final</i> — 2020/0343 (COD)	62
2021/C 56/11	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа“ (COM(2020) 0571 — 2020/0262 (COD)	63
2021/C 56/12	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно някои аспекти на железопътната безопасност и свързаност по отношение на трансграничната инфраструктура, свързваща Съюза и Обединеното кралство чрез фиксираната транспортна връзка през Ламанша“ (COM(2020) 782 <i>final</i> — 2020/0347 (COD)	64

I

(Резолюции, препоръки и становища)

СТАНОВИЩА

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

556-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ –
INTERACTIO, 2.12.2020 Г. – 3.12.2020 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Към стратегия на ЕС за повишаване на екологичните умения и компетентности за всички“

(становище по собствена инициатива)

(2021/С 56/01)

Докладчик: **Tatjana BABRAUSKIENĖ**

Решение на Пленарната асамблея	20.2.2020 г.
Правно основание	член 32, параграф 2 от Правилника за дейността становище по собствена инициатива
Компетентна секция	„Заетост, социални въпроси и гражданство“
Приемане от секцията	11.11.2020 г.
Приемане на пленарна сесия	2.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	241/4/8
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК подчертава, че **отговорността към околната среда е задължение на всеки**. Устойчивото екологично развитие изисква радикална социална промяна, включително индивидуални и колективни промени в нашия менталитет, поведение, начин на живот, както и в социалната, политическата и икономическата организация на държавите и обществата ни.

1.2. ЕИСК настоятелно призовава държавите членки с участието на социалните партньори и съответните заинтересовани страни да създадат ефективни национални стратегии с цел предприемане на мерки за спешно изпълнение на **целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР)**, които изискват от държавите да предприемат действия за приобщаване и справедливо качествено образование (ЦУР № 4) и за изменението на климата (ЦУР № 13). По-конкретно цел 13.3 е насочена към „подобряване на образованието, повишаване на осведомеността и на човешкия и институционален капацитет относно смекчаването на последиците от изменението на климата и приспособяването към него, намаляване на въздействията и ранно предупреждение“. Цел 4.7 е насочена към това „да се гарантира, че всички учещи придобиват знанията и уменията, необходими за насърчаване на устойчивото развитие“, което се предвижда не само като начин за подобряване на уменията и стимулиране на икономиката, но и за постигането на целите за **глобално гражданство и мир**. Образованието играе решаваща роля в тази промяна, която излиза извън елементарното включване на свързаните с околната среда въпроси в учебната програма.

1.3. ЕИСК призовава Европейската комисия и държавите членки да прилагат първия принцип на **Европейския стълб на социалните права (ЕССП)**, който предвижда качествено и приобщаващо образование, обучение и учене през целия живот (УПЦЖ) да се превърнат в право за всички в Европа, да го прилагат, за да подобрят предоставянето на „зелени“ умения и компетентности за опазване на околната среда и професионални умения за всички, както и да подпомагат прилагането на този принцип с устойчиво публично финансиране, договорено със социалните партньори и гражданското общество.

1.4. Комитетът счита, че „зелените“ умения, отговорността към околната среда и устойчивото развитие следва да бъдат включени във всички области в рамките на учебните резултати (знания, умения, нагласи и ценности) на формалното, неформалното и информалното обучение на всички учаци от всички възрасти във всеки сектор на образованието, чиракуването и схемите за обучение на служителите в „зелените“ сектори и извън тях.

1.5. ЕИСК припомня на Европейската комисия и на държавите членки да обвързват по-добре политиките в областта на околната среда с политиките в областта на заетостта и образованието. Това следва да помогне и за съсредоточаване върху предвиждането и развиването на уменията на безработните или на работещите лица, чието обучение следва да обхваща отговорност към околната среда и да има конкретен акцент върху „зелените“ умения. Ето защо е от съществено значение темата за изменението на климата в ученето и преподаването да бъде съчетана с демократична култура в училище и с учебна среда на „екологична култура“, в която се наблюдава **създаването на зелени училища**, които, като имат подходяща, опазваща климата и околната среда инфраструктура, се управляват по устойчив начин в партньорство с всички заинтересовани лица от училището и в които учениците се подготвят за борба срещу изменението на климата като активни граждани, както и на техните бъдещи работни места.

1.6. ЕИСК призовава Европейската комисия да проведе **проучване на равнището на ЕС** относно развиването на „зелени“ умения и компетентност в държавите членки и да основе стратегията си за политиката върху такова проучване. Училищата са много важен източник на информация за учащите се по въпросите на околната среда, особено в ерата на знаещия всичко интернет, на социалните медии и на фалшивите новини. Необходима е обаче повече информация относно политиките на държавите — членки на ЕС, за включване на информираност за изменението на климата, отговорността към околната среда и устойчивото развитие — като „зелени“ умения и компетентности — в рамките на образователните политики и на учебните програми за образованието в ранна детска възраст, общото и висшето образование. Подобно проучване следва да се насочи и към социални и професионални „зелени“ умения и компетентности в секторите на професионалното образование и обучение, на първоначалното образование и обучение и на продължаващото образование и обучение, както и в повишаването на квалификацията и преквалификацията на безработните лица и работниците.

1.7. ЕИСК припомня, че „зелени“ умения и компетентности са необходими за всички граждани — както млади, така и стари. Затова следва да се обърща повече внимание те да бъдат прилагани в съответствие с прилагането на **Рамката за ключовите компетентности** ⁽¹⁾ за всички видове образование и тя да се използва за подобряване на гражданската компетентност, която е необходима за поемане на отговорност за околната среда, и на „математическата компетентност и компетентността в областта на точните науки, технологиите и инженерството“, които трябва да подкрепят устойчивостта на околната среда, по-специално що се отнася до научния и технологичния напредък. Освен това „зелените“ умения и отговорността към околната среда следва да бъдат включени във всички учебни предмети, по-специално в географията, етиката и философията.

1.8. Комитетът приветства факта, че новата Европейска програма за умения на Европейската комисия ⁽²⁾ (2020 г.) е насочена към „зелените“ умения, но изразява съжаление, че в нея не е предвидена цел за държавите относно дела на участието на възрастните в качествено и приобщаващо обучение поне по основни „зелени“ умения и компетентности, макар че се предлага цел за участие в обучението за възрастни по основни цифрови умения.

1.9. ЕИСК приветства факта, че Европейският зелен пакт ⁽³⁾ (2019 г.) представя всеобхватна стратегия на ЕС относно борбата срещу изменението на климата и за опазване на околната среда с цел постигане на неутралност на ЕС по отношение на климата до 2050 г. и че в него са предвидени различни стратегии, които ще бъдат последвани от регламенти, фондове и национални реформи. Комитетът призовава държавите членки да създадат национални политики, които са насочени и към

⁽¹⁾ ОВ С 189, 4.6.2018 г., стр. 1.

⁽²⁾ COM(2020) 274 final.

⁽³⁾ COM(2019) 640 final.

образование за отговорност към околната среда и „зелени“ умения, както и към **проактивно преквалифициране и повишаване на квалификацията** с цел улесняване на справедливия преход към екологосъобразна икономика за всички, особено за работещите в западни сектори. ЕИСК припомня, че тези реформи се осъществяват в рамките на ефективен социален диалог с профсъюзите на учителите и на работниците, с работодателите и при консултиране със съответните организации на гражданското общество.

1.10. ЕИСК приветства предложението в Европейския зелен пакт за създаване на **„европейска рамка за компетентностите“** и препоръчва на Комисията да я разработи така, че да бъде приложима за **формално, неформално и информално** учене съгласно отворения метод на сътрудничество, който ще включва представители на министерствата на образованието, социални партньори от секторите на образованието и обучението и други съответни заинтересовани страни, като например НПО, действащи в областта на младежта и образованието.

1.11. Комитетът приветства факта, че Европейският парламент прие резолюция относно Европейския зелен пакт⁽⁴⁾ и подчерта, че **стратегията за промишлеността** трябва да включва въздействието върху работната сила, както и **обучението, преквалификацията и повишаването на квалификацията на работниците**⁽⁵⁾, и ЕИСК подкрепя регионалното измерение на тази стратегия и стабилното управление със социален диалог. Комитетът подчертава, че предприятията също трябва да разработят стратегии за опазване на околната среда, за което е необходимо и развиване на уменията на работодателите.

1.12. ЕИСК призовава бъдещите председателства на ЕС и Европейската комисия да засилят сътрудничеството между **съветите в областта на образованието, заетостта и околната среда** с цел лицата, вземащи решения на най-високо равнище, да свържат борбата срещу изменението на климата и значението на предоставянето на „зелени“ умения и компетентности за всички възрасти във всяка форма и вид на сектора на образованието и обучението.

1.13. Комитетът призовава за **всеобхватна стратегия на равнището на ЕС**, като например препоръка на Съвета, за подобряване на образованието и обучението по „зелени“ умения и компетентности, разработване на стратегии за зелени училища и предоставяне на преквалифициране и повишаване на квалификацията на възрастните на работното място и извън него в областта на уменията, необходими за опазването на околната среда, за обществото и за екологизирането на икономиката. ЕИСК посочва, че тази препоръка на Съвета би могла да следва предложенията от новата Европейска програма за умения, така че да се постави акцент върху начините за развиване на „зелена“ нагласа у всеки, като отговорността към околната среда се превърне в общоприложима компетентност в образованието и обучението в рамките на европейското пространство за образование и се постави ударение върху равенството по отношение на развиването на „зелени“ умения за всички възрасти, и особено за групите в неравностойно социално-икономическо положение. Изпълнението на стратегията по този начин следва да налага също така това подобряване на образованието и обучението да бъде придружено от устойчиви и подходящи технически, финансови и човешки ресурси и да бъде финансирано от държавния бюджет.

1.14. Комитетът счита, че държавите членки следва да въведат всеобхватни политики и финансиране, за да **подкрепят първоначалното и непрекъснатото професионално развитие на учителите и обучаващите по въпросите на опазването на околната среда** като хоризонтална тема за преподавателите по всички предмети и на всички равнища и във всички видове образование и обучение, както и специално обучение по „зелени“ умения и компетентности. Държавите членки следва да гарантират предоставянето на подходяща професионална подкрепа на учителите и обучаващите и да им осигурят съответните актуални учебни материали, инструменти, методи и практики с учебна цел по темата.

1.15. ЕИСК припомня, че придобиването на „зелени“ умения на работното място би подобрило устойчивостта и приспособимостта на работниците, ръководителите и заинтересованите лица, като същевременно ще допринесе за екологосъобразен растеж. Комитетът призовава за подкрепа на сътрудничеството и обединяването на ресурси между предприятията (особено МСП), за да се задоволят потребностите от обучение във връзка със социални и технически „зелени“ умения и компетентности.

1.16. ЕИСК призовава да се осигури **финансиране от ЕС за „зелени“ умения и компетентности по опазване на околната среда**, например програмата „Еразъм+“, ЕСФ+, пакетът за възстановяване и Фондът за справедлив преход следва да се насочат към предоставяне на финансова подкрепа за развиването на „зелени“ умения на учащи се от всички възрасти.

⁽⁴⁾ Резолюция на Европейския парламент от 15 януари 2020 г. относно Европейския зелен пакт.

⁽⁵⁾ Подчертаването е от автора.

1.17. Комитетът призовава за **екологизиране на европейския семестър** ⁽⁶⁾ и изисква Комисията да работи с министерствата на образованието, съответните социални партньори и организации на гражданското общество при определянето на специфични за всяка държава препоръки за държавите — членки на ЕС, относно подобряване на предоставянето на „зелени“ умения и компетентности на всички равнища и във всички видове на секторите на образованието и обучението, като се започне от **образованието в ранна детска възраст и се стигне до висшето образование и обучението за възрастни**, вземайки предвид ефективната подкрепа за възрастните на работното им място и извън него.

2. Общи бележки

2.1. Борбата с изменението на климата има огромно въздействие върху социалните условия, образованието, заетостта и пазара на труда. В Европа през 2019 г. се наблюдаваше особено важна мобилизация на гражданите, по-специално от страна на учащите, които поискаха публичните органи да предприемат спешни и амбициозни действия за борба с изменението на климата. Необходимостта от отговорност към околната среда и „зелени“ умения важи за всеки — за потребителите и гражданите като цяло, но и за създателите на политики, предприятията, работниците. Тази необходимост важи за всеки сектор и дейност, както в трудовия живот (обхващащ задачите от стратегическо планиране и иновации до непосредствената работа в заводи и в областта на услугите), така и в ежедневието (например по отношение на дома, транспорта и потреблението), основно като интегрирана част от всяка професия, въпреки че някои работни места могат да се разглеждат като конкретно предназначени за „специалист в областта на околната среда“.

2.2. Причинените от пандемията от COVID-19 сътресения на икономиките не следва да карат правителствата и хората в Европа да отдават по-малък приоритет на политиката в областта на климата. Европейски политици, дружества, законодатели и активисти призоваха своите лидери да осигурят зелени инвестиции с цел рестартиране на растежа след пандемията от COVID-19. Хипотезата в основата на тези действия е, че борбата с изменението на климата и насърчването на биологичното разнообразие ще допринесат за възстановяването на по-силни икономики. Пакетите от фискални стимули за периода след кризата с COVID-19 ще предоставят възможност да се започне преобразуващо и екологосъобразно възстановяване със създаването на зелени работни места.

2.3. Успоредно с това в няколко държави се наблюдават мащабни протести срещу фискалните и социалните реформи, които се считат за несправедливи от част от населението им. Тези неотдавнашни развития показват неотложността и нуждата от амбициозни и значими политики в областта на климата, които следва да са приобшаващи и да подпомагат най-уязвимите региони, сектори, работници и гражданите като цяло. Естествено тези политики в областта на климата **оказват въздействие върху формалното, неформалното и информалното обучение на всички учащи от всички възрасти** и „зелените“ умения, отговорността към околната среда и устойчивото развитие следва да бъдат включени във всички области на учебните резултати (знания, умения, нагласи и ценности) във всички сектори на образованието, чиракуването и схемите за обучение на служители в „зелените“ сектори и извън тях. „Зелените“ умения и компетентности следва да се разбират като тези, които са необходими на обществото и икономиката във връзка с екологичните изисквания. Свързаните с околната среда въпроси обхващат широк кръг проблеми — от изменението на климата и замърсяването до природните ресурси и биологичното разнообразие.

2.4. Образованието има много важна роля в повишаването на осведомеността за екологичните предизвикателства и оформянето на нагласи и поведение, които да доведат до резултати. Въпреки че много от децата на петнадесетгодишна възраст са песимистично настроени относно бъдещето си от екологична гледна точка ⁽⁷⁾ според ОИСП ⁽⁸⁾, много държави вече са включили **екологични теми в своите учебни програми** и разглеждат въпроси като рециклиране, модели на ежедневно потребление и поведение, съвместимо с устойчивото развитие. Училищата са много важен източник на информация за учащите се по въпросите на околната среда и място за подготовка на отговорни и критично мислещи граждани с осведоменост и разбиране на причините за проблемите в областта на околната среда и за последиците от тях, както и със знанията, уменията и нагласите, необходими за намирането на по-устойчиви решения. Необходима е обаче повече информация относно политиките на държавите — членки на ЕС, за включване на информираност за изменението на климата, отговорността към околната среда и устойчивото развитие — като „зелени“ умения и компетентности — в рамките на учебните програми за образованието в ранна детска възраст, общото и висшето образование.

⁽⁶⁾ Съвет по околна среда, 5 март 2019 г.

⁽⁷⁾ ОИСП (2019 г.), Avvisati, F., Is there a generational divide in environmental optimism? (Има ли разделение между поколенията по отношение на оптимизма за околната среда?), PISA in Focus, № 95.

⁽⁸⁾ ОИСП (2014 г.), Trends shaping education (Тенденции, оформящи образованието), 2014 г. Spotlight 4.

2.5. „Зелени“ умения и компетентности са необходими за всички граждани както млади, така и стари. „Зелените“ умения са хоризонтален термин и са свързани със способността за обединяване на екологични аспекти с други умения. Това изисква достатъчно разбиране и знания по екологичните въпроси, но същевременно и солидна основа на общите и свързаните с работата умения. В Рамката за ключовите компетентности⁽⁹⁾ се посочва, че *математическата компетентност и компетентността в областта на точните науки, технологиите и инженерството* трябва да подкрепят устойчивостта на околната среда, по-специално що се отнася до научния и технологичния напредък, а гражданската компетентност е необходима за поемане на отговорност за околната среда. Компетентностите в областта на НТИМ са важна основа за разбиране на екологичните проблеми, а също и за разработване на решения на проблемите. Компетентности като критично мислене, творчество и сътрудничество/работа в екип също са важни, за да се даде възможност за екологосъобразно и активно гражданство.

2.6. Според ОИСР макар в повечето държави само малък брой училища да имат курсове, посветени на околната среда, въпросът често се обсъжда като част от други основни учебни програми и много училища предлагат извънучилищни дейности, насочени към околната среда⁽¹⁰⁾. Все още обаче няма специално **международно проучване** относно националните стратегии и учебни програми по екология, екологични нагласи и конкретното развитие на предоставянето на „зелени“ умения и оценяването им. Поради тази причина ЕИСК призовава Европейската комисия да възложи проучване относно развиването на „зелени“ умения и компетентност в държавите членки и да основе стратегията си на заключенията от такова проучване.

2.7. Екологизирането на икономиката означава да произвеждаме продукти и да предлагаме услуги с използване на по-малко енергия и суровини и със занижени въглеродни емисии. Това се отнася за всички икономически дейности във всички сектори и включва работещи и потребители⁽¹¹⁾. Преходът към нисковъглеродна икономика предполага структурни промени във всички сектори и професии с появата на нови „зелени“ професии или увеличаването на тяхното търсене. Най-вече обаче е необходимо екологизирането на съществуващите. Това се изразява в **нови умения, които налагат актуализиране на учебните програми**, или дори нови квалификации във всички равнища на образованието и обучението.

2.8. Всяка професия има своите специфични екологични аспекти, които трябва да се отчитат. Докато екологизирането на икономиката поражда потребности от умения в конкретни сектори като енергетика и ефективно използване на ресурсите, строителство или производство, преминаването към кръгова икономика поражда потребности от „зелени“ умения в широк кръг отрасли. Такива нови умения трябва да бъдат отразени и в различните образователни сектори, включително в предоставянето на професионално образование и обучение — от първоначалното образование и обучение до продължаващото образование и обучение, както и в учебните програми за чиракуване. Тези нови „зелени“ умения варират от силно технически и специфични за дадена работа до „по-меки“ умения, като например отговорно използване на ресурсите, които могат да се отнасят за всички професии, нива в йерархията и сектори⁽¹²⁾.

2.9. Все още няма **всеобхватна стратегия на равнището на ЕС**, като например препоръка на Съвета, за подобряване на образованието и обучението по „зелени“ умения и компетентности, разработване на стратегии за зелени училища и предоставяне на преквалифициране и повишаване на квалификацията на възрастните на работното място и извън него в областта на уменията, необходими за опазването на околната среда, за обществото и за екологизирането на икономиката. Комитетът приветства факта, че новата Европейска програма за умения на Европейската комисия⁽¹³⁾ (2020 г.) е насочена към „зелените“ умения, но изразява съжаление, че в нея не е предвидена цел за държавите относно дела на възрастните, притежаващи поне основни „зелени“ умения и компетентности, макар че се предлага цел за участие в обучението за възрастни по основни цифрови умения. ЕИСК посочва, че една препоръка на Съвета би могла да следва предложенията от новата Европейска програма за умения, така че да се постави акцент върху начините за развиване на „зелена“ нагласа у всеки,

⁽⁹⁾ ОВ С 189, 4.6.2018 г., стр. 1.

⁽¹⁰⁾ ОИСР (2012 г.), How 'green' are today's 15-year-olds? (Колко екологично настроени са днешните петнадесетгодишни?) PISA in Focus, № 15.

⁽¹¹⁾ Eurofound (2011 г.), Индустиални отношения и устойчиво развитие: роля на социалните партньори в прехода към екологосъобразна икономика.

⁽¹²⁾ Cedefop (2019 г.), Skills for green jobs: 2018 update (Умения за зелени работни места — актуализация за 2018 г.). Европейски обобщен доклад. В проучването на Cedefop се разглежда развитието на ситуацията в Германия, Дания, Испания, Естония, Франция и Обединеното кралство.

⁽¹³⁾ COM(2020) 274 final.

като отговорността към околната среда се превърне в общоприложима компетентност в образованието и обучението в рамките на европейското пространство за образование и се постави ударение върху равенството по отношение на придобиването на „зелени“ умения за всички възрасти, полове и групи в неравностойно социално-икономическо положение.

2.10. Преминването към кръгова и нисковъглеродна икономика неминуемо ще промени секторните и професионалните структури и ще създаде възможности, но и предизвикателства, включително западащи сектори и сектори, изправени пред затруднения при наемането на работа. От тази гледна точка индивидуални подходи към по-уязвимите групи възрастни, като например нискоквалифицираните ⁽¹⁴⁾, биха донесли допълнителни социално-икономически ползи.

2.11. Следва да се въведат всеобхватни политики и финансиране, за да се подкрепи първоначалното и непрекъснатото професионално развитие на учителите и обучаващите по въпросите на опазването на околната среда като хоризонтална тема за преподавателите по всички предмети и на всички равнища и във всички видове образование и обучение, както и специално обучение по „зелени“ умения и компетентности. Следва да се гарантира предоставянето на подходяща професионална подкрепа на учителите и обучаващите и съответни актуални учебни материали, инструменти, методи и практики с учебна цел по темата.

2.12. Според неотдавнашно проучване ⁽¹⁵⁾ програмите за обучение за развиване на уменията на безработни или на работещи лица рядко са специално насочени към „зелените“ умения, въпреки че секторни организации и благотворителни/нестопански организации понякога осъществяват дейност в развиването на такива умения. Това може да е отражение на установената слаба връзка между свързаните с околната среда политики и политиките в областта на заетостта и уменията, включително предвиждането на потребностите от умения. В проучените държави „зелените“ умения и работни места рядко са единственият предмет на нормативни актове, политики и стратегии. Същевременно насочените към дружествата субсидии и стимули за развиване на „зелени“ умения са рядкост.

3. Конкретни бележки

3.1. ЕИСК подчертава, че **целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР)** изискват от държавите да предприемат действия за приобщаващо и справедливо качествено образование (ЦУР № 4) и за изменението на климата (ЦУР № 13). По-конкретно цел 13.3 е насочена към „подобряване на образованието, повишаване на осведомеността и на човешкия и институционален капацитет относно смекчаването на последиците от изменението на климата и приспособяването към него, намаляване на въздействията и ранно предупреждение“. Цел 4.7 е насочена към това „да се гарантира, че всички учещи придобиват знанията и уменията, необходими за насърчаване на устойчивото развитие“, което се предвижда не само като начин за подобряване на уменията и стимулиране на икономиката, но и за постигането на целите за **глобално и активно демократично гражданство и мир**.

3.2. ЕИСК подчертава необходимостта да се прилага първият принцип на **Европейския стълб на социалните права (ЕССП)**, който предвижда качествено и приобщаващо образование, обучение и учене през целия живот (УПЦЖ) да се превърне в право за всички в Европа в контекста на подобряване на предоставянето на „зелени“ умения и компетентности за всички, както и да се подпомага прилагането на този принцип с устойчиво публично финансиране, договорено със социалните партньори и гражданското общество.

3.3. ЕИСК приветства факта, че Европейският зелен пакт ⁽¹⁶⁾, публикуван на 11 декември 2019 г., представя всеобхватна стратегия на ЕС относно борбата срещу изменението на климата и за опазване на околната среда с цел постигане на неутралност на ЕС по отношение на климата до 2050 г. и че в него са предвидени различни стратегии, които ще бъдат последвани от предстоящи регламенти, фондове и национални реформи. Комитетът изразява особено задоволство, че в Европейския зелен пакт се поставя акцент върху факта, че „училищата, институциите за обучение и университетите са в състояние да ангажират учениците, родителите и по-широката общественост с промените, необходими за успешен преход“. В него се подчертава също така значението на активното повишаване на квалификацията и преквалифициране с цел улесняване на справедливия преход към екологосъобразна икономика за всички, особено за работещите в западащи сектори.

⁽¹⁴⁾ Вж. Cedefop (2020 г.), Empowering adults through upskilling and reskilling pathways (Предоставяне на възможности на възрастните чрез повишаване на квалификацията и преквалифициране), том 1: adult population with potential for upskilling and reskilling, for a comprehensive overview of low-skilled adults in the EU 27 and the UK (възрастно население с потенциал за повишаване на квалификацията и преквалифициране, за цялостен преглед на нискоквалифицираните възрастни в ЕС-27 и Обединеното кралство).

⁽¹⁵⁾ Cedefop (2019 г.), Skills for green jobs: 2018 update (Умения за зелени работни места — актуализация за 2018 г.). Европейски обобщен доклад. В проучването се разглежда развитието на ситуацията в Германия, Дания, Испания, Естония, Франция и Обединеното кралство.

⁽¹⁶⁾ COM(2019) 640 final.

3.4. В Европейския зелен пакт се съобщава за плана на Европейската комисия да подготви **„европейска рамка за компетентностите**, която да подпомага развитието и оценяването на знанията, уменията и нагласите по отношение на изменението на климата и устойчивото развитие. Освен това Комисията ще предоставя помощни материали и ще улеснява обмена на добри практики в мрежите на ЕС на програмите за обучение на учители“. ЕИСК приветства това предложение и препоръчва Комисията да разработи такъв вид рамка за компетентностите, която ще бъде приложима за **формално, неформално и информално** учене съгласно отворения метод на сътрудничество, който ще включва представители на министерствата на образованието, социални партньори от секторите на образованието и обучението и други съответни заинтересовани страни, като например НПО, действащи в областта на младежта и образованието.

3.5. От гледна точка на формалното учене „зелените“ умения и акцентът върху изменението на климата в ученето и преподаването вървят заедно с по-демократично управление на училищата и с учебна среда на „екологична култура“, която води до **създаването на зелени училища**, които, като имат подходяща, опазваща климата и околната среда инфраструктура, се управляват по устойчив начин в партньорство с цялата училищна общност и подготвят учениците за борба срещу изменението на климата като активни граждани, както и на техните бъдещи работни места.

3.6. В сътрудничество със съответните участници като част от ефективен социален диалог и след консултации със съответните организации на гражданското общество, включително на студенти, младежи, преподаватели и родители, е необходимо в рамките на **активни национални стратегии за образование/обучение и умения** да бъдат развити „зелени“ умения за насърчване на нисковъглеродна, ефективна по отношение на ресурсите, социално приобщаваща икономика. Тези стратегии трябва също така да бъдат разработени и актуализирани въз основа на ефективна система за предвиждане на потребностите от умения и осигуряване на съответстващите умения⁽¹⁷⁾, която включва всички съответни заинтересовани страни, по-специално социалните партньори и НПО, действащи в областта на младежта и образованието, и отчита други цели на политиката като тези в областта на образованието, заетостта, опазването на околната среда, кръговата икономика и миграцията. Това ще позволи своевременно и целенасочено предоставяне на образование и обучение по „зелени“ умения, които ще отговорят на потребностите на обществото и икономиката. Разглеждайки прехода към кръгова икономика като стратегическа цел на държавите членки, насърчването на „зелените“ умения следва да бъде в съответствие с националните стратегии за растеж, за да се гарантира, че инициативите за образование и обучение отговарят на националните стратегически цели.

3.7. В допълнение към формалното образование неформалната среда допринася за образованието в областта на екологосъобразното гражданство, като предоставя възможност и условия, които позволяват на младите хора да придобиват знанията, както и уменията, ценностите, нагласите и природозащитните действия, необходими за превръщането им в отговорни към околната среда граждани. „Освен това отговорните към околната среда граждани са оправомощени и мотивирани да участват в обществото като носители на промяната в посока на решаване на съвременни екологични проблеми, предотвратяване на създаването на нови и постигането на устойчивост и възстановяване на нашите (човешки) взаимоотношения с природата. Педагогическите науки, включително ориентирано към местните условия образование, гражданско образование по екология, педагогика по екоправосъдие, компетентност за действия и социално-научно основано на въпроси обучение, могат да допринесат за изграждане на компетентности на младежите за задълбоченото гражданско участие, необходимо за осъществяване на екологична и социална промяна“⁽¹⁸⁾. Поради тази причина е жизненоважно да се подкрепят **неформалните образователни програми и организациите, които използват тези методи за повишаване на квалификацията**, тъй като те допълват формалното образование в училищата.

3.8. Следвайки примера на първото досега **съвместно заседание на Съвета** между министрите на финансите и на образованието от ЕС през 2019 г.⁽¹⁹⁾, Комитетът призовава бъдещите председателства на ЕС и Европейската комисия да засилят сътрудничеството между съветите в областта на образованието, заетостта и околната среда с цел лицата, вземащи решения на най-високо равнище, да свържат борбата срещу изменението на климата и значението на предоставянето на „зелени“ умения и компетентности за всички възрасти.

⁽¹⁷⁾ За повече информация относно предвиждане на потребностите от умения и осигуряване на съответстващите умения съгласно всеобхватна система за управление на уменията вж. уеб страницата на Cedefop, озаглавена *Anticipating and matching skills* (Предвиждане на потребностите от умения и осигуряване на съответстващи умения). За значението на предвиждането на потребностите от умения, насочено към „зелените“ умения, вж. Cedefop (2019 г.), *Skills for green jobs: 2018 update* (Умения за зелени работни места — актуализация за 2018 г.).

⁽¹⁸⁾ Paraskeva-Hadjichambi D. и др. (2020 г.) *Educating for Environmental Citizenship in Non-formal Frameworks for Secondary Level Youth* (Образование за екологосъобразно гражданство в неформални рамки за младежите от средното образование). В: Hadjichambis A. и др. (редактори) *Conceptualizing Environmental Citizenship for 21st Century Education* (Създаване на концепция за екологосъобразно гражданство за образованието през 21-ви век). *Environmental Discourses in Science Education* (Екологичен дискурс в научното образование), том 4. Springer, Cham.

⁽¹⁹⁾ Съвместно заседание на министрите на образованието и на финансите.

3.9. ЕИСК приветства също така факта, че Европейският парламент прие резолюция относно Европейския зелен пакт ⁽²⁰⁾, в която „подчертава, че **стратегията за промишлеността** трябва да включва надлежно вземане под внимание на въздействието върху работната сила, както и **обучението, преквалификацията и повишаването на квалификацията на работниците** ⁽²¹⁾; призовава Комисията да разгледа внимателно регионалното измерение на тази стратегия и да гарантира, че нито един регион няма да бъде изоставен; настоява на необходимостта стратегията да включва социален диалог, в който работниците участват пълноценно.“ Комитетът подчертава, че предприятията също трябва да разработят стратегии за опазване на околната среда, за което е необходимо и развиване на уменията на работодателите.

3.10. Отговорността към околната среда започва с информирането на хората относно това кои технически решения да започнат да използват за екологизиране на икономиката, личния живот, домакинствата. За тази цел от решаващо значение е да се въвеждат мерки, чрез които на предприятията, публичните органи и домакинствата да бъдат предоставяни повече технологични екологосъобразни решения заедно с обучение чрез практика за използването им. Поради тази причина стратегията за справедлив преход ⁽²²⁾ следва да **подкрепя развиването на компетентности и умения на пълнолетните лица от всички възрасти** на работното място и извън него и по този начин те да бъдат подпомогнати при избора на професия и преминаването към друга професия, както и при следването на устойчиви нагласи в живота.

3.11. Първият принцип на ЕССП трябва да се превърне в реалност, за да се гарантира, че всички възрастни имат равен достъп до качествено и приобщаващо обучение и УПЦЖ както на работното място, така и извън него, във връзка със „зелени“ умения, компетентности, екологосъобразни технологии и социални и технически „зелени“ умения за определени професии, което води до признаване на обучението за подобряване на нивото на квалификация. На работещите с всякакви равнища на умения и в предприятия от всякакъв размер, независимо от сектора и географския район, в който работят, би трябвало да се предоставя ефективно подпомагане за подобряване на предоставянето на обучение за „зелени“ умения и умения за зелени работни места. Това подпомагане трябва да бъде разработено като национална и секторна стратегия с участието на съвети за секторни квалификации и социалните партньори, като се обърне специално внимание на качеството на обучението на доставчиците.

3.12. ЕС трябва да увеличи инвестициите си за намаляване на своите въглеродни емисии и отпечатък чрез проекти, които могат да създават и качествени работни места. **Финансирането за „зелени“ умения и компетентности за опазване на околната среда** е от съществено значение като част от програмата „Еразъм+“, за да се подпомагат проекти за сътрудничество в областта на младежта и образованието за борбата срещу изменението на климата, мобилността и обмена на студенти, младежи и персонал по отношение на ученето, създаването на зелени училища и обучението на преподаватели. ЕИСК отбелязва, че Комисията предприе действия, за да предостави на държавите членки нови финансови ресурси с цел повишаване на устойчивостта на училищните сгради и дейности, като целта е да се привлекат инвестиции в размер на 3 милиарда евро за училищната инфраструктура през 2020 г. Комитетът подкрепя насочването на други фондове на ЕС, като ЕСФ+, пакета за възстановяване и Фонда за справедлив преход, към предоставяне на финансова подкрепа за развиването на „зелени“ умения за учащи се от всички възрастови групи. Същевременно трябва да се осигурят устойчиви публични инвестиции за образование и обучение ⁽²³⁾.

3.13. Подпомагането на възрастните с цел обучение е от значителна полза за отделния човек, работодателя и цялата икономика в рамките на фундаменталната **трансформация на света на труда**, дължаща се главно на изменението на климата. **Финансирането за повишаване на квалификацията и преквалифициране** на работната сила с помощта на ЕСФ+, други европейски фондове, подпомагане от националните ПСЗ и приноса на работодателите е от изключително значение и следва да се подкрепя от ефективни стратегии за повишаване на квалификацията и преквалифициране. Подкрепата на сътрудничеството и обединяването на ресурси между предприятията, за да се задоволят потребностите от обучение, може да бъде особено полезна за МСП, които не разполагат с време и ресурси сами да предоставят обучение ⁽²⁴⁾. Придобиването на „зелени“ умения на работното място би подобрило устойчивостта и приспособимостта на работниците, ръководителите и заинтересованите лица, като същевременно ще допринесе за екологосъобразен растеж.

⁽²⁰⁾ Резолюция на Европейския парламент от 15 януари 2020 г. относно Европейския зелен пакт.

⁽²¹⁾ Подчертаването е от автора.

⁽²²⁾ Механизмът за справедлив преход е част от инвестиционния план на Европейския зелен пакт и ще мобилизира най-малко 100 милиарда евро инвестиции за предоставяне на допълнителна целева подкрепа на регионите, които са най-засегнати от прехода към неутрална по отношение на климата икономика и с по-малък капацитет да се справят с предизвикателството.

⁽²³⁾ ОВ С 262, 25.7.2018 г., стр. 1.

⁽²⁴⁾ Cedefop (2019 г.), Skills for green jobs: 2018 update (Умения за зелени работни места — актуализация за 2018 г.). В проучването се разглежда развитието на ситуацията в Германия, Дания, Испания, Естония, Франция и Обединеното кралство.

3.14. ЕИСК приветства факта, че Съветът по околна среда заседава на 5 март 2020 г. и разгледа Зеления пакт и **екологизирането на европейския семестър** ⁽²⁵⁾, и изисква Комисията да работи с министерствата на образованието, съответните социални партньори и организации на гражданското общество при определянето на специфични за всяка държава препоръки за държавите — членки на ЕС, относно подобряване на предоставянето на „зелени“ умения и компетентности на всички равнища и във всички видове на секторите на образованието и обучението, като се започне от образованието в ранна детска възраст и се стигне до висшето образование и обучението за възрастни, вземайки предвид ефективната подкрепа за възрастните на работното им място и извън него.

Брюксел, 2 декември 2020 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

⁽²⁵⁾ Съвет по околна среда, 5 март 2019 г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Индустриален преход към екологосъобразна и цифрова европейска икономика: регулаторни изисквания и ролята на социалните партньори и гражданското общество“

(проучвателно становище)

(2021/C 56/02)

Докладчик: **Lucie STUDNIČNÁ**

Консултация	Европейски парламент, 15.9.2020 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Единен пазар, производство и потребление“
Приемане на пленарна сесия	2.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	148/89/19
	(„за“/„против“/„въздържал се“)

1. Заключение и препоръки

1.1. Налице са редица предпоставки за индустриалния преход към екологосъобразна и цифрова европейска икономика с цел постигане на устойчиво, справедливо и социално приемливо бъдеще в Европа. Пандемията от COVID-19 направи още по-наложителна нуждата от по-широко и по-активно участие на социалните партньори и гражданското общество в изготвянето на политиката на всички равнища, както и от стабилна регулаторна рамка и стандарти на европейско равнище, особено по отношение на социалната програма. Обявеният план за действие за изпълнение на Европейския стълб на социалните права (ЕССП) следва да играе важна роля във връзка с тези усилия.

1.2. ЕИСК счита, че е изключително важно да се признае взаимното допълване, което съществува между изменението на климата, политиките за кръговата икономика и корпоративната социална отговорност, и да се подчертае кръговият характер на енергията от възобновяемите енергийни източници.

1.3. Ролята на работодателите, предприемачите и участието на частния сектор в даването на тласък на структурната промяна са от основно значение за индустриалния преход. Тъй като иновациите в Европа обикновено възникват от малки структури, необходимо е да се постави акцент върху създаването на благоприятна бизнес среда за МСП, които предоставят услуги на високо равнище, основани на знанието, и насърчаването на техния потенциал. Те често играят водеща роля за пазарното позициониране на свързаните отрасли и са надеждни и устойчиви на кризи работодатели. Освен това следва да се използва и опитът на предприятията и организациите от социалната икономика: тяхната дейност е предимно в области, които са засегнати от екологичния и цифровия преход. Като такива техните стопански процеси и процеси на социални иновации трябва да бъдат насърчавани.

1.4. Следва да се въведе съгласувано механизъм за насочване на финансовите ресурси на частния сектор към инвестиции, съответстващи на критериите от екологичен, социален и управленски характер. Поради това стратегиите за банковия съюз, съюза на капиталовите пазари, устойчивите финанси, цифровите финанси и МСП взаимно се подсилват и обосновават насочването на средства към по-продуктивните проекти в една икономика, чиито нужди от финансиране зависят до 80 % от банковия сектор.

1.5. Една издръжлива, устойчива, справедлива и просперираща Европа изисква регулаторна рамка, която може да засили процеса на справедлив преход, като същевременно се отчетат етичните последици от него и обществените интереси като защитата на потребителите, здравето, безопасността и качеството. ЕИСК препоръчва европейските и националните институции да въведат нови управленски структури, които могат да гарантират активното участие на местната икономика, социалните партньори и гражданското общество в планирането и изпълнението на справедливи мерки за гарантиране на социалната справедливост на преходите. Един от основните управленски механизми за изпълнение и наблюдение на напредъка на социално справедливите преходи е европейският семестьър. ЕИСК препоръчва в европейския семестьър да се включат нови, подобрени, измерими и допълнителни социални, икономически и екологични показатели за наблюдение и проследяване на принципите на Европейския стълб на социалните права.

1.6. В европейската програма за преход следва да бъде засилена ролята на регионите. Дългосрочното планиране, силен ориентиран към местните условия подход, интелигентна специализация и програма за човешкия капитал са основният акцент, както и съгласуването на дългосрочната амбиция за преход с краткосрочните приоритети.

1.7. ЕИСК счита, че инструментите за финансиране и подпомагане на свързани с прехода дейности на равнището на ЕС трябва да бъдат допълнени с национални средства при осигуряване на необходимата координация между различните равнища на управление. За да се осигури достатъчно финансиране, ЕИСК препоръчва също и по-широк диапазон от собствени ресурси.

1.8. Програмата за човешкия капитал е една от предпоставките за успешен преход. В сферата на развитието на умения и предвиждането на пълния набор от необходимите в бъдеще, нови и стари, умения трябва да си сътрудничат редица участници, включително образователни институции, работодатели, профсъюзи, обществени служби по заетостта, НПО и професионални организации.

1.9. ЕИСК приветства обявения план за действие за изпълнение на ЕССП. Следва да се укрепят съответните *достигания* на трудовото право на ЕС за по-добра подкрепа на справедлив преход за работниците. В плана за действие следва да се определи долна граница за права на равнището на ЕС, включително: правото на здраве и безопасност, обхващащо всички работници и нови форми на заетост; правата на информиране, консултиране, участие във вземането на решения и участие, които не са ограничени до ситуации на прехода; правото на развитие на умения; минимални стандарти за осигуряването срещу безработица; минимална работна заплата и колективно трудово договаряне.

2. Общи бележки и ориентиран към бъдещето подход

2.1. Настоящото проучвателно становище беше поискано от Комисията по заетост и социални въпроси на Европейския парламент като принос към предстоящия план за действие за изпълнение на ЕССП и следващата социална среща на върха на ЕС, планирана за месец май 2021 г. в Порто.

2.2. Европейските предприятия и работници са изправени пред сериозни социални и икономически последици от пандемията от COVID-19. В много дружества настъпва срив, губим работни места, а домакинствата губят поминъка си. Въпреки безпрецедентните спасителни мерки за икономиките, насочени към смекчаване на последиците от ограничителните мерки за работните места и предприятията, икономическите прогнози дават много обезпокоителна картина. Предвижда се икономиката на ЕС да се свие с 8,3 % през 2020 г. и да отбележи растеж от 5,8 % през 2021 г. Растежът през 2021 г. също ще бъде малко по-слаб от предвидения през пролетта ⁽¹⁾. Държавите членки са с рекордни равнища на задлъжнялост, а ЕС за първи път също поема общи дългове. Освен това не знаем какви ще бъдат и последиците от Брексит.

2.3. Ключовите отрасли и сектори, от човешки ресурси до научни изследвания, трябва да бъдат идентифицирани и подкрепени, и в резултат на това да бъде създадена европейска промишлена политика, която да защитава тези стратегически сектори на пазара и да гарантира сигурността на доставките на най-важните ресурси. Промишлената политика на ЕС следва да служи като обща рамка за съгласувана и всеобхватна координация на различните европейски политики с цел осигуряване на полезни взаимодействия. Подобна трансформация ще изисква от Европейската комисия да определи курса и политиките на държавите членки да бъдат хармонизирани с тези на ЕС. Това не означава управление на микроравнище, а хармонизиране на политиките, така че да бъдат съгласувани и да насърчават преобразуваща промяна. Този процес ще бъде възможен само с активното участие на организациите на гражданското общество и социалните партньори. Без „социален пакт“, основан на демократично и ефективно участие на гражданите на ЕС, няма да има благоприятен за всички Зелен пакт.

2.4. Следва да се въведе съгласувано механизъм за насочване на финансовите ресурси на частния сектор към инвестиции, съответстващи на критериите от екологичен, социален и управленски характер. Поради това стратегиите за банковия съюз, съюза на капиталовите пазари, устойчивите финанси, цифровите финанси и МСП взаимно се подсилват и обосновават насочването на средства към по-продуктивните проекти в една икономика, чиито нужди от финансиране зависят до 80 % от банковия сектор.

2.5. Терминът, който се появи в този контекст във връзка с екологичната и технологичната промяна, е „справедлив преход“. ЕИСК счита справедливия преход за основен компонент както на бюджета, така и на плана за възстановяване, който насърчава една по-екологосъобразна европейска икономика. Поради това е необходимо да се развие по-широко разбиране за „справедлив преход“ (освен основаните на въглерод икономики), който прилага изцяло Европейския стълб на социалните права ⁽²⁾, основан на нов социален договор, като същевременно се насърчават реформите във връзка с преразпределителните системи, равновесието между професионалния и личния живот и равенството между половете. Особено важни във връзка с

⁽¹⁾ Лятна икономическа прогноза на ЕК за 2020 г.: още по-силна рецесия с по-големи различия.

⁽²⁾ ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 1.

изпълнението на Европейския стълб на социалните права са висококачествените работни места за всички, достъпът до висококачествено образование и обучение, включително правото за учене през целия живот, по-специално за уязвимите групи, равният достъп до здравеопазване и социални услуги за всички, социалната закрила и включването на уязвимите групи като дълготрайно безработните, жените, младите хора, мигрантите или хората с увреждания. Всички тези важни цели могат да бъдат постигнати въз основа на просперираща икономика, нови, висококвалифицирани работни места, предлагани от работодателите, и на необходимите инвестиции в нови технологии.

2.6. Държавите и регионите в индустриален преход обикновено се сблъскват с предизвикателства при модеризирането на промишлената си база, подобряването на уменията на работната сила, компенсирателното на загубите на работни места в ключови сектори и повишаването на ниската производителност, която ограничава увеличаването на доходите. Като цяло, те биха имали полза от екологизирането и технологичния прогрес и свързаните с тях развития, но за някои места и определени групи от населението, по-специално уязвими групи, като например хората с увреждания, възрастните хора, ромите и мигрантите, има риск да бъдат изоставени. Преодоляването на предизвикателствата, свързани с дългосрочните трансформации, изисква предвиждане на промяната и активно управление на прехода от страна на създателите на политики, социалните партньори, организациите на гражданското общество и основните заинтересовани страни в тези държави и региони. Социалният диалог, информирането, консултирането и участието на работниците и техните представителни организации, включително в органите за вземане на решения (управителни и надзорни съвети), имат ключова роля в разглеждането и повлияването на процеса на вземане на решения от страна на предприятията, за да бъдат управлявани преходите по ориентиран към бъдещето начин. ЕИСК настоятелно призовава Комисията да укрепи и да развие социалното измерение в бъдещата актуализирана промишлена стратегия.

2.7. Преодоляването на кризата с пандемията и осигуряването на възможност за успешна промишлена трансформация са в интерес на всички заинтересовани групи и изискват съвместни усилия и общи цели (напр. дългосрочно развитие на предприятието), и функциониращ социален диалог, който се развива в климат на доверие, както и положителна нагласа. ЕИСК счита, че „доброто“, а в този смисъл и „устойчиво“ корпоративно управление със съвместно предвиждане на промяната трябва да се опира на утвърдените минимални правни стандарти на вътрешния пазар, като мнението на работниците се изразява посредством тяхното информиране, консултиране и участие в ръководните органи на предприятията.

2.8. Цифровизацията и автоматизацията имат както положително, така и отрицателно въздействие върху икономиката и обществото. Този преход ще се нуждае от регулиране, което следва темпото на технологичната трансформация, и предвиждане на промяната например чрез участието например на социалните партньори. Европейските работнически съвети (ЕРС) и работническите съвети на европейските дружества (Societas Europaea) може да служат като положителен пример на задължително трансгранично участие на работниците в балансирането на интереси и проучването на решения в дух на социално партньорство. Това включва гарантиране на обучение за работниците и договаряне на колективни трудови договори в подкрепа на автономията на работа и гарантиране на добро равновесие между професионалния и личния живот. Цифровизацията и интернет икономиката също доведоха до появата на нови форми на труд, като например работата през платформа, при които работниците са без социална и трудова сигурност и често работят при много несигурни условия и с неясен статут. Техните условия на труд и статут трябва да бъдат хармонизирани на европейско равнище, за да се насърчи справедлива мобилност и интегриране на вътрешния пазар⁽³⁾. Във връзка с това ЕИСК счита, че е необходимо да се създаде правна сигурност за работниците чрез определяне на правен статут на труда в икономиката на цифровите платформи. Ограниченият достъп до социална закрила или липсата на такъв води до разходи не само за самите работници, но и за социалноосигурителните системи.

2.9. Цифровата трансформация води и до потенциални рискове в области като финансова стабилност, финансова престъпност и защита на потребителите. Тези рискове може допълнително да се увеличат поради раздробената регулаторна среда в ЕС и неравномерните промени на световно равнище при регулирането на сектора. Поради това ЕИСК счита, че е необходимо ЕС да създаде цялостна и стабилна регулаторна рамка в тази област. Комитетът препоръчва също така ЕС да възобнови инициативата си за данъчно облагане на големи цифрови дружества⁽⁴⁾.

2.10. На работниците следва да се даде възможност да се подготвят по подходящ начин за пазара на труда, а икономическите промени, които вече са в ход, ще бъдат от основно значение за растежа на промишлеността и икономическия успех на Европа като цяло. Новите и по-високи умения, включително за работниците, създават предизвикателство за системите за чиракуване. По-високите умения изискват повече професионално обучение във висшите учебни заведения. За разлика от най-добре структурираните системи за първоначално чиракуване липсата на национални

⁽³⁾ ОВ С 429, 11.12.2020 г., стр. 173.

⁽⁴⁾ ОВ С 429, 11.12.2020 г., стр. 6.

рамки и контрол на качеството са проблем, както и преминаването от първоначално чиракуване към висше образование. Бъдещето ще изисква сътрудничество и иновации както от гражданското общество, така и от правителствата на всички равнища, за да се създадат еднакви условия на конкуренция, за което призовават представляваните от ЕИСК организации ⁽⁵⁾.

2.11. ЕИСК отбелязва, че цифровите технологии и приложенията с изкуствен интелект следва да бъдат ориентирани към човека и да са от полза за обществото ни като цяло, и подкрепя нормативна уредба за изкуствения интелект. Не следва да се съпротивляваме на екологичния и цифровия преход и ЕС трябва да насърчава разработването на системи за ИИ, насочени към конкретни приложения, даващи възможност за ускоряване на екологичния и климатичния преход ⁽⁶⁾.

3. Иновации

3.1. Ще има значителни потребности от иновации: от създаването и ускоряването на нови нисковъглеродни производствени процеси (много от които изискват фундаментално различни начини на проектиране и производство в допълнение към нови суровини и/или основни промишлени процеси) до иновации не само в по-кръговите вериги за създаване на стойност на отрасли за основни материали, но и в енергийните системи, които ги захранват. Освен това най-перспективните нисковъглеродни технологии ще трябва да докажат промишлен мащаб. Това ще изисква бърза политическа подкрепа за въвеждане и даване на тласък на разрастването на нови нисковъглеродни начини на производство и употреба на материалите най-късно до 2030 г.

3.2. Трансформациите, необходими за постигане на справедлив преход в целия ЕС, ще изискват обща рамка за мобилизиране на правителствата, предприятията и гражданското общество за целенасочено решаване на проблемите. Социалните иновации имат основна роля в този процес. В това отношение важна стъпка би могло да бъде създаването на междусекторна стратегия на ЕС за социални иновации, по-доброто признаване на участниците от социалната икономика и изпробването и евентуално използването на техните бизнес модели. Това ще спомогне за разработването на екосистема за субсидирано експериментиране на европейско, национално, регионално и местно равнище.

4. Насърчаване на предприемачеството и участието на частния сектор

4.1. Предприемачеството и участието на частния сектор като двигател на структурна промяна имат ключова роля в индустриалния преход. Когато е налице силно индустриално наследство, често съществуват редица пречки пред иновативното предприемачество, а именно ниски равнища на дейност по стартиране и разрастване, ниска предприемаческа култура и липса на иновации и на ефективно свързани мрежи за знания.

4.2. Тъй като иновациите в Европа обикновено възникват от малки структури, необходимо е да се постави акцент върху насърчаването на потенциала на МСП, които предоставят услуги на високо равнище, основани на знанието, като тези на свободните професии, включително по отношение на финансирането. Те често играят водеща роля за пазарното позициониране на свързаните отрасли и са надеждни и устойчиви на кризи работодатели.

4.3. Предприятията и организациите от социалната икономика, участници в сектор, който е доказал голяма устойчивост и е допринесъл за смекчаване на последиците от кризата с COVID-19, действат предимно в области, които са засегнати от цифровия и екологичния преход. Като такива насърчаването на тяхната дейност и процеси на социални иновации трябва да бъде гарантирано.

5. Ролята на социалните партньори и гражданското общество

5.1. ЕИСК подчертава, че „промените, които новите технологии, изкуственият интелект и големите информационни масиви предизвикват в производствените процеси и икономиката като цяло, ще променят коренно и пазара на труда“ и че е важно „тези процеси на промяна да се извършват в рамките на успешен социален диалог, при зачитане на правата и качеството на живота на работниците“ ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Проучване на ЕИСК *Finding a new consensus on European civil society values and their evaluation (Намиране на нов консенсус относно ценностите на европейското гражданско общество и тяхната оценка)*.

⁽⁶⁾ ОВ С 47, 11.2.2020 г., стр. 64.

⁽⁷⁾ ОВ С 353, 18.10.2019 г., стр. 6.

5.2. Тясното сътрудничество между основните местни/регионални заинтересовани страни е от съществено значение за идентифициране на най-устойчивите приложения и максимално увеличаване на социално-икономическото развитие. Добрите практики на социалните партньори на всички равнища, основани на колективни споразумения, създаващи еднакви условия на конкуренция за икономическите конкуренти в даден сектор или регион, представляват еталон за насърчаване на стратегия за справедлив преход във връзка с декарбонизацията и други цели на политиката в областта на климата ⁽⁸⁾.

6. Гарантиране на справедлив преход — изисквания във връзка с управлението/регулирането

6.1. Преминването към неутрална по отношение на климата икономика създава набор от сложни, свързани с управлението предизвикателства за създателите на политиката. Едно от тях е балансирането на дългосрочното стратегическо измерение на прехода с необходимостта от действия в краткосрочен план. Въпреки че преходът се нуждае от стратегическо мислене и изготвяне на политики в дългосрочен план, той изисква също така способност за съгласуване с изборните цикли и свързаното с тях желание на правителствата и други заинтересовани страни да видят резултатите от изпълнените проекти.

6.2. Един от основните управленски механизми за изпълнение и наблюдение на напредъка на социално справедливите преходи е европейският семестър. Изключително важно е европейските и националните политики да бъдат непрекъснато оценявани на социално, икономическо и екологично равнище. Европейският семестър постепенно развие по-социално измерение, но все още преобладават неговото макроикономическо и фискално измерение. Поради това ЕИСК предлага в европейския семестър да се включат нови, подобрени, измерими и допълнителни социални, икономически и екологични показатели за наблюдение и проследяване на всички аспекти и принципи на Европейския стълб на социалните права, както и на 17-те ЦУР ⁽⁹⁾, да се създадат полезни взаимодействия с набора от социални показатели чрез въвеждане на концепцията за устойчива, ориентирана към благосъстоянието икономика за всички ⁽¹⁰⁾, заедно с целеви специфични за всяка държава препоръки в социалната сфера и в сферата на околната среда ⁽¹¹⁾. Освен това семестърът вече е преработен, за да се предвидят повече действия в подкрепа на възстановяването, което ЕИСК се надява да помогне и за подновяване на целия механизъм на управление на ЕС и същият да се превърне в ръководна сила за оцеляването на демокрацията, както и за сближаването във възходяща посока в рамките на ЕС.

6.3. Един цялостен анализ на полезните взаимодействия и компромисите между целите, инициативите и препоръките, предложени от ЕС в различните области на политиката на семестъра, ще изисква висока степен на интеграция, съгласуваност и координация на политиките между различните институционални участници, отговорни за икономическите, социалните и екологичните политики, и подобряване на техния капацитет за извършване на анализи.

6.4. Освен това, за да бъде компенсиран институционалният дисбаланс в икономическото и социалното управление, ЕИСК препоръчва да се използва „златното правило“ ⁽¹²⁾ при прилагането на бюджетните правила на ЕС, като се освободят публичните инвестиции от изчисляването на дефицита и се вземе предвид устойчивостта на съществуващото равнище на дълга, за да се гарантира модерна инфраструктура в областта на здравеопазването, околната среда, образованието и технологиите и да се избегне безпрецедентна рецесия ⁽¹³⁾.

6.5. Също така ЕИСК приветства временното преустановяване на Пакта за стабилност и растеж от страна на Европейската комисия и призовава за неговото преразглеждане ⁽¹⁴⁾ в интерес на гарантирането както на стабилност, така и на растеж, за да се подкрепи възстановяването на промишлеността на ЕС и преходът ѝ към неутрална по отношение на климата кръгова и цифрова икономика.

7. Регионални предпоставки за индустриален преход

7.1. Индустриалният преход се проявява в много форми, като затруднява прилагането на подхода на универсалните политики към разработването на нови индустриални методи. Въпреки че някои икономически сектори ще западат, с необратимо намаляване на икономическото производство и заетостта, други ще трябва да преминат през основно реструктуриране. За това ще се необходими всеобхватен политически подход и мащабни инвестиции, както публични, така и частни, които трябва да бъдат придружени от добре функциониращи местни и регионални пазари на труда.

⁽⁸⁾ Framework Agreement for a Fair Transition of Coal Mining and Sustainable Development of the Mining Communities for the period 2019-2027 (Рамково споразумение за справедлив преход на въгледобива и устойчиво развитие на миннодобивните общности за периода 2019—2027 г.) (Испания); Jobs for the Climate (Работни места за климата) (Португалия); Agreement of Social Partners on Just Transition and Climate Change (Споразумение на социалните партньори относно справедлив преход и изменението на климата) (Гърция); Thyssenkrupp Steel Europe: Future Pact for Steel 20-30 (Thyssenkrupp Steel Europe: Бъдещ пакт за стоманата за периода 2020—2030 г.) (Германия (март 2020 г.)).

⁽⁹⁾ ОВ С 120, 14.4.2020 г., стр. 1.

⁽¹⁰⁾ Charveriat, C. и Bodin, E. (2020 г.), Delivering the Green Deal: the role of a reformed European Semester within a new sustainable economy strategy (Изпълнение на Зеления пакт: ролята на един реформиран европейски семестър в рамките на нова стратегия за устойчива икономика).

⁽¹¹⁾ ОВ С 14, 15.1.2020 г., стр. 1.

⁽¹²⁾ ОВ С 311, 18.9.2020 г., стр. 1.

⁽¹³⁾ ОВ С 311, 18.9.2020 г., стр. 1.

⁽¹⁴⁾ ОВ С 311, 18.9.2020 г., стр. 1.

7.2. Съгласуването на дългосрочната амбиция за преход с краткосрочните приоритети може да се окаже трудно, защото може да не е лесно да се получи обществено одобрение за мерки на политиката, които имат ограничен незабавен ефект. Това поставя регионите в индустриален преход в трудно положение. От една страна, те трябва да се справят с непосредствената нужда от действия в резултат на упадък на традиционни отрасли, да решават въпроси като по-висока безработица, загуба на доходи и влошаване на условията на живот за части от населението, особено групите в неравностойно положение и уязвимите групи, като например хората с увреждания или възрастните. От друга страна, трябва да предприемат действия, за да се използват възможностите, свързани с индустриалната модернизация, като например привличане на отрасли с по-висока добавена стойност, създаване и/или привличане на нови предприятия и бизнес модели и по-добро използване на базовите технологии. Погрешното разбиране носи политически последици, които могат да повлияят и на подкрепата на действията в областта на климата. Разрастването на крайнодесните движения в Европа и на други места може отчасти да бъде проследено до деиндустриализацията и изоставянето на цели региони ⁽¹⁵⁾.

8. Среща с регионите в индустриален преход — основни резултати

8.1. В европейската програма следва да бъде укрепена ролята на регионите в процеса на преход. Участието на регионалните администрации би могло да допринесе за създаването на необходимите екосистеми за успешен преход. Като предпоставки за този процес бяха посочени дългосрочно планиране, силен ориентиран към местните условия подход, интелигентна специализация и програма за човешкия капитал.

8.2. Няколко региона в Европа — по-специално с въгледобив и производство на стомана — вече преминаха през преход по икономически или свързани с програмата за климата причини. Главната предпоставка за успешен преход е приобщаващият изпреварващ подход, за да се гарантира достойно бъдеще на хората. Това включва изготвянето на реалистична пътна карта, създаването на необходимата инфраструктура за научни изследвания и осигуряването на технологична, иновационна, академична и образователна инфраструктура, заедно с необходимото финансиране. За да се гарантира подходящо финансиране, европейските инструменти, планирани за подпомагане на тези региони (например Европейския фонд за справедлив преход), не трябва да заместват националните усилия.

9. Финансиране и подпомагане на свързани с прехода дейности и проекти на равнището на ЕС

9.1. Процесът на индустриален преход може да предостави огромни възможности, но използването им изисква значителни инвестиции в авангардни производства и достъпна инфраструктура, както и в научни изследвания и иновации. Той има и първоначална цена, която включва заместващи доходите обезщетения и разходи за (пре)квалификация на работниците.

9.2. Вече са налице много инструменти както на национално равнище, така и на равнището на ЕС за подпомагане на свързани с прехода дейности и проекти. Целта за постигане на справедлив преход отново беше заявена и в плана на ЕС за възстановяване. Прекалено често обаче мерките за подкрепа на политиките се разработват и реализират независимо на различните равнища на управление при недостатъчна или липсваща координация и недостатъчен мониторинг и оценка.

9.3. ЕИСК призовава Съвета и Европейския парламент да увеличат и да разпределят достатъчно финансиране за инвестиционни нужди в МФР за периода 2021—2027 г. с цел постигане на истински и радикален екологичен и цифров преход. За да се осигури достатъчно финансиране, ЕИСК препоръчва също и разширяване на диапазона от собствени ресурси, с евентуално включване на данък върху цифровите услуги, обща консолидирана основа за облагане с корпоративен данък и данък върху финансовите спелки ⁽¹⁶⁾.

9.4. През настоящия програмен период правилата, приложими за големите предприятия, които са получили подпомагане от европейските структурни и инвестиционни фондове, предвиждат, че те трябва да възстановят приноса, ако в срок от десет години от крайното плащане на получената от тях помощ производствената дейност е преместена извън Съюза (член 71, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁷⁾). ЕИСК счита, че тези разпоредби трябва да бъдат укрепени за бъдещия програмен период, за да се насърчи връщането на дейността в ЕС и да се гарантира сближаване, да се запази производственият капацитет, да се увеличи заетостта и да се поощри по-устойчиво териториално развитие.

⁽¹⁵⁾ Rodríguez-Pose, A. (2017 г.), „The revenge of the places that don't matter (and what to do about it)“ (Отмъщението на регионите, които са без значение (и какво да се направи по въпроса), Cambridge Journal of Regions, Economy and Society, том 11, № 1, стр. 189—209.

⁽¹⁶⁾ ОВ С 440, 6.12.2018 г., стр. 106.

⁽¹⁷⁾ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320.

9.5. ЕИСК подкрепя също така подобряването на фискалното управление на ЕС, като се вземат предвид рисковете за устойчивостта и се извлекат поуки от наблюдението на най-добрите практики за екологосъобразно бюджетиране и фискалните планове. Освен това са необходими данъчни стимули, за да бъдат убедени предприятията и физическите лица да инвестират в екологични инициативи със социално въздействие⁽¹⁸⁾.

9.6. Предиизвикателствата, пред които е изправена Европа във връзка с прехода към зелена и цифрова икономика, изискват огромни инвестиции, които публичните средства и традиционното финансиране чрез банково кредитиране не могат да осигурят самостоятелно. Ще са необходими огромни инвестиции от страна на частния сектор. Следва да се въведе съгласувано механизъм за насочване на финансовите ресурси на частния сектор към инвестиции, съответстващи на критериите от екологичен, социален и управленски характер. Поради това стратегиите за банковия съюз, съюза на капиталовите пазари, устойчивите финанси, цифровите финанси и МСП взаимно се подсилват и обосновават насочването на средства към по-продуктивни проекти. ЕИСК приветства създаването на Платформата за устойчиво финансиране и предвижда ускоряване на развитието на социалната таксономия.

10. Последници за заетостта

10.1. Тъй като индустриалният преход често изисква преминаване от стари и традиционни производствени отрасли към ориентирани към бъдещето дейности (дори в традиционните сектори), той може да доведе до по-висока от средната безработица (поне временно) заради концентрираната на местно равнище деиндустриализация и факта, че базата от умения е в западащи сектори. Предвиждането и участието на представители на работниците на равнището на клон и предприятие и преди вземането на решения е от основно значение. Много е важно политиките за индустриалния преход да помагат на работниците и местните общности, особено на работниците с увреждания и други работници от уязвими групи, да управляват прехода с възможно най-малко смущение при максимално увеличаване на евентуалните ползи.

10.2. Умения

10.2.1. Успешният преход към труда на бъдещето изисква политиките за заетостта и уменията да бъдат съобразени с местните условия на пазара на труда. Същевременно предлагането на умения трябва да бъде съобразено с тяхното търсене. По-доброто предвиждане на бъдещите нужди от набор от умения и подходящото им осигуряване чрез преквалифициране и повишаване на квалификацията на работниците, включително чрез право на достъп до учене през целия живот, трябва да се съчетае с политики, които стимулират инвестициите в нови източници на заетост и увеличаване на производителността. Промислената научноизследователска и развойна дейност трябва да търси конкретно възможности за установяване на водеща позиция в технологиите, която от своя страна ще създаде възможности за повишаване на квалификацията. Техническите институти, професионалните организации и НПО, както и обществените агенции по заетостта също ще имат основна роля във връзка с предоставянето на подкрепа под формата на програми за преквалификация.

10.2.2. ЕИСК отбелязва, че подкрепата на хората с обучение в областта на справедливия цифров и екологичен преход започва с валидирането на неформалното и самостоятелното учене и с гарантиране на признаването и сертифицирането на курсовете за обучение, така че те да могат да се превърнат в неразделна част от квалификациите на дадено лице⁽¹⁹⁾.

10.3. В Програмата за умения следва да се обърща повече внимание на развиването на ключовите компетентности по време на задължителните учебни цикли/учебни програми, както и на обучението на младежите и възрастните.

10.4. Комисията публикува план за действие в областта на цифровото образование (2021—2027 г.)⁽²⁰⁾. Този план следва да бъде междусекторна стратегия, която би могла да повиши стратегическото значение на образованието и обучението сред областите на политиката на европейско равнище.

⁽¹⁸⁾ ОВ С 311, 18.9.2020 г., стр. 63.

⁽¹⁹⁾ ОВ С 10, 11.1.2021 г., стр. 40.

⁽²⁰⁾ https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/deap-factsheet-sept2020_en.pdf.

10.5. План за действие за изпълнение на ЕССП

Справедливите преходи изискват подходящи социални политики за подкрепа на добри условия на труд, добре функциониращо колективно договаряне и системи за индустриални отношения, както и предоставянето на подходяща социална закрила за подпомагане на работниците в преход. ЕИСК бе желал да представи някои предложения за предстоящия план за действие на Комисията за изпълнение на ЕССП.

10.5.1. Комитетът предлага Комисията да оцени отново адекватността на съответните *достигания* на трудовото право на ЕС, за да го укрепи, с цел по-добро подпомагане на справедлив преход за работниците.

10.5.2. Правото на безопасност и здраве е основно право на работното място за всички работници, независимо от трудовите им правоотношения и вида на бизнес модела, в рамките на който работят. ЕИСК изразява дълбока загриженост, че някои нови форми на заетост, възникнали вследствие на прехода в областта на климата и на цифровите технологии, биха могли да попаднат извън приложното поле на разпоредбите за здравословни и безопасни условия на труд (БЗУТ). Освен това вече бяха установени значителни рискове, свързани с цифровизираните работни места, като например интензифициране на работата, стрес и психосоциално насилие⁽²¹⁾, а в бъдеще можем да очакваме злоупотреби, причинени от изкуствения интелект⁽²²⁾, които трябва да предотвратим. Ето защо ЕИСК призовава всички работници в ЕС да попадат под защитата на законодателството в областта на БЗУТ⁽²³⁾.

10.5.3. ЕИСК насърчава Европейската комисия да преразглежда редовно Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД) и свързаната с него нормативна уредба с оглед на технологичните развития⁽²⁴⁾.

10.5.4. Социалният диалог на национално и европейско равнище има основна роля при формирането на икономическите, трудовите и социалните политики. ЕИСК подкрепя разработването, в рамките на социален диалог на съответното национално и европейско равнище, на подходящи мерки за „справедлив преход“ за управление, промяна и предоставяне на минимална защита в случаите на реорганизация на работните места или колективни уволнения, дължащи се на преход (в областта на технологиите, демографията, глобализацията, изменението на климата и кръговата икономика), включително правото на участие в колективно договаряне с цел предвиждане на промените и предоставяне на подкрепа на засегнатите работници (адаптиране на Директивата за колективните уволнения)⁽²⁵⁾.

10.5.5. Комитетът отново потвърждава необходимостта от консултиране и информиране на работниците и техните представители при въвеждането на промени, нови технологии и системи с ИИ, които може да доведат до промени в организацията на труда, нейния надзор и контрол, както и в системите за оценка и набиране на персонал. Във всички предприятия трябва да се гарантират правата на информиране и консултиране и надлежното прилагане на Директивата за ЕРС, а на равнището на ЕС следва да се въведе хармонизирана рамка по отношение на участието на ниво управителен съвет. Ето защо ЕИСК призовава за силна и стабилна европейска рамка за информиране, консултиране и участие на работниците⁽²⁶⁾ като важен аспект на разработването на справедливи и честни пътища за реконструкция и/или екологичен и цифров преход. Комисията следва да насърчава социалния диалог с оглед на участието на работниците в прехода в областта на климата и на цифровите технологии във всички държави членки и да наблюдава резултатите от него чрез европейския семестър.

10.5.6. Необходима е рамка за социално отговорно реструктуриране и предвиждане на промяна в корпоративната структура, която допълва съществуващите права на работниците на информиране, консултиране и участие и съответства на основните елементи на европейския социален модел⁽²⁷⁾. ЕИСК счита, че Европейската комисия следва да преразгледа Рамката за качество на ЕС за предвиждане на промените и реструктуриране и да предложи правно основание за конкретни рамкови условия по отношение на участието на работниците, с цел да се подобри участието на работниците в управлението на предизвикателствата на Зеления пакт и на цифровата трансформация⁽²⁸⁾.

⁽²¹⁾ МОТ (2019 г.) *The Threat of Physical and Psychosocial Violence and Harassment in Digitalized Work* („Занпахата от физическо и психосоциално насилие и торлоз в цифровизиран свят на труда“).

⁽²²⁾ ОВ С 47, 11.2.2020 г., стр. 64.

⁽²³⁾ ОВ С 14, 15.1.2020 г., стр. 52.

⁽²⁴⁾ ОВ С 47, 11.2.2020 г., стр. 64.

⁽²⁵⁾ ОВ С 14, 15.1.2020 г., стр. 1.

⁽²⁶⁾ ОВ С 10, 11.1.2021 г., стр. 14.

⁽²⁷⁾ ОВ С 161, 6.6.2013 г., стр. 35.

⁽²⁸⁾ ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 1.

10.5.7. В плана за действие следва да се определи долна граница за права на равнището на ЕС. ЕИСК призова за действия за защита на минималния доход ⁽²⁹⁾ с цел възпиране на бедността и насърчаване на приобщаващ пазар на труда и поради това приветства плановете на Комисията и на германското председателство на Съвета за създаване на европейска рамка за схемите за минимални доходи ⁽³⁰⁾. Комитетът препоръчва да се проучи възможността за създаване на общи минимални стандарти в областта на осигуряването срещу безработица в държавите — членки на ЕС ⁽³¹⁾. Комитетът призова също така за европейска инициатива относно минималната работна заплата и колективното трудово договаряне ⁽³²⁾ и поради това приветства ⁽³³⁾ инициативата на Комисията относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз ⁽³⁴⁾.

10.6. Нов социален договор

За да се създадат пътища за възстановяване, при които се инвестира в работни места и се защитават правата и достойното трудово възнаграждение, за да се изградят отново силни институции на пазара на труда за всички работници в съответствие с поети ангажменти и да се осигури социална закрила, ЕИСК призовава в основата на възстановяването да се постави един справедлив преход посредством социален диалог с активното участие на гражданското общество, за да се спомогне за планирането на социален, справедлив и приобщаващ индустриален преход.

Брюксел, 2 декември 2020 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

⁽²⁹⁾ ОВ С 190, 5.6.2019 г., стр. 1.

⁽³⁰⁾ Заключение на Съвета относно укрепването на защитата на минималните доходи за борба с бедността и социалното изключване по време на пандемията от COVID - 19 и след това.

⁽³¹⁾ ОВ С 97, 24.3.2020 г., стр. 32.

⁽³²⁾ ОВ С 429, 11.12.2020 г., стр. 159.

⁽³³⁾ ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 1.

⁽³⁴⁾ COM(2020) 682 final.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Следните изменения, които получиха поне една четвърт от подадените гласове, бяха отхвърлени в хода на разискването (член 59, параграф 3 от Правилника за дейността):

а) Параграф 2.1 (изменение 9)

се изменя, както следва:

2.1. Настоящото проучвателно становище беше поискано от Комисията по заетост и социални въпроси на Европейския парламент като пренос към предстоящия план за действие за изпълнение на ЕССП и следващата социална среща на върха на ЕС, планирана за месец май 2021 г. в Порто. Настоящото проучвателно становище се изготвя по искане на Комисията по заетост и социални въпроси на Европейския парламент. В писмото на Европейския парламент се посочва, че становището следва да обхваща по-специално следните теми: справедлив преход, зелен пакт, цифрова трансформация, промишлена стратегия, политики за заетост и социално приобщаване, които са в основата на поредица от текущи и бъдещи законодателни и незаконодателни досиета, свързани със зелената и цифровата трансформация.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 99

Гласове „против“: 129

Гласове „въздържал се“: 20

б) Параграф 2.2 (изменение 10)

се изменя, както следва:

2.2. Европейските предприятия и работници са изправени пред сериозни икономически и социални икономически последици от пандемията от COVID-19. В много дружества настъпва срив, хората губят работни места, а домакинствата губят полинтъка си. Въпреки безпрецедентните спасителни мерки за икономиките, насочени към спестяване на последиците от ограничителните мерки за работните места и предприятията, икономическите прогнози дават много обезпокоителна картина. Предвижда се икономиката на ЕС да се свие с 8,3 % през 2020 г. и да отбележи растеж от 5,8 % през 2021 г. Растежът през 2021 г. също ще бъде малко по-слаб от предвидения през пролетта (1). Пандемията от COVID-19 засегна сериозно европейската икономика: в много дружества настъпва срив, губил работни места, домакинствата губят полинтък, службите по здравеопазване губят ефикасност. Държавите членки са с рекордни равнища на задлъжнялост, надхвърлящи установите правила за разходите, а ЕС за първи път също пое общи дългове. Освен това не знаем какви ще бъдат и последиците от Брексит и не знаем кога ще приключи пандемията.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 95

Гласове „против“: 140

Гласове „въздържал се“: 22

в) Параграф 2.3 (изменение 11)

се изменя, както следва:

2.3. Ключовите отрасли и сектори, от човешки ресурси до научни изследвания, трябва да бъдат идентифицирани и подкрепени, и в резултат на това да бъде създадена европейска промишлена политика, която да защитава тези стратегически сектори на пазара и да гарантира сигурността на доставките на най-важните ресурси. Промишлената политика на ЕС следва да служи като обща рамка за съгласувана и всеобхватна координация на различните европейски политики с цел осигуряване на полезни взаимодействия. Подобна трансформация ще изисква от Европейската комисия да определи курса и политиките на държавите членки да бъдат хармонизирани с тези на ЕС. Това не означава управление на

(1) Лятна икономическа прогноза на ЕК за 2020 г.: още по-силна рецесия с по-големи различия.

микроравнище, а хармонизиране на политиките, така че да бъдат съгласувани и да насърчават преобразуваща промяна. Този процес ще бъде възможен само с активното участие на организациите на гражданското общество и социалните партньори. Без „социален пакт“, основан на демократично и ефективно участие на гражданите на ЕС, няма да има благоприятен за всички Зелен пакт.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 91

Гласове „против“: 137

Гласове „въздържал се“: 18

г) Параграф 2.5 НОВ (изменение 13)

Създава се нов параграф, както следва:

2.5. Най-добрата политическа реакция е да се отговори на очакванията за NextGenerationEU, който представлява уникална възможност за бързо и преобразуващо възстановяване. Следва да се отдаде най-висок приоритет на неговото стартиране и взаимодействието с частния сектор.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 97

Гласове „против“: 136

Гласове „въздържал се“: 22

д) Параграф 2.6 НОВ (изменение 14)

Създава се нов параграф, както следва:

2.6. Предизвикателствата, породени от излизането на Обединеното кралство от ЕС, следва да бъдат преодоляни, като се даде силен тласък за укрепване на единния пазар, така че да се създаде по-силна стабилна и конкурентна среда за дружествата.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 93

Гласове „против“: 141

Гласове „въздържал се“: 20

е) Параграф 2.4 (изменение 15)

се изменя, както следва:

2.4. Терминът, който се появява в този контекст във връзка с екологичната и технологичната промяна, е „справедлив преход“. ЕИСК счита справедливия преход за основен компонент както на бюджета, така и на плана за възстановяване, който насърчава една по-екологосъобразна европейска икономика. Поради това е необходимо да се развие по-широко разбиране за „справедлив преход“ (освен основаните на въглерод икономики), ~~който прилага изцяло Европейския стълб на социалните права⁽²⁾, основан на нов социален договор, като същевременно се насърчават реформите във връзка с преразпределителните системи, основан на равновесието между професионалния и личния живот и равенството между половете.~~ Особено важни във връзка с изпълнението на Европейския стълб на социалните права са висококачествените работни места за всички, достъпът до висококачествено образование и обучение, включително ~~правото за~~ достъп до учене през целия живот, по-специално за уязвимите групи, равният достъп до здравеопазване и социални услуги за всички, социалната закрила и включването на уязвимите групи като дълготрайно безработните, жените, младите хора, законните мигранти или хората с увреждания. Всички тези важни цели могат да бъдат постигнати въз основа на просперираща икономика, нови, висококвалифицирани работни места, предлагани от работодателите, и на необходимите инвестиции в нови технологии.

(2) Принос на Европейския икономически и социален комитет към работната програма на Европейската комисия за 2021 г.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 82

Гласове „против“: 152

Гласове „въздържал се“: 20

ж) Параграф 2.5 (изменение 16)

се изменя, както следва:

2.5. Държавите и регионите в индустриален преход обикновено се сблъскват с предизвикателства при модернизирането на промишлената си база, подобряването на уменията на работната сила, компенсирането на загубите на работни места в ключови сектори и повишаването на ниската производителност, която ограничава увеличаването на доходите, сближаването във възходяща посока и компенсирането на неблагоприятните демографски тенденции. Като цяло, те биха имали полза от екологизирането и технологичния прогрес и свързаните с тях развията, но за някои места и определени групи от населението, по-специално уязвими групи, като например хората с увреждания, възрастните хора, родителите и законните мигранти, има риск да бъдат изоставени. Преодоляването на предизвикателствата, свързани с дългосрочните трансформации, изисква предвиждане на промяната и активно управление на прехода от страна на създателите на политики, социалните партньори, организациите на гражданското общество и основните заинтересовани страни в тези държави и региони. Социалният диалог, информирането, консултирането и участието на работниците и техните представителни организации, включително в органите за процесите на вземане на решения (управителни и надзорни съвети), имат ключова роля в разглеждането и повлияването на процеса на вземане на решения от страна на предприятията, за да бъдат управлявани преходите по ориентиран към бъдещето начин. ЕИСК настоятелно призовава Комисията да укрепи и да развие социалното измерение в бъдещата актуализирана промишлена стратегия.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 92

Гласове „против“: 152

Гласове „въздържал се“: 17

з) Параграф 2.6 (изменение 17)

се изменя, както следва:

2.6. Преодоляването на кризата с пандемията и осигуряването на възможност за успешна промишлена трансформация са в интерес на всички заинтересовани групи и изискват съвместни усилия и общи цели (напр. дългосрочно развитие на предприятието), и функциониращ социален диалог, който се развива в климат на доверие, както и положителна нагласа. ЕИСК счита, че „доброто“, а в този смисъл и „устойчиво“ корпоративно управление със съвместно предвиждане на промяната е от ключово значение за успеха трябва да се опира на утвърдените минимални правни стандарти на отворения пазар, като личието на работниците се изразява посредством тяхното информиране, консултиране и участие в ръководните органи на предприятията.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 90

Гласове „против“: 151

Гласове „въздържал се“: 18

и) Параграф 2.7 (изменение 18)

се изменя, както следва:

2.7. Цифровизацията и автоматизацията имат както положително, така и отрицателно въздействие върху икономиката и обществото. Този преход ще се нуждае от регулиране подходи, което които следват темпото на технологичната трансформация, и от предвиждане на промяната например чрез участието например на социалните партньори. Европейските работнически съвети (ЕРС) и работническите съвети на европейските дружества (Societas Europaea) може да служат като положителен пример на задължително трансгранично участие на работниците в балансирането на интереси и проучването на решения в дух на социално партньорство. Това включва гарантиране на

обучение за работниците и договаряне на колективни трудови договори или други социални споразумения в подкрепа на автономията на работа и гарантиране на добро равновесие между професионалния и личния живот. Цифровизацията и интернет икономиката също доведоха до появата на нови форми на труд, като например работата през платформа, при които работниците са без социална и трудова сигурност и често работят при много несигурни условия и с неясен статут. Техниите условия на труд и статут трябва да бъдат хармонизирани на европейско равнище, за да се насърчи справедлива мобилност и интегриране на отстранения пазар ⁽³⁾. Във връзка с това ЕИСК счита, че е необходимо да се създаде права сигурност за работниците чрез определяне на правен статут на труда в икономиката на цифровите платформи. Ограниченият достъп до социална закрила или липсата на такъв води до разходи не само за самите работници, но и за социалноосигурителните системи.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 88

Гласове „против“: 149

Гласове „въздържал се“: 24

й) **Параграф 2.8 (изменение 19)**

се изменя, както следва:

2.8. Цифровата трансформация води и до потенциални рискове в области като финансова стабилност, финансова престъпност и защита на потребителите. Тези рискове може допълнително да се увеличат поради раздробената регулаторна среда в ЕС и неравномерните промени на световно равнище при регулирането на сектора. Поради това ЕИСК счита, че е необходимо ЕС да създаде цялостна и стабилна регулаторна рамка в тази област. Комитетът препоръчва също така през 2021 г. да бъде постигнато глобално решение в областта на данъчното облагане на равнището на ОИСР ЕС да възобнови инициативата си за данъчно облагане на големи цифрови дружества ⁽⁴⁾.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 89

Гласове „против“: 149

Гласове „въздържал се“: 22

к) **Параграф 5.2 (изменение 21)**

се изменя, както следва:

5.2. Тясното сътрудничество между основните местни/регионални заинтересовани страни е от съществено значение за идентифициране на най-устойчивите приложения и максимално увеличаване на социално-икономическото развитие. Добрите практики на социалните партньори на всички равнища, основани на колективни споразумения или друга форма на социален диалог, създаващи еднакви условия на конкуренция за икономическите конкуренти в даден сектор или регион, представляват еталон за насърчаване на стратегия за справедлив преход във връзка с декарбонизацията и други цели на политиката в областта на климата ⁽⁵⁾.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 93

Гласове „против“: 146

Гласове „въздържал се“: 19

⁽³⁾ ЕИСК (SOC/645) становище относно „Достойни условия на труд в основаната на платформи икономика“.

⁽⁴⁾ Становище на ЕИСК относно „Борба с данъчните измами, избягването на данъци и изпирането на пари“.

⁽⁵⁾ Framework Agreement for a Fair Transition of Coal Mining and Sustainable Development of the Mining Communities for the period 2019-2027 (Рамково споразумение за справедлив преход на въгледобива и устойчиво развитие на миннодобивните общности за периода 2019—2027 г.) (Испания); Jobs for the Climate (Работни места за климата) (Португалия); Agreement of Social Partners on Just Transition and Climate Change (Споразумение на социалните партньори относно справедлив преход и изменението на климата) (Гърция); Thyssenkrupp Steel Europe: Future Pact for Steel 20-30 (Thyssenkrupp Steel Europe: Бъдещ пакт за стоманата за периода 2020—2030 г.) (Германия (март 2020 г.)).

л) Параграф 6.2 (изменение 22)

се изменя, както следва:

6.2. Един от основните управленски механизми за изпълнение и наблюдение на напредъка на социално справедливите преходи е европейският семестър. Изключително важно е европейските и националните политики да бъдат непрекъснато и циклично оценявани на социално, икономическо и екологично равнище. Европейският семестър постепенно развие по-социално измерение, но все още преобладават неговото макроикономическо и фискално измерение. Поради това ЕИСК предлага в европейския семестър да се включат нови, подобрени, изчерпващи и допълнителни социални, икономически и екологични показатели за наблюдение и проследяване на всички аспекти и принципи на Европейския стълб на социалните права, както и на 17-те ЦУР⁽⁶⁾, да се създадат полезни взаимодействия с набора от социални показатели чрез отовещаване на концепцията за устойчива, ориентирана към благосъстоянието икономика за всички⁽⁷⁾, заедно с цели специфични за всяка държава препоръки в социалната сфера и в сферата на околната среда⁽⁸⁾. Освен това семестърът вече е преработен, за да се предвидят повече действия в подкрепа на възстановяването, което ЕИСК се надява да помогне и за подновяване укрепване на целия механизъм механизма на управление на ЕС и същият да се превърне в ръководна сила за ощетяването захранването на демокрацията, както и за сближаването във възходяща посока в ралките на ЕС.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 87

Гласове „против“: 148

Гласове „въздържал се“: 21

м) Параграф 6.4 (изменение 23)

се изменя, както следва:

6.4. Освен това, за да бъде колпенсиран институционалният дисбаланс в икономическото и социалното управление, ЕИСК препоръчва да се използва добре балансирано „златно правило“⁽⁹⁾, без да се излага на риск средносрочната финансова стабилност при прилагането на бюджетните правила на ЕС, като се освободят от двете страни оправданите публични инвестиции от изчисляването на дефицита и се вземе предвид устойчивостта на съществуващото и бъдещето равнище на дълга, за да се гарантира модерна инфраструктура в областта на здравеопазването, околната среда, образованието и технологиите и да се избегне безпрецедентна рецесия⁽¹⁰⁾.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 87

Гласове „против“: 159

Гласове „въздържал се“: 16

н) Параграф 9.3 (изменение 24)

се изменя, както следва:

9.3. ЕИСК призовава Съвета и Европейския парламент да подобрят бизнес климата и да увеличат и да разпределят достатъчно финансиране за инвестиционни нужди в МФР за периода 2021—2027 г. с цел постигане на истински и радикален екологичен и цифров преход. За да се осигури достатъчно финансиране, ЕИСК препоръчва също и да се анализира въздействието от разширяването на диапазона от собствени ресурси, евентуално като се използват приходите от Схемата на ЕС за търговия с емисии, от механизма за корекция на въглеродните емисии на границите и от цифровия данък включване на данък върху цифровите услуги, обща консолидирана основа за облагане с корпоративен данък и данък върху финансовите сделки⁽¹¹⁾.

⁽⁶⁾ Становище на ЕИСК относно „Годишна стратегия за устойчив растеж за 2020 г.“, ОВ С 120, 14.4.2020 г., стр. 1.

⁽⁷⁾ Charveriat, С. и Bodin, Е. (2020 г.), Delivering the Green Deal: the role of a reformed European Semester within a new sustainable economy strategy (Изпълнение на Зеления пакт: ролята на един реформиран европейски семестър в рамките на нова стратегия за устойчива икономика).

⁽⁸⁾ Становище на ЕИСК относно „Европейски стълб на социалните права — оценка на първоначалното прилагане и препоръки за бъдещето“, ОВ С 14, 15.1.2020 г., стр. 1.

⁽⁹⁾ ОВ С 311, 18.9.2020 г., стр. 1

⁽¹⁰⁾ ОВ С 311, 18.9.2020 г., стр. 1

⁽¹¹⁾ ОВ С 440, 6.12.2018 г., стр. 106.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 91
Гласове „против“: 157
Гласове „въздържал се“: 13

о) Параграф 9.4 (изменение 25)

се изменя, както следва:

9.4. През настоящия програмнен период правилата, приложими за големите предприятия, които са получили подпомагане от европейските структурни и инвестиционни фондове, предвиждат, че те трябва да възстановят приноса, ако в срок от десет години от крайното плащане на получената от тях помощ производствената дейност е преместена извън Съюза (член 71, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета). ЕИСК счита, че тези разпоредби трябва да бъдат укрепени за бъдещия програмнен период, за да се насърчи връщането на дейността в ЕС и да се гарантира сближаване в духа на стратегическата автономност, да се запази производственият капацитет, да се увеличи заетостта и да се поощри по-устойчиво териториално развитие.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 89
Гласове „против“: 149
Гласове „въздържал се“: 19

п) Параграф 9.5 (изменение 26)

се изменя, както следва:

9.5. ЕИСК подкрепя също така подобряването на фискалното управление на ЕС, като се вземат предвид рисковете за устойчивостта и се извлекат поуки от наблюдението на най-добрите практики за екологосъобразно бюджетизиране и фискалните планове. Освен това може да са необходими данъчни стимули, за да бъдат убедени мотивирани предприятия и физическите лица да инвестират в екологични инициативи със социално въздействие ⁽¹²⁾. Субсидиите следва да бъдат внимателно оценени при анализ на разходите и ползите.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 93
Гласове „против“: 154
Гласове „въздържал се“: 16

р) Параграф 9.6 (изменение 27)

се изменя, както следва:

9.6. Предизвикателствата, пред които е изправена Европа във връзка с прехода към зелена и цифрова икономика, изискват огромни инвестиции, които публичните средства и традиционното финансиране чрез банково кредитиране не могат да осигурят самостоятелно. Всяка година Частният сектор ще има нужда от огромни суми от най-разнообразни частни фондове се инвестират във вредни икономически дейности във всички промишлени сектори, като и на опасност в крайна сметка да се превърнат в „невъзстановими активи“. Следва да се въведе съгласувано механизъм за насочване на финансовите ресурси на частния сектор към инвестиции, съответстващи на критериите от екологичен, социален и управленски характер. Поради това стратегиите за банковия съюз, съюза на капиталовите пазари, устойчивите финанси, цифровите финанси и МСП взаимно се подсилват и обосновават насочването на средства към по-продуктивните проекти. ЕИСК приветства създаването на Платформата за устойчиво финансиране и предвижда ускоряване на развитието на социалната таксономия.

⁽¹²⁾ ОВ С 311, 18.9.2020 г., стр. 63.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 74

Гласове „против“: 154

Гласове „въздържал се“: 31

с) Параграф 10.1 (изменение 28)

се изменя, както следва:

10.1. Тъй като индустриалният преход често изисква прелинаване от стари и традиционни производствени отрасли към ориентирани към бъдещето дейности (дори в традиционните сектори), той може да доведе до по-висока от средната безработица (поне временно) заради концентрираната на местно равнище деиндустриализация и факта, че базата от умения е в западащи сектори. Предвиждането и участието на представители на работниците на равнището на клон и предприятието и преди вземането на решения е от основно значение. Много е важно политиките за индустриалния преход да помагат на работниците и местните общности, особено на работниците с увреждания и други работници от уязвими групи, да управляват прехода с възможно най-малко слуциение при максимално увеличаване на евентуалните ползи.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 88

Гласове „против“: 149

Гласове „въздържал се“: 17

т) Параграфи 10.5, 10.5.1, 10.5.2, 10.5.3, 10.5.4, 10.5.5, 10.5.6, 10.5.7 (Изменение 30)

се заличават.

10.5. План за действие за изпълнение на ЕССП

Справедливите преходи изискват подходящи социални политики за подкрепа на добри условия на труд, добре функциониращо колективно договаряне и системи за индустриални отношения, както и предоставянето на подходяща социална защита за подпомагане на работниците в преход. ЕИСК бе желал да представи някои предложения за предстоящия план за действие на Комисията за изпълнение на ЕССП.

10.5.1. Комитетът предлага Комисията да оцени отново адекватността на съответните достижения на трудовото право на ЕС, за да го укрепи, с цел по-добро подпомагане на справедлив преход за работниците.

10.5.2. Правото на безопасност и здраве е основно право на работното място за всички работници, независимо от трудовите им правоотношения и вида на бизнес модела, в рамките на който работят. ЕИСК изразява дълбока загриженост, че някои нови форми на заетост, възникнали вследствие на прехода в областта на климата и на цифровите технологии, биха могли да попаднат извън приложното поле на разпоредбите за здравословни и безопасни условия на труд (БЗУТ). Освен това вече бяха установени значителни рискове, свързани с цифровизираните работни места, като например интензифициране на работата, стрес и психосоциално насилие⁽¹³⁾, а в бъдеще може да очакваме злоупотреби, причинени от изкуствения интелект⁽¹⁴⁾, които трябва да предотвратим. Ето защо ЕИСК призовава всички работници в ЕС да попадат под защитата на законодателството в областта на БЗУТ⁽¹⁵⁾.

⁽¹³⁾ MOT (2019 г.) The Threat of Physical and Psychosocial Violence and Harassment in Digitalized Work („Заплахата от физическо и психосоциално насилие и тормоз в цифровизиран свят на труда“).

⁽¹⁴⁾ ОВ С 47, 11.2.2020 г., стр. 64.

⁽¹⁵⁾ ОВ С 14, 15.1.2020 г., стр. 52.

10.5.3. ЕИСК настръчва Европейската комисия да преразглежда редовно Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД) и свързаната с него нормативна уредба с оглед на технологичните развития ⁽¹⁶⁾.

10.5.4. Социалният диалог на национално и европейско равнище има основна роля при формирането на икономическите, трудовите и социалните политики. ЕИСК подкрепя разработването, в рамките на социален диалог на съответното национално и европейско равнище, на подходящи мерки за „справедлив преход“ за управление, промяна и предоставяне на минимална защита в случаите на реорганизация на работните места или колективни уволнения, дължащи се на преход (в областта на технологиите, демографията, глобализацията, изменението на климата и търговата икономика), включително правото на участие в колективно договаряне с цел предвиждане на промените и предоставяне на подкрепа на засегнатите работници (адаптиране на Директивата за колективните уволнения) ⁽¹⁷⁾.

10.5.5. Комитетът отново потвърждава необходимостта от консултиране и информирание на работниците и техните представители при съвещаването на промени, нови технологии и системи с ИИ, които може да доведат до промени в организацията на труда, нейния надзор и контрол, както и в системите за оценка и набиране на персонал. Във всички предприятия трябва да се гарантират правата на информиране и консултиране и надлежното прилагане на Директивата за ЕРС, а на равнището на ЕС следва да се отведе хармонизирана рамка по отношение на участието на високо управителен съвет. Ето защо ЕИСК призовава за силна и стабилна европейска рамка за информиране, консултиране и участие на работниците ⁽¹⁸⁾ като важен аспект на разработването на справедлив и честен пътница за реконструкция и/или екологичен и цифров преход. Комисията следва да настръчва социалния диалог с оглед на участието на работниците в прехода в областта на климата и на цифровите технологии от всички държави членки и да наблюдава резултатите от него чрез европейския съветствор.

10.5.6. Необходимо е рамка за социално отговорно реструктуриране и предвиждане на промяна в корпоративната структура, която допълва съществуващите права на работниците на информиране, консултиране и участие и съответства на основните елементи на европейския социален модел ⁽¹⁹⁾. ЕИСК счита, че Европейската комисия следва да преразгледа Рамката за качество на ЕС за предвиждане на промените и реструктуриране и да предложи правно основание за конкретни рамкови условия по отношение на участието на работниците, с цел да се подобри участието на работниците в управлението на предизикателствата на Зеления пакт и на цифровата трансформация ⁽²⁰⁾.

10.5.7. В плана за действие следва да се определи долна граница за права на равнището на ЕС: ЕИСК призова за действия за защита на минималния доход ⁽²¹⁾ с цел отзвипане на бедността и настръчаване на приобщаващ пазар на труда и поради това приветства плановете на Комисията и на германското председателство на Съвета за създаване на европейска рамка за схемите за минимални доходи ⁽²²⁾. Комитетът препоръчва да се проучи възможността за създаване на общи минимални стандарти в областта на осигуряването срещу безработица в държавите — членки на ЕС ⁽²³⁾. Комитетът призова също така за европейска инициатива относно минималната работна заплата и колективното трудово договаряне ⁽²⁴⁾ и поради това приветства ⁽²⁵⁾ инициативата на Комисията относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз ⁽²⁶⁾.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 93

Гласове „против“: 149

Гласове „въздържал се“: 17

⁽¹⁶⁾ ОВ С 47, 11.2.2020 г., стр. 64.

⁽¹⁷⁾ ОВ С 14, 15.1.2020 г., стр. 1.

⁽¹⁸⁾ Становище на ЕИСК SOC/644 относно „Социален диалог за постигане на икономическа устойчивост и издръжливост“ (прието на 29.10.2020 г., все още непубликувано).

⁽¹⁹⁾ ОВ С 161, 6.6.2013 г., стр. 35.

⁽²⁰⁾ Резолюция на ЕИСК относно приноса на Европейския икономически и социален комитет към работната програма на Комисията за 2021 г.

⁽²¹⁾ ОВ С 190, 5.6.2019 г., стр. 1.

⁽²²⁾ Заключение на Съвета относно укрепването на защитата на минималните доходи за борба с бедността и социалното изключване по време на пандемията от COVID-19 и след това.

⁽²³⁾ ОВ С 97, 24.3.2020 г., стр. 32.

⁽²⁴⁾ Становище на ЕИСК относно „Достойни минимални работни заплати в цяла Европа“.

⁽²⁵⁾ Резолюция на ЕИСК относно приноса на Европейския икономически и социален комитет към работната програма на Комисията за 2021 г.

⁽²⁶⁾ COM(2020) 682 final.

у) Параграф 10.6 (изменение 31)

се заличава.

10.6. Нов социален договор

~~За да се създадат пътища за възстановяване, при които се инвестира в работни места и се защитават правата и достойното трудово отнасяване, за да се изградят отново силни институции на пазара на труда за всички работници в съответствие с поети ангажименти и да се осигури социална защита, ЕИСК призовава в основата на възстановяването да се постави един справедлив преход посредством социален диалог с активното участие на гражданското общество, за да се спомогне за планирането на социален, справедлив и приобщаващ индустриален преход.~~

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 85

Гласове „против“: 146

Гласове „въздържал се“: 19

ф) Параграф 1.1 (изменение 1)

се изменя, както следва:

1.1. Налице са редица предпоставки за индустриалния преход към екологосъобразна и цифрова европейска икономика с цел постигане на устойчиво, справедливо и социално приемливо бъдеще в Европа. Трябва обаче да се вземе предвид нова ситуация. Пандемията от COVID-19 засегна сериозно европейската икономика: в много дружества настъпва срив, губят работни места, домакинствата губят полицикъл, службите по здравеопазване губят ефикасност. Тя направи още по-наложителна нуждата от по-широко и по-активно участие на социалните партньори и гражданското общество в изготвянето на политиката на всички равнища, както и от реалистична стабилна регулаторна рамка и стандарти на европейско равнище, като се отчитат особеностите на държавите членки и разпределението на правомощията между ЕС и държавите членки, както и принципът на субсидиарност, особено по отношение на социалната програма. Обявеният план за действие за изпълнение на Европейския стълб на социалните права (ЕССП) следва да играе важна роля във връзка с тези усилия.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 90

Гласове „против“: 146

Гласове „въздържал се“: 18

х) Параграф 1.5 НОВ (изменение 4)

Създава се нов параграф, както следва:

1.5. Най-добрата политическа реакция е да се отговори на очакванията за NextGenerationEU, който представлява уникална възможност за бързо и преобразуващо възстановяване. Следва да се отдаде най-висок приоритет на неговото стартиране и взаимодействието с частния сектор.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 97

Гласове „против“: 136

Гласове „въздържал се“: 22

ц) Параграф 1.6 НОВ (изменение 5)

Създава се нов параграф, както следва:

1.6. Предиизвикателствата, породени от излизането на Обединеното кралство от ЕС, следва да бъдат преодоляни, като се даде силен тласък за укрепване на единния пазар, така че да се създаде по-силна стабилна и конкурентна среда за дружествата.

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 93

Гласове „против“: 141

Гласове „въздържал се“: 20

ч) Параграф 1.4 (изменение 6)

се изменя, както следва:

~~1.4. Една издръжлива, устойчива, справедлива и просперираща Европа изисква регулаторна съгласувана рамка, която може да засили процеса на справедлив преход, като същевременно се отчитат етичните последици от него и обществените интереси като защитата на потребителите, здравето, безопасността и качеството. ЕИСК препоръчва европейските и националните институции да обведат нови управленски структури, които могат да гарантират активното участие на местната икономика, социалните партньори и гражданското общество в планирането и изпълнението на справедливи мерки за гарантиране на социалната справедливост на преходите. Един от основните управленски механизми за изпълнение и наблюдение на напредъка на социално справедливите преходи е европейският семестър. ЕИСК препоръчва в европейския семестър да се включат нови, подобрени, изперили и допълнителни социални, икономически и екологични показатели за наблюдение и проследяване на принципите на Европейския съглаб на социалните права.~~

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 80

Гласове „против“: 145

Гласове „въздържал се“: 16

ш) Параграф 1.8 (изменение 8)

се изменя, както следва:

~~1.8. ЕИСК приветства обявения план за действие за изпълнение на ЕССП. Следва да се укрепят съответните достижения на трудовото право политики на ЕС за по-добра подкрепа на справедлив преход за работниците.: В плана за действие следва да се определи долна граница за права на работниците на ЕС, включително: правото на здраве и безопасност, обхващащо всички работници и нови форми на заетост; ~~правото на~~ информирание, консултиране, участие във вземането на решения и участие, които не са ограничени до в ситуацията на прехода; ~~правото на~~ развитие на умения; минимални стандарти за осигуряването срещу безработица; минимална работна заплата и колективно трудово договаряне или други форми на споразумения в съответствие с компетенциите на държавите членки.~~

Резултат от гласуването:

Гласове „за“: 98

Гласове „против“: 148

Гласове „въздържал се“: 17

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Принципи на публичните служби за стабилност на демократичния ред“**(проучвателно становище по искане на германското председателство)**

(2021/C 56/03)

Докладчик: **Christian MOOS (DE — III гр.)**Съдокладчик: **Philip VON BROCKDORFF (MT — II гр.)**

Искане от германското председателство на Съвета — Писмо от 18.2.2020 г.

Правно основание	Член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Решение на Бюрото	17.3.2020 г.
Компетентна секция	„Заетост, социални въпроси и гражданство“
Приемане от секцията	11.11.2020 г.
Приемане на пленарна сесия	2.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	220/0/15
	(„за“/„против“/„въздържал се“)

1. Резюме

1.1. Германското председателство на Съвета на ЕС поиска от ЕИСК да изготви становище относно принципите, които трябва да се прилагат по отношение на публичните служби на държавите — членки на ЕС, за да се гарантират основните ценности на демокрацията и правовата държава, както и относно условията, при които тези принципи играят ролята на автоматични стабилизатори за демокрацията и правовата държава в кризисни периоди.

1.2. В продължение на повече от десетилетие ЕС е изправен пред тежки кризи, включително борбата с тероризма, глобалния финансов дълг и икономическата криза, кризата в общата европейска система за убежище, кризата в областта на околната среда и климата, както и пандемията от COVID-19. Ефективните публични служби играят решаваща роля в овладяването на кризи, тъй като гарантират обществената безопасност и сигурност на доставките, осигурявайки достъп до своите услуги въз основа на принципа на равнопоставеност и гарантирана универсалност.

1.3. В някои от тези извънредни кризисни ситуации въз основа на въведеното извънредно положение, се наложи временно да се ограничат основните права. За да гарантират, че тези мерки са обосновани и пропорционални, публичните служби са изправени пред предизвикателството да намерят баланса между намесата в основните права и прилагането на принципите на правовата държава и да гарантират законосъобразността на всички административни действия.

1.4. Що се отнася до заплахите за демокрацията и принципите на правовата държава в целия свят и в ЕС, публичните служби имат защитна функция, тъй като могат да откажат да се подчиняват на незаконни инструкции и да отстояват европейските ценности и принципите на правовата държава. Когато зачитат основните принципи на обективност, почтеност, прозрачност, уважение към другите и ангажираност спрямо Европейския съюз и неговите граждани, публичните служби представляват стълбове на демокрацията и щит срещу популизма.

1.5. За да се гарантира, че публичните служби в Европа играят ролята на автоматичен стабилизатор във всички кризисни ситуации, европейските ценности, утвърдени в Договорите на ЕС, Хартата за основните права на ЕС, Европейската конвенция за защита на правата на човека, гаранциите на държавите членки в областта на основните и човешките права, записани в националните конституции, както и общите ценности на Съюза по отношение на обществените услуги от общ икономически интерес по смисъла на член 14 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), както е определен в Договора за Европейския съюз (ДЕС), в Протокол № 26 относно услугите от общ интерес, трябва да дадат тона на административните практики на европейско равнище, в съответствие с националните конституции на всички държави членки.

1.6. Освен това ЕИСК подчертава, че функционирането на публичните служби на всички равнища в целия ЕС изисква необходимите умения и човешки, технически, материални и финансови ресурси, както и подходящи условия на труд и достатъчно възнаграждение и социален диалог за държавните служители, за да изпълняват възложените им задачи и да функционират като автоматичен стабилизатор.

1.7. Държавите членки носят цялата отговорност за своите публични служби, които организират в съответствие с традиционните си принципи и съгласно конституционното си право. Независимо от това, ЕИСК се застъпва за ефективна европейска правна рамка (включително санкции), която да гарантира пълното спазване от страна на всички държави членки на демокрацията и принципите на правната държава в съответствие с „критериите от Копенхаген“, които са необходима основа за доброто поведение на администрациите в ЕС и неговите държави членки.

2. Проблематика, определения и цели на становището

2.1. В Европейския съюз не съществува еднозначно определение на „публична служба“. За целите на настоящото становище ЕИСК разглежда като публични служби различните суверенни и административни публични служби, включително онези с промишлен и търговски характер, които обслужват общия интерес на национално, регионално и общинско равнище.

2.2. Публичните служби гарантират основните демократични ценности, като зачитането на основните права и правата на човека, конституционните правомощия на народа, разделението на властите, независимостта на съдебната власт, отговорността на правителствата, многопартийната система и правото на изразяване и на възражение, свободата на медиите, забраната на дискриминацията, правата на малцинствата и законосъобразността на административните действия. За ЕС тези основни ценности са утвърдени като европейски ценности, по-специално в член 2 от ДЕС и Хартата за основните права.

2.3. Понятието „автоматични стабилизатори“ е заето от икономическата теория. По аналогия на икономическото определение на понятието принципите на публичните служби се считат за автоматични стабилизатори, които защитават ключовите основни ценности на демокрацията, особено по време на криза.

2.4. Целта на настоящото становище е да бъдат определени критерии и формулирани европейски препоръки, за да може публичните служби, които са обект на националното законодателство, да функционират като стабилизиращ елемент на демокрацията и правната държава. Става въпрос за признаване на съществената стойност на ефикасните публични служби за целите на защитата на ключовите основни ценности на демокрацията и правната държава в Европа.

2.5. Ефикасните публични служби, които благоприятстват в голяма степен динамичното общество, производителната икономика и основаното на доверие сътрудничество между социалните партньори, са необходими както за физическите, така и за юридическите лица. Във връзка с това публичните служби трябва да третират хората равностойно, без да ги дискриминират, като гарантират безпрепятствен достъп на всички граждани до, например, качествено образование, социални услуги, здравеопазване, жилищно настаняване, водо- и енергоснабдяване и пощенски доставки, независимо от пола, етническия произход, религията, убежденията, уврежданията, възрастта или сексуалната ориентация.

2.6. Публичните служби играят съществена роля за поддържането на демократичния ред, но не могат да го постигнат без политически плурализъм, свобода на изразяване, демокрация, права за гражданското общество и междинните звена като синдикатите. Те са неразделна част от демокрациите. Заедно с други демократични фактори те гарантират социалния напредък.

3. Кризисните периоди — предизвикателство за демокрацията и принципите на правната държава

3.1. Демокрация и политика за справяне с криза

3.1.1. Именно в кризисни периоди е от съществено значение да се следи например за подпомагане на физическите и юридическите лица, които са станали уязвими, като се спазват ясни критерии, гарантиращи равенство пред закона, и да се даде възможност на лицата и групите в неравностойно положение също да имат достъп до подпомагането.

3.1.2. Всяко евентуално ограничаване на основните права въз основа на извънредно положение поради извънредна кризисна ситуация трябва да бъде обосновано, временно и пропорционално и разрешено в специфична рамка от демократично избран парламент. Въпреки че независимата съдебна власт предлага защита от необосновани действия на администрацията, демокрацията не може да функционира в дългосрочен план, ако гражданите не се ползват с всички свои права. Законодателните органи, правителствата и публичните служби трябва не само да действат в съответствие с основните права, но и да бъдат техен гарант.

3.1.3. Задължението за безпристрастност на държавните служители е едно от условията за равно третиране на всички потребители и за предотвратяване на дискриминацията. Необходимо е това задължение да бъде гарантирано във всички държави — членки на ЕС, за да бъдат защитени държавните служители от популизъм.

3.2. *Тероризъм и правителствени мерки за борба с тероризма*

3.2.1. От 11 септември 2001 г. насам, ако не е и по-рано, сме свидетели на опитите за постигане на трудния баланс между гарантиране на свободите, от една страна, и ефективна сигурност, от друга. Това е особено предизвикателство и за публичните служби поради трудността да бъдат съвместени защитата на основните свободи и на принципите на правната държава, от една страна, и новите изпълнителни правомощия, от друга.

3.2.2. Именно в ефективното прилагане на притежавания от държавата монопол върху използването на сила се изразява конкретно постигането на баланс между накарняване на основните права и предотвратяване на рисковете не само в абстрактен смисъл, но и в рамките на прякото прилагане в ежедневието. Това предполага публични служби, които разполагат с надлежно обучен персонал и с необходимите ресурси за провеждане на своите действия при зачитане на правото на свобода. Трябва да бъдат въведени предпазни мерки, за да се предотврати всяка една злоупотреба на публичен орган и да се гарантира правото на правна защита срещу действия, които надхвърлят правомощията на публичната служба, било то чрез законодателен акт или от страна на физически лица.

3.2.3. Публичните служби гарантират обществения ред. Във връзка с това те трябва да постигат баланс между сигурността и защитата на основните права в рамките, в които са поставени по силата на принципа на правилно упражняване на правото на преценка.

3.2.4. Редом с организациите на гражданското общество и различните частни социални услуги, публичните служби са основен стълб в предотвратяването на екстремистка радикализация, насилие и нетолерантност, в подкрепа на демокрацията и социалното сближаване и защитата на европейските ценности. Същото важи и за системата на общественото образование, наред с други системи.

3.3. *Световната финансова и дългова криза*

3.3.1. Мерките за бюджетни ограничения, прилагани в продължение на години в резултат на световната финансова и дългова криза, засегнаха публичните служби и имаха отрицателни последици за ефективността на техните дейности.

3.3.2. Този период ни научи, че намаляването на дълга в краткосрочен план не трябва непременно да минава през приватизирането на услугите от общ интерес.

3.3.3. Постоянното и надеждно осигуряване на свободен достъп до висококачествени услуги от общ интерес трябва да е гарантирано на равнището на ЕС; особено в кризисни периоди тези услуги показват, благодарение на тази непрекъснатост, ролята си на мощни социални буфери.

3.3.4. Добре работещите и ефикасни публични служби допринасят значително за поддържане на подходящо равнище на публичните разходи. Ефикасност не означава „намаляване на ролята на държавата“, тъй като лошото функциониране води до общо повишаване на социалните и икономическите разходи.

3.3.5. Публичните служби, които разполагат с обучен персонал и с необходимите материални ресурси, действат като инструмент за предотвратяването на бъдещи кризи благодарение на ефективно прилагане на правилата. Такъв например е случаят, когато администрация се бори успешно с избягването на данъци и данъчните измами и по този начин гарантира събирането на публичните приходи или когато се осигурява ефикасен надзор на финансовия сектор.

3.4. *Криза в общата европейска система за предоставяне на убежище*

3.4.1. От 2015 г. насам в Европа се наблюдава рязко нарастване на броя на бежанците. Ефективните публични служби в съчетание с ангажимента на гражданското общество са от съществено значение за справяне с това предизвикателство. ЕИСК настоява, че правото на убежище и свързаното с него международно право трябва да бъдат гарантирани във всички държави — членки на ЕС, и че общата европейска система за убежище трябва да бъде завършена.

3.4.2. Необходимо е да се приложи обшоевропейско решение, когато капацитетът на публичните служби на една или няколко държави членки не е достатъчен за гарантиране на достатъчна защита на основните права и правата на човека на бежанците, по-специално на входните пунктове на ЕС. Необходимо е да се следи публичните служби в целия Съюз да бъдат в състояние да защитават европейските ценности при изпълнението на своите задачи.

3.4.3. Когато публичните служби на една държава членка действат от името на всички държави членки, произтичащата от това тежест трябва да бъде справедливо разпределена. Успоредно с това от съществено значение е в това отношение да се гарантира максимална защита на основните права и правата на човека и зачитане на европейските ценности.

3.4.4. Цифровата оперативна съвместимост на системите за граничен контрол трябва да е съобразена с правилата относно защитата на личните данни. ЕС трябва да гарантира зачитането на защитата на личните данни от всички администрации във всички държави членки.

3.5. Екологична и климатична криза

3.5.1. Публичните служби са важни за постигане на целите за устойчиво развитие (ЦУР) и за изпълнение на Зеления пакт. Публичните служби могат да действат като катализатори за промяна чрез щадящи околната среда инициативи и политики в областта на обществените поръчки и работните практики.

3.5.2. Екологичният преход се превръща и във въпрос на социална справедливост. За да бъде разпределението на тежестите приемливо, от съществено значение са справедливото разпределение и недискриминационното прилагане на задълженията.

3.5.3. Публичните служби могат да въведат системи от стимули и да предложат нови услуги, по-специално в областта на мобилността, енергийните доставки и сигурността. Основни принципи са и устойчивостта и въвлеродната неутралност, за чието спазване от всички публични служби в Европа следва да гарантира ЕС.

3.6. Пандемията от COVID-19

3.6.1. Конфликтът между свобода и сигурност, между права и извънредно положение се прояви отново по време на кризата, породена от COVID-19. Всички са засегнати еднакво от рисковете и ограничаването на свободите.

3.6.2. Публичните служби и техните служители са на първа линия в борбата с вируса. Те трябва при всички обстоятелства да гарантират общественото здраве, предотвратяването на рисковете и сигурността на доставките.

3.6.3. Кризата с COVID-19 показва до каква степен държавите членки и техните граждани имат нужда от реагиращи, ефективни, подходящо финансирани и съвременни публични служби. Една тежка криза може да изисква бързо вземане на решения. Решенията трябва да бъдат надлежно обосновани и да подлежат на демократичен контрол. В противен случай биха рискували да навредят на демокрацията. Липсата на легитимност намалява готовността за спазване на правилата. За да действат бързо по време на криза, правителствата се нуждаят от добро обществено доверие и разчитат на ефикасността на публичните служби. В качеството си на административно поделение на изпълнителната власт, самите публични служби се нуждаят от доверие, за да прилагат ефективно решенията.

3.6.4. Пандемията показва необходимостта публичните служби да разполагат с достатъчно обучен и способен персонал, ресурси и резерви. Признаването на фундаменталния характер на мисията на публичните служби оправдава адекватното заплащане на държавните служители и прилагането на минимални социални стандарти за тях в цяла Европа. Много държави членки са изправени пред демографски проблеми, които трябва да бъдат взети под внимание, за да се гарантира, че публичните служби остават или ще станат атрактивни от финансова гледна точка с цел привличане на „най-способните специалисти“.

3.6.5. Принципите за качество на публичните служби и подходящите условия на труд за държавните служители, включително добър социален диалог и демократичен климат, повишават доверието на гражданите в техните правителства.

3.6.6. През последните месеци, съобразявайки се с възможностите си да гарантират правото на живот и физическа неприкосновеност, всички държави членки ограничиха други основни права в невиджана досега степен в демократичните общества. Тези безпрецедентни мерки трябва да бъдат само временни и да са предмет на редовно преразглеждане от избраните парламенти.

3.6.7. Публичните служби зависят от ясни правителствени решения, както и от правна яснота и сигурност. Като прилага към себе си принципите на прозрачност и добра администрация, ЕС гарантира, че всички публични служби в Европа спазват тези принципи.

3.6.8. Много публични служби трябва да се борят с икономическите и социалните последици от кризата. Взети заедно, те показват по осезаем начин критичната стойност на ефективното управление в кризисни периоди.

4. Публичните служби като автоматични стабилизатори

- 4.1. За да може дадена администрация да действа като автоматичен стабилизатор, трябва да бъде ефикасна и действаща на европейско, национално, регионално и местно равнище в целия Съюз, и да разполага с умения и човешки, технически, материални и финансови ресурси, необходими за изпълнение на възложените ѝ задачи.
- 4.2. С изключение на европейското равнище, за да се гарантират ефикасни административни практики, не е необходимо разпределението на задачите между различните равнища да е обект на хармонизирана правна уредба в целия Съюз, а по-скоро следва да се вземат под внимание специфичните за всяка държава членка условия.
- 4.3. Решението кои услуги да се предоставят от публичния сектор и кои от частния зависи от самите държави членки. При вземането на това решение те следва да гарантират, че при неизпълнение от страна на частни или публични доставчици на услуги по време на криза не е заплашена обществената безопасност или сигурността на доставките.
- 4.4. Когато всички публични служби спазват последователно принципите на законосъобразност, пропорционалност и равно третиране и прилагат правото на добра администрация, те укрепват доверието в правовата държава и демокрацията и засилват съпротивата срещу популистки обещания.
- 4.5. Прозрачните публични служби имат съществен принос за борбата с корупцията, а оттам и за предоставянето на надеждни и икономически ефективни услуги. Доверието се укрепва чрез придържане към основните принципи на публичните служби в Европа и тяхната достъпност, компетентност и откритост към независими контролни органи.
- 4.6. Що се отнася по-специално до въпроса за зачитането на основните права и правата на човека от страна на правителствата и законодателите на всички равнища, публичните служби — ако спазват своите принципи — имат защитна и преразпределителна функция, тъй като могат да откажат да спазват незаконни инструкции, като по този начин защитават демокрацията и принципите на правовата държава.
- 4.7. Общественото образование трябва да има съществен принос, като преподава европейските ценности и насърчава демократична гражданска култура. Формалното образование е ключова обществена услуга, особено при подготовката на утренните граждани.
- 4.8. Настоящата пандемия показва как при претоварването на здравната система може да се стигне до накърняване на човешкото достойнство и колко е важно да има на разположение достатъчно медицински персонал и ресурси.
- 4.9. Работещи социални органи, които предоставят безпрепятствен достъп до услуги за социална сигурност без дискриминация, укрепват доверието в принципите на правовата държава. В този контекст публичните служби представляват израз на социална солидарност.

5. Принципи на публичните служби в Европейския съюз

- 5.1. Държавите членки носят и ще продължат да носят цялата отговорност за съответните си публични служби, които организират в съответствие с традиционните си принципи и в съответствие с конституциите си. Независимо от това, предвид заплахите за демокрацията и принципите на правовата държава в целия свят, а за съжаление и в Европа, са необходими общи европейски принципи и гаранции, за да се гарантира, че публичният сектор и публичните служби ще продължат да бъдат гарант на демокрацията и принципите на правовата държава.
- 5.2. ЕИСК се застъпва за ефективна европейска правна рамка, която да гарантира пълно спазване на „критериите от Копенхаген“, които са критериите за присъединяване към ЕС от 1993 г. насам за всички държави членки. Рамката следва да предвижда възможност за санкции.
- 5.3. За всички публични служби на ЕС и неговите държави членки европейските ценности, залегнали в Договорите на ЕС, Хартата за основните права, европейската конвенция за защита на правата на човека и гаранциите на държавите членки за основните права и правата на човека в националните конституции, определят тона за поведение на администрацията.
- 5.4. Общите ценности на Съюза по отношение на услугите от общ икономически интерес по смисъла на член 14 от ДФЕС, както са определени в ДЕС, Протокол № 26 относно услугите от общ интерес, предоставят насоките за прилагане на принципите на публичните служби във всички държави членки.
- 5.5. Публичните служби в държавите — членки на ЕС, при цялото им многообразие, трябва да се подчиняват на три принципа: неутралност, прилагане на закона и поддържане на реда и прозрачност. Недостатъците в независимостта на съдебната власт, както и конституционните изменения, които подкопават горепосочените принципи на публичната администрация и по този начин подкопават традиционните принципи на обществените услуги, трябва да водят до ефективни санкции.

- 5.6. В съответствие с принципа на неутралност публичните служби трябва да гарантират достъп до своите услуги въз основа на принципа на равен достъп и гарантиран универсален характер. От съществено значение е тази свобода на достъпа да бъде напълно гарантирана и за групите от обществото, които се сблъскват с препятствия по отношение на достъпа, като например хората с увреждания и хората, живеещи в селските райони.
- 5.7. Законосъобразността на всички административни практики е от съществено значение; законите и наредбите не могат да противоречат на конституционния ред или на европейските ценности. Освен това те трябва да зачитат принципите на пропорционалност, равно третиране и правилно упражняване на правото на преценка.
- 5.8. Публичните служби прилагат на практика правото на добра администрация и действат по прозрачен начин, за да дадат възможност за публичен контрол на изпълнителната власт. Те гарантират свободен достъп до административната информация и отговарят безусловно на исканията за сведения. Изключенията следва да се тълкуват ограничително.
- 5.9. Публичните служби са обвързани с Конвенцията на ООН срещу корупцията и приемат всички необходими мерки за борба с корупцията. Те прилагат също така препоръките от докладите на Съюза за борбата с корупцията.
- 5.10. Публичните служби се ръководят изцяло от демократична гражданска култура. Ролята на ефективно и структурирано гражданско общество и политическа опозиция е от първостепенно значение за спазването на този принцип.
- 5.11. Професионалният статут на членовете на персонала на публичните служби трябва да им гарантира възможността да отказват да изпълняват незаконосъобразни нареждания и да подават надлежни жалби. Това допринася за правилното функциониране на обществените услуги и представлява гаранция за демокрацията и защитата на общия интерес срещу корупцията, измамите или злоупотребите.
- 5.12. Европейската директива относно засилената защита на лицата, подаващи сигнали за нередности, е приложима и спрямо публичните служители. Както се изтъква в становището на ЕИСК SOC/593 „Подобряване на защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, на равнището на ЕС“⁽¹⁾, възможността за сигнализиране компетентните органи (които не са медии или обществеността) във вътрешен или външен план е въпрос на избор на длъжностното лице.
- 5.13. Необходимо е също така да се следи възможностите за пряк контакт с администрацията да бъдат поддържани в бъдеще, въпреки цифровизацията на услугите: това се отнася за всички публични служби на местно, регионално и национално равнище, така че да се използва индивидуален подход при подпомагането на уязвимите лица (възрастни хора, хора, изпаднали в бедност, мигранти и т.н.) и цифровизацията да не се окаже допълнителен фактор на изключване за всички тези хора.
- 5.14. От съществено значение е публичните служби да бъдат приведени в съответствие с настоящото равнище на цифровизация, без обаче да се застрашават основните права, в т.ч. правата на работниците. Те трябва по-специално да гарантират защитата на данните и правото на самоопределяне по отношение на информацията в рамките на цифровизираната администрация.
- 5.15. Публичните служби трябва да разполагат с необходимите умения и човешки, технически, материални и финансови ресурси за изпълнение на възложените им задачи. За да може доброто им функциониране да бъде осигурено и по време на кризисни ситуации, е наложително те да разполагат с достатъчни запаси във всяка от тези области.
- 5.16. Организацията на националните публични служби е изключителна отговорност на държавите членки, тъй като тези служби са от съществено значение за тяхната национална идентичност. Необходимо е обаче те да бъдат оперативни съвместими в рамките на европейската многостепенна система на управление.
- 5.17. Европейското сътрудничество и практическото прилагане на принципите на публичните служби трябва да бъдат част от обучението на всички членове на персонала, изпълняващи обществени задачи.
- 5.18. Трябва да се увеличи обменът на служители между ЕС и неговите държави членки, както и между държавите членки, за да се консолидират връзките между различните равнища на администрация в рамките на многостепенната система на ЕС. Ротацията на длъжностите в рамките на държавите членки трябва да е възможна за служителите на публичните служби, без това да е съпроводено с неблагоприятни последици.

⁽¹⁾ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 155.

5.19. Европейските институции, които предлагат вътрешно обучение, следва да създадат курсове за прилагане на принципите на публичната служба и за осигуряване на ролята на автоматични стабилизатори за служителите на публичните служби на всички равнища.

5.20. От съществено значение е всички публични служби, които участват в отпускането на европейски средства, да спазват и прилагат принципите на публичната служба.

Брюксел, 2 декември 2020 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Необходимостта да се гарантират на практика права на хората с увреждания да гласуват на изборите за Европейски парламент“

(допълнение към становище по собствена инициатива)

(2021/С 56/04)

Докладчик: **Krzysztof PATER**

Решение на пленарната асамблея	20.2.2020 г.
Правно основание	Член 32, параграф 2 от Правилника за дейността Допълнително становище по собствена инициатива
Компетентна секция	„Заетост, социални въпроси и гражданство“...
Приемане от секцията	11.11.2020 г.
Приемане на пленарна сесия	2.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	246/0/0
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Въведение

1.1. Настоящото становище е обобщение на втората фаза от работата на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК), която има за цел да се гарантира, че всички граждани на Европейския съюз (ЕС) с увреждания се ползват с реално право да гласуват на изборите за Европейски парламент (ЕП).

1.2. През първата фаза, която приключи през март 2019 г., ЕИСК изготви информационния доклад „Права на практика на хората с увреждания да гласуват в изборите за Европейски парламент“⁽¹⁾. В доклада са описани изчерпателно правните и техническите пречки, които възпрепятстват упражняването на тези права във всички държави — членки на ЕС. В настоящото становище са цитирани само някои от констатациите и заключенията на този доклад; за да може ситуацията да бъде разбрана в пълнота, трябва да се прочете целият доклад.

2. Заключение и препоръки

2.1. Във всяка от 27-те държави — членки на ЕС, съществуват правила или организационни решения, които лишават някои избиратели с увреждания от възможността за участие в изборите за Европейски парламент.

2.2. Ако не бъдат направени големи законодателни промени, успоредно със застаряването на населението ще настъпи устойчиво нарастване на броя на хората, които не се ползват от истинско право да гласуват поради увреждане — това се отнася както за хората, живеещи у дома, така и за онези, настанени в институции за дългосрочни грижи. Тази липса на възможност за гласуване засяга и много други хора, например онези, които се подлагат на краткосрочно лечение в болниците, хора, които са в процес на лечение или рехабилитация у дома, и хора, които са подложени на изолация или карантина поради епидемиологични рискове.

2.3. ЕИСК счита, че това е неприемливо и противоречи на основните ценности на ЕС и на разпоредбите на Договора за Европейския съюз (ДЕС). Това противоречи също така на множество международни правни и политически актове, включително на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, Всеобщата декларация на ООН за правата на човека, Международния пакт за граждански и политически права и препоръките на Комитета на министрите на Съвета на Европа.

2.4. ЕИСК призовава ЕП, Европейския съвет и държавите членки спешно да внесат изменения в Акта от 1976 г. за избиране на членове на Европейския парламент чрез всеобщи преки избори.⁽²⁾ като бъдат изяснени принципите на универсалност, пряко участие и тайно гласуване, приложими за изборите, което ще даде възможност за прилагане в целия ЕС на стандарти, които да гарантират реалното право на хората с увреждания да гласуват, в съответствие с член 29 от Конвенцията за правата на хората с увреждания. Стандартите би трябвало да включват най-малко следното:

⁽¹⁾ <http://www.eesc.europa.eu/bg/node/68473>.

⁽²⁾ ОВ L 278, 8.10.1976 г., ОВ С 340, 10.11.1997 г., ОВ L 283, 21.10.2002 г.

- забрана за лишаване на хората от правото да гласуват на изборите за ЕП на основание увреждане или здравословно състояние;
- задължение за предоставяне на информация относно правилата за гласуване във формат, отговарящ на нуждите, произтичащи от вида на увреждането;
- позволяване на лицата, които не са в състояние да получат достъп до своята избирателна секция поради увреждането си, да гласуват самостоятелно извън избирателната секция;
- прилагане на решения, които биха позволили на хората с увреждания, нуждаещи се от значителна подкрепа — като например лица с комбинирано увреждане на зрението и слуха, лица, лишени от зрение, лица с нарушение на зрението или лица с ограничена сръчност — да гласуват самостоятелно, без да разчитат на помощта на други хора;
- възможността за смяна на определената избирателна секция със секция, която е по-подходяща за нуждите на избиратели с увреждания;
- правото на всяко лице свободно да избира личен асистент, който ще му оказва подкрепа при упражняването на правото му на глас.

2.5. Независимо от прилагането на тези правила държавите членки ще продължат да разполагат с широка свобода на преценка, но ще се гарантира, че до 2024 г. всеки гражданин на ЕС на практика ще има правото да избира своите представители в ЕП, без значение на гражданството или държавата му по пребиваване.

3. Актуално положение

3.1. Пречки, с които се сблъскват хората с увреждания при упражняване на своето право на глас

3.1.1. Политиците в цяла Европа са наясно с факта, че много хора с увреждания не са в състояние да упражняват правото си на глас, тъй като в продължение на много години представители на организациите, занимаващи се с правата на хората с увреждания и правата на човека, както и отделни хора с увреждания и техните семейства изискваха правото на глас да се упражнява реално, без никакви ограничения. Председателят на Европейския парламент Antonio Tajani също посочи този проблем в писмото, което изпрати през 2017 г. до министър-председателите на всички държави членки, като ги прикани да вземат всички подходящи мерки, за да се гарантира, че хората с увреждания ще могат да упражнят правото си да гласуват по време на изборите през 2019 г. Очакваният резултат обаче не беше постигнат.

3.1.2. На 20 март 2019 г. ЕИСК изпрати своя информационен доклад „Права на практика на хората с увреждания да гласуват в изборите за Европейски парламент“ до институциите на ЕС и до държавите членки.

3.1.2.1. В доклада изчерпателно са описани правните и техническите пречки, срещани от хората с увреждания във всички държави — членки на ЕС, когато упражняват правото си да гласуват. В него също така са представени повече от 200 примера на добри практики, и по-конкретно решения, които улесняват участието им в избори.

3.1.2.2. В доклада е представен анализ на правата на хората с увреждания да участват пълноценно в политическия живот, включително правото да се гласува, произтичащо от най-важните международни правни и политически актове.

3.1.2.3. В доклада е представено и подробно описание на действащите в ЕС правила, които регламентират начина на провеждане на избори за ЕП, както и на начина за изменение на тези правила.

3.1.3. Описаните в доклада ограничения бяха потвърдени от доклади на европейски медии и организации на гражданското общество от последните избори за ЕП, проведени в периода 23—26 май 2019 г.

3.1.4. През двата месеца от публикуването на доклада през март до изборите за ЕП през май в Германия⁽³⁾ и Франция⁽⁴⁾ бяха взети решения за законодателни промени, с които беше дадена възможност да гласуват на хора, които преди това са били лишени от това право. Въпреки това националното законодателство на 14 държави членки все още изключва общо приблизително 400 000 граждани на ЕС от гласуването на избори за ЕП на основание на интелектуални увреждания или проблеми, свързани с психичното здраве — обикновено след решение да бъдат поставени под пълно настойничество или под попечителство.

⁽³⁾ https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/EN/2019/04/qs20190415_2bvq002219en.html.

⁽⁴⁾ <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000038261631&categorieLien=id>.

3.1.5. Организационни решения (технически ограничения), произтичащи от правила или практики в държавите членки, водят до невъзможност за милиони граждани на ЕС да гласуват на изборите за ЕП. Така например:

- в осем държави членки на хората, които не могат да стигнат до избирателна секция поради увреждане или заболяване, включително хората в институции за 24-часови грижи, не са осигурени други начини за гласуване;
- в 18 държави хората, лишени от зрение, не могат да гласуват самостоятелно;
- в 12 държави избирателите с увреждания не могат да изберат предпочитана от тях избирателна секция;
- в девет държави избирателите трябва да напишат в бюлетината идентификационния номер на кандидата, неговото/нейното име или името на партията, която подкрепят, което представлява сериозна пречка, и то не само за хората, лишени от зрение;
- само в една държава от ЕС са въведени правила за определяне на оборудването и работата на избирателните секции, така че те да бъдат съобразени с нуждите на хората с различни увреждания (те са приложими за половината секции в държавата).

3.1.6. Във всяка от 27-те държави — членки на ЕС, съществуват правила или организационни решения, които лишават някои избиратели с увреждания от възможността да участват в изборите за ЕП. Въпреки това, ако се прилагат най-добрите практики от всички държави, би съществувала идеална система, при която всеки гражданин с увреждане в ЕС не само ще има пълноценни възможности да гласува, но и ще може да избира най-удобния за него метод на гласуване измежду няколко варианта.

3.1.7. Пандемията от COVID-19 подтикна държавите, организиращи избори през 2020 г., да внедрят нови, често иновативни решения, с които се създава възможност за гласуване, без да се налага да се ходи до избирателната секция, като по този начин се разширява спектъра от положителни решения, прилагани в държавите членки, които са полезни не само за хората с увреждания.

3.1.8. На 26 ноември 2020 г. Европейският парламент прие резолюция относно оценката на изборите за Европейски парламент ⁽⁵⁾, в която, позовавайки се на горепосочения доклад на ЕИСК, Европейският парламент посочи сериозните ограничения, срещани от хората с увреждания при упражняването на техните избирателни права.

3.2. Демографски и здравни фактори

3.2.1. Според прогнозите на Евростат ⁽⁶⁾ дялът на хората на възраст 65 или повече години от общото население на ЕС ще нарасне от 19,8 % през 2018 г. на 31,3 % през 2100 г.

3.2.2. Според Евростат „момиче, родено през 2015 г., може да се очаква да живее средно 63,3 години в добро здраве без всякаква форма на увреждане, докато новородено момче може да се очаква да живее 62,6 години без увреждания“ ⁽⁷⁾. Тъй като очакваната средна продължителност на живота на това момиче е 83,3 години, а на момче — 77,9 години, средностатистическите жени, родени през 2015 г., ще живеят 20 години с увреждане, докато мъжете, родени през същата година, ще живеят с увреждане приблизително 15 години.

3.2.3. Според изчисленията на Евростат ⁽⁸⁾ процентът на хората с увреждания във възрастовата група 15—64 години е 11—14 %, в зависимост от приетото определение. Ако като отправна точка се използва определението, предвидено в член 1 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, ратифицирана от ЕС и всички държави членки, процентът надвишава 15 %.

3.2.4. Следователно може да се направи оценка, че почти 20 % от възрастните граждани на ЕС — приблизително 80 милиона души — понастоящем имат някаква форма на увреждане, която ги затруднява при изпълнението на дейностите им в ежедневието, и този дял ще се увеличава средно с 1 % на всеки шест години.

⁽⁵⁾ P9_TA(2020)0327.

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Population_structure_and_ageing#The_share_of_elderly_people_continues_to_increase

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=People_in_the_EU_-_statistics_on_an_ageing_society&oldid=458862

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/34409.pdf>

3.2.5. Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания се прилага за хора, които имат „трайна физическа, психическа, интелектуална или сетивна недостатъчност“. ЕИСК обаче подчертава, че други хора, за които формално не се счита, че имат увреждане, тъй като тяхната недостатъчност е временна, също изпитват подобни ограничения що се отнася до възможността за гласуване.

3.2.5.1. Това включва например пациенти, хоспитализирани за кратък период, и хора, подложени на лечение или рехабилитация у дома, които поради временните ограничения, дължащи се на сегашното им здравословно състояние, не са в състояние да гласуват в избирателна секция. Горното може да се отнася за няколкостотин хиляди пациенти в ЕС.

3.2.5.2. Това може да е важно и за хора, които поради епидемиологичен риск са подложени на ограничения на движението, включително на изолация в институция със затворен достъп, или не са в състояние да напускат дома си. Опитът от пандемията от COVID-19 показва, че много милиони граждани на ЕС могат да бъдат засегнати едновременно.

4. Най-важната международна правна и политическа рамка, приложима спрямо правото на гласуване на хората с увреждания

4.1. Член 21 от Всеобщата декларация за правата на човека на ООН, приета на 10 декември 1948 г., гласи, че „всеки човек има право да участва в управлението на своята държава пряко или чрез свободно избрани представители“.

4.2. Съгласно член 25 от Международния пакт за граждански и политически права, приет от Общото събрание на ООН на 16 декември 1966 г., „всеки гражданин има правото и възможността, без каквато и да е дискриминация, посочена в член 2, и без неоснователни ограничения: [...] да гласува [...]“.

4.3. В Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, която влезе в сила на 3 май 2008 г.:

— е предвидено изискване държавите — страни по конвенцията, да „осигуряват ефективно и пълноценно участие на хората с увреждания в политическия и обществен живот наравно с всички останали, [...] включително правото и възможността [...] да избират“ и са установени редица мерки, позволяващи това, като се изисква „[наличието на] подходящи, достъпни и лесни за разбиране и ползване процедури, съоръжения и материали за гласуване“ (член 29);

— се подчертава, че „хората с увреждания навсякъде се признават от закона като правни субекти“ и се ползват с „правоспособност[...] и дееспособност[...] наравно с всички останали във всички сфери на живота“ (член 12);

— е предвидено изискване хората с увреждания да имат достъп до предназначените за широката общественост „сгради, пътища, транспортни и всякакви други открити и закрити съоръжения“ (член 9).

4.4. През 2015 г. Комитетът на ООН за правата на хората с увреждания отбеляза, „че в целия Европейски съюз хората с увреждания, особено онези, които са лишени от правоспособност или са настанени в институции, не могат да упражняват правото си да гласуват на избори и че участието в избори не е напълно достъпно“ и отправи препоръка „да бъдат взети необходимите мерки ..., за да се позволи на всички хора с всякакви видове увреждания ... да се ползват от правото си да гласуват“⁽⁹⁾.

4.5. В Договора за функционирането на Европейския съюз, член 20, параграф 2, буква б) ясно се посочва, че „гражданите на Съюза [...] имат, *inter alia*: [...] правото да избират [...] в изборите за Европейски парламент [...] в държавата членка, в която пребивават, при същите условия, както и гражданите на тази държава“.

4.6. В член 39 от Хартата на основните права на Европейския съюз се потвърждава правото на всички граждани на ЕС да гласуват на изборите за ЕП. Освен това в член 21, параграф 1 от Хартата се подчертава, че е „забранена [...] всяка форма на дискриминация, основана [...] на [...] увреждане“. В член 26 се посочва, че „Съюзът признава и защита правото на хората с увреждания да се ползват от мерки, които осигуряват [...] участието им в живота на общността“.

⁽⁹⁾ Заклучителни бележки по първоначалния доклад на Европейския съюз.

4.7. В препоръката на Комитета на министрите на държавите членки от 16 ноември 2011 г. ⁽¹⁰⁾ отново се потвърждава, че всички хора с увреждания имат правото да участват в политическия и обществения живот на равни начала с останалите и че „достъпни бюлетини и съоръжения трябва да са на разположение по време на гласуването“.

5. Действия, които да бъдат предприети

5.1. ЕИСК подчертава, че в съответствие с член 10, параграф 2 от Договора за Европейския съюз (консолидирана версия) „В рамките на Съюза гражданите се представляват пряко в Европейския парламент“. В член 14, параграф 3 от Договора се посочва, че „Членовете на Европейския парламент се избират [...] въз основа на всеобщо пряко избиращо право, при свободно и тайно гласуване“. Тези разпоредби не предвиждат основание за диференциация на правото да се гласува на избори за ЕП между хората с увреждания в зависимост от гражданството им или държавата им по пребиваване.

5.2. Понастоящем в ЕС съществуват много примери за необоснована диференциация по отношение на правата на хората с увреждания и следователно, за дискриминация срещу тях. Така например:

- в зависимост от документа за самоличност, който избере, лице с гражданство в две държави — членки на ЕС, би могло както да гласува напълно самостоятелно, така и да бъде лишено от правото да гласува поради своето интелектуално увреждане;
- лице, което е на легло и се нуждае от 24-часови грижи, не може да гласува, тъй като не е в състояние да стигне до избиращата секция и в държавата по пребиваване не е осигурена друга възможност за гласуване. Ако същото лице обаче живее в друга държава членка, то би могло да гласува свободно по пощата, чрез мобилна урна или по интернет;
- човек, лишен от зрение, в една държава членка може да гласува напълно самостоятелно, без каквато и да е помощ, но ако живее в друга държава членка, това би било невъзможно — той би могъл да гласува само в избираща секция с помощта на друго лице;
- някой, страдащ от болестта на Паркинсон, би могъл да гласува самостоятелно в държава, където гласуването се осъществява чрез поставяне на обикновен графичен знак (например „X“) или чрез избиране на съответната карта от получен от лицето пакет карти, но в държава, където се изисква на бюлетината четливо да се напише номер, име или фамилия, би срещнал непреодолима пречка;
- някой със сериозни проблеми с подвижността (който например се нуждае от патерици или инвалидна количка) в някои държави би могъл да избере подходяща избираща секция, докато в други държави не се разрешава свободен избор на избираща секция, което често възпрепятства такива хора да участват в избори.

ЕИСК счита, че тези ситуации са неприемливи и противоречат на основополагащите ценности на ЕС и на разпоредбите на Договора за Европейския съюз (ДЕС).

5.3. Държавите членки са отговорни за организирането на изборите за ЕП и установяването на техните правила. Дискреционните им правомощия обаче са ограничени от правото на ЕС. В Акта за избирането на членове на ЕП от 1976 г., който е правното основание за изборите за ЕП, са определени изисквания, които понякога се различават от правилата на държавите членки за местните или националните избори ⁽¹¹⁾. ЕИСК счита, че изменението на този акт чрез въвеждане на изискване държавите членки да приложат стандарти, които гарантират реалното право на хората с увреждания да гласуват, е подходящ и бърз начин за премахване на съществуващите дискриминационни практики спрямо тези граждани на ЕС.

5.3.1. ЕИСК счита, че принципът на всеобщо избиращо право, залегнал в член 1, параграф 3 от този акт, трябва да бъде изяснен, като се посочи, че нито един гражданин на ЕС не може да бъде лишен от правото си да гласува на изборите за ЕП поради увреждане или здравословно състояние на основание на националните разпоредби.

5.3.2. ЕИСК счита, че е от съществено значение да се изяснят принципите на пряко участие и тайно гласуване, залегнали в член 1, параграф 3 от този акт, като се посочи, че при очертаване на подробни принципи относно гласуването държавите членки трябва:

- да осигурят възможност на лицата, които поради увреждане не могат да гласуват в избираща секция, да гласуват пряко и самостоятелно;
- да предоставят информация относно правилата за гласуване във формат, пригоден към нуждите, произтичащи от всеки вид увреждане;

⁽¹⁰⁾ Recommendation CM/Rec(2011)14.

⁽¹¹⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/node/68473> — част 4.

- да вземат решение за някакъв вид метод на гласуване и да внедрят необходимите технически решения за хората с увреждания, които се нуждаят от значителна подкрепа — като например лица, лишени от зрение и от слух, лица, лишени от зрение, с нарушение на зрението или с ограничена сръчност — да могат да гласуват самостоятелно, без помощта на други хора;
- да осигурят на всички хора с увреждания възможността да сменят определената им избирателна секция, ако преценят, че друга секция е по-подходяща за тяхното увреждане;
- да гарантират на всички избиратели с увреждания правото свободно да избират човека, който ще им помогне да гласуват (личния асистент).

5.4. ЕИСК счита, че е възможно да се извлекат ползи от богатия положителен опит на много държави, за да се внедрят бързо предложените решения, като се вземат предвид специфичните характеристики и изборните традиции на всяка държава членка.

5.4.1. В 17 държави от ЕС вече са въведени решения за гласуване с мобилна избирателна урна за определени групи избиратели. В осем държави хората могат да гласуват по пощата. В една държава е възможно да се гласува онлайн. Някои държави от ЕС организират затворени секции в заветенията за 24-часови грижи. Тези решения позволяват на хората, които не могат да стигнат до определената им избирателна секция, да гласуват.

5.4.2. Девет държави членки са внедрили решения, позволяващи на хора, лишени от зрение, да гласуват самостоятелно. Те са под формата на специални опаковки за избирателните бюлетини, върху които при гласуване се поставя обикновен графичен символ, или са свързани с подготвяне на пликкове за избирателни карти, изписани с брайлова азбука, така че избирателят да може лесно да намери правилната карта, която да постави в урната. Специалните опаковки са много полезни също и за хора с нарушение на зрението, както и за хора с намалена сръчност. Държавите, които понастоящем изискват от избирателите да впишат в бюлетината поредния номер или фамилията на кандидата, могат да се възползват от този експертен опит., ако решат да променят системата с по-подходяща.

5.4.3. В 15 държави на избирателите се предоставя възможността да сменят своите избирателни секции поне в случаите, когато това е оправдано поради увреждане. В 10 държави е възможно поне определени групи хора да гласуват предварително, най-често в помещения, добре пригодени към нуждите на хора с различни видове увреждания. Тъй като няма държава от ЕС, в която всички избирателни секции да са пригодени за хора с всякакви увреждания, предоставянето на правото на избирателите да избират свободно подходящата за тях секция е единственото уместно решение.

5.4.4. В много държави всяко лице, избрано от избиратели с увреждания, може да изпълнява функцията на асистент по време на избори. Голяма група държави обаче ограничават правото на свободен избор на асистент. Това може да се счита за оправдано само в ситуация, в която въпросното лице трябва да изпълнява едновременно с това и други задължения (например на член на избирателната комисия или на наблюдател). В други случаи ограниченията не са оправдани и процедурата за избор на асистент, прилагана в някои държави, е в ущърб на достойнството на избирателите с увреждания.

5.5. Прилагането на тези принципи по никакъв начин няма да ограничи дискреционните правомощия на държавите членки и би гарантирало, че всеки гражданин на ЕС, който има увреждане, ще има реалното право да избира свой представител в ЕП, независимо от гражданството или държавата си на пребиваване. ЕИСК счита, че приемането на тези принципи е от решаващо значение, за да могат следващите избори за ЕП да се считат за наистина всеобщи.

5.5.1. Член 223, параграф 1 от ДФЕС гласи: „Европейският парламент изготвя предложение за установяване на необходимите разпоредби за избиране на неговите членове чрез всеобщо пряко избирателно право, съгласно уеднаквена процедура във всички държави членки или в съответствие с принципите, общи за всички държави членки. Съветът, като действа с единодушие, в съответствие със специална законодателна процедура и след одобрение от Европейския парламент, който се произнася с мнозинство от съставляващите го членове, установява необходимите разпоредби. Тези разпоредби влизат в сила след като бъдат одобрени от държавите членки в съответствие с техните конституционни изисквания“.

5.5.2. В контекста на горното и с оглед да се гарантира на всички граждани на ЕС, които имат увреждания, правото им да гласуват на изборите за ЕП през 2024 г., ЕИСК призовава:

- Европейския парламент спешно да изготви проект за изменение на Акта за избирането на членове на ЕП от 1976 г.;

- Европейския съвет да установи преразгледани правила в съответствие с целите, изложени в настоящото становище;
- държавите членки да одобрят без ненужно забавяне правилата, установени от Съвета.

5.5.2.1. ЕИСК си дава сметка, че през последните години бяха обсъждани много и често противоречиви предложения за изменение на правилата, регламентиращи изборите за ЕП. Независимо от това той е убеден, че предложенията относно правото на гласуване на хората с увреждания би трябвало да бъдат изключени от този общ дебат и да бъдат представени като отделен проект, тъй като единствено чрез този подход се предлага перспектива за постигане на широк консенсус и експедитивно прилагане на предложените промени. Прилагането на стандарти за упражняването на изборителните права от хората с увреждания би могло в бъдеще да осигури също така добра основа за подобни инициативи, свързани с други въпроси, посочени от Европейския парламент в неговата резолюция от 26 ноември 2020 г. ⁽¹²⁾

Брюксел, 2 декември 2020 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

⁽¹²⁾ Параграф 23 от Резолюцията на Европейския парламент от 26 ноември 2020 г. относно оценката на изборите за Европейски парламент (2020/2088(INI); P9_TA(2020)0327.

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

556-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ –
INTERACTIO, 2.12.2020 Г. – 3.12.2020 Г.**Становище на Европейския икономически и социален комитет относно предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно презграничните плащания в рамките на Съюза (кодифициран текст)**

[COM(2020) 323 final — 2020/0145 (COD)]

(2021/С 56/05)

Докладчик: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Консултация	Европейски парламент, 23.7.2020 г. Съвет на ЕС, 15.10.2020 г.
Правно основание	Член 114, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Единен пазар, производство и потребление“
Приемане от секцията	10.11.2020 г.
Приемане на пленарна сесия	3.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	242/2/5
	(„за“/„против“/„въздържал се“)

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) приветства предложението на Комисията относно презграничните плащания в Съюза, което има за цел намаляване на разходите за презгранични плащания в евро и създаване на по-голяма прозрачност по отношение на таксите за превалутиране.

1.2. ЕИСК подкрепя факта, че Комисията следва да анализира допълнителните възможности — и техническата осъществимост на тези възможности — за разширяване на приложението на правилото за равно таксуване с цел да се обхванат всички парични единици на Съюза и за по-нататъшно подобряване на прозрачността и съпоставимостта на таксите за превалутиране. Разширяването на приложението на правилото за равно таксуване ще продължи задълбочаването на вътрешния пазар и ще избегне дискриминацията спрямо гражданите, които живеят извън еврозоната и които могат например да наредят презгранична платежна операция в парична единица, различна от евро.

1.3. Що се отнася до представянето и периода на обхват на този доклад, който има за цел да оцени някои аспекта на въздействието на предложението за регламент, ЕИСК изразява съгласие с факта, че той би трябвало да бъде представен най-късно до 19 април 2022 г. и да обхваща най-малко периода от 15 декември 2019 г. до 19 октомври 2021 г.

1.4. В духа на кодификацията и тъй като Европейският парламент, Съветът и Комисията се споразумяха, чрез междунституционално споразумение от 20 декември 1994 г., че може да се прилага ускорена процедура за бързо приемане на кодифицираните актове (предвид невъзможността за въвеждане на изменения по същество в актовете, предмет на кодификация), ЕИСК изцяло подкрепя 20 април 2021 г. като датата за влизане в сила на настоящия регламент.

2. Предложението на Комисията

2.1. В контекста на Европа на гражданите Комисията поставя акцент върху опростяването и изясняването на правото на Съюза, за да стане то по-ясно и по-достъпно за гражданите. Тази цел не може да бъде постигната, ако съществуват множество разпоредби, които след като са били изменени неколкостранно и често съществено, продължават да се намират отчасти в първоначалния акт, отчасти в последващите го изменящи актове. Необходимо е проучване и сравнение на голям брой актове, за да се установи кои са действащите разпоредби. Поради това кодификацията на разпоредби, претърпели чести изменения, е от съществено значение за яснотата и прозрачността на правото ⁽¹⁾.

2.2. Целта на настоящото предложение на Комисията, COM(2020) 323 final, е да се извърши кодификация на Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾. Регламент (ЕО) № 924/2009 беше изменен с Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ и впоследствие с Регламент (ЕС) 2019/518 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾.

2.3. Новият регламент ще замени различните актове, включени в него; настоящото предложение запазва напълно съдържанието на кодифицираните актове и следователно се ограничава до тяхното обединяване, като внася единствено формални изменения, необходими за самото кодифициране ⁽⁵⁾.

3. Общи бележки

3.1. Презграничните плащания са от решаващо значение за интеграцията на икономиката на ЕС и играят важна роля, за да се гарантира, че гражданите и предприятията от всички държави — членки на ЕС, се ползват от едни и същи права, предлагани от единния пазар ⁽⁶⁾. В действителност плащанията са основен елемент на единния пазар, който включва свободното движение на стоки, хора, услуги и капитал. Както е посочено в работния документ на службите на Комисията *Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) № 924/2009 as regards certain charges on cross-border payments in the Union and currency conversion charge* ⁽⁷⁾ (Оценка на въздействието, придружаваща предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 по отношение на определени такси за презграничните плащания), високите разходи за презгранични плащания създават пречки пред единния пазар — ефективни пречки пред презграничните дейности на домакинствата (купуване на стоки/услуги в друга валутна зона) и предприятията (използване на доставчици, намиращи се в чужбина, достигане до клиенти в друга валутна зона) (...). Високите разходи за презгранични плащания също създават две категории ползватели на платежни услуги: тези в еврозоната, които могат да достигнат, със своите плащания, множество граждани и предприятия на ЕС при много ниски разходи, и тези в държавите извън еврозоната, които могат да достигнат само да малък брой хора и предприятия с плащания при ниски тарифи. За преодоляването на тези два проблема най-ефективното средство е законодателно действие на равнище ЕС и това е съобразено с целите на Договорите.

3.2. След въвеждането на еврото ЕС осъществи няколко инициативи, имащи за цел намаляване на разходите за презгранични платежни операции ⁽⁸⁾. С течение на времето законодателството, свързано с презграничните плащания, беше предмет на редица преразглеждания, насочени към намаляване на разходите за гражданите и предприятията в еврозоната. Въпреки това, както се посочва в горепосочения работен документ на службите на Комисията ⁽⁹⁾, презграничните плащания в евро с произход от държави извън еврозоната, както и презграничните плащания във валута, различна от евро, независимо от държавата на произход или местоназначение, не следват същата тенденция по отношение на равнището на таксите, заплащани от ползвателите на платежни услуги.

⁽¹⁾ COM(2020) 323 final.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001 (ОВ L 266, 9.10.2009 г., стр. 11).

⁽³⁾ ОВ L 94, 30.3.2012 г., стр. 22.

⁽⁴⁾ ОВ L 91, 29.3.2019 г., стр. 36.

⁽⁵⁾ COM(2020) 323 final.

⁽⁶⁾ Вж. Брифинг на ЕП *Cross-border euro transfers and currency conversions — A step forward in favour of the single market (Презгранични трансфери в евро и конвертирането на валути — Стъпка напред в полза на единния пазар)*. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI\(2018\)628291_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf).

⁽⁷⁾ Вж. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.

⁽⁸⁾ Вж. например Регламент относно единната зона за плащания в евро (SEPA) (ЕС) № 260/2012, който въведе набор от стандарти за платежни операции в евро (кредитни преводи в SEPA, директните дебити в SEPA), или Директивите за платежните услуги, които увеличиха прозрачността на таксите и позволиха на нови участници да навлязат на пазара.

⁽⁹⁾ Вж. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.

3.3. Настоящото предложение на Комисията представлява още една стъпка в посока намаляване на оперативните разходи. С него се изменя Регламент (ЕО) № 924/2009 с цел:

- а) намаляване на разходите за презгранични плащания в евро: с други думи цената на презграничните платежни операции в евро в рамките на ЕС не трябва да се различава от вътрешните платежни операции, извършени в националната парична единица на държавите членки. Държавите членки, чиято парична единица е различна от еврото, могат да решат да разширят приложното поле на настоящия регламент по отношение на националната си парична единица (клауза за участие), при условие че уведомят Комисията за това;
- б) създаване на по-голяма прозрачност по отношение на таксите за превалутиране, за да се осигури защита на потребителите срещу прекомерно високите такси за услугите по превалутиране и за да се гарантира, че на потребителите се предоставя информацията, която им е нужна, за да изберат най-добрата възможност за превалутиране⁽¹⁰⁾.

3.4. И двете действия, предложени от Комисията, ще представляват крачка напред в осигуряването на равни възможности за МСП навсякъде в Европа, отключвайки потенциала на единния пазар⁽¹¹⁾. МСП, установени в еврозоната, ще получат потенциално по-голямо търсене от потребители и предприятия, установени в държави членки извън еврозоната (където високите такси за презгранични плащания представляват съществена пречка). От своя страна МСП, установени в държави членки извън еврозоната, ще имат достъп при по-ниски разходи до 360 милиона граждани (потенциални клиенти) и 16 милиона предприятия от еврозоната (клиенти и доставчици). Следователно те ще могат да се конкурират по-добре на пазара на ЕС⁽¹²⁾. Друго очаквано въздействие е насърчаването на по-голямо равенство между европейските граждани по отношение на достъпа до презгранични плащания при ниски тарифи.

4. Конкретни бележки

4.1. Регламент (ЕО) № 924/2009 относно презграничните плащания изравнява в целия ЕС таксите за презгранични плащания в евро в рамките на ЕС с таксите за вътрешни плащания в евро (т.е. за платежни операции в рамките на една и съща държава членка). Държавите — членки на ЕС извън еврозоната, могат да решат да разширят приложното поле на настоящия регламент по отношение на националната си парична единица, при условие че уведомят Комисията за това.

4.2. Въпреки че предложението за регламент представлява важна стъпка към задълбочаване на вътрешния пазар, би било полезно да се обмисли възможността правилото за равно таксуване да обхване всички парични единици на Съюза, както е посочено в съображение 12. Всъщност се наблюдават ситуации, при които някои банки, установени в държави членки извън еврозоната, начисляват между 15 и 30 EUR за презгранична платежна операция в размер на 100 EUR.

4.3. Разширяването на правилото за равно таксуване за всички парични единици на Съюза би било от полза за потребителите на финансови услуги, които ще бъдат третирани равностойно, независимо от държавата членка или паричната единица, в която извършват дадена презгранична платежна операция. Разширяването на правилото за равно таксуване, така че да обхване всички парични единици на Съюза, би било още по-амбициозна стъпка, тъй като би означавало доставчиците на платежни услуги да уеднаквят таксите си за всички презгранични операции между държавите от ЕС, независимо от паричната единица на ЕС, с вътрешните платежни операции, включително плащания в парични единици, които не са тези на изпращащата или получаващата държава. Ползвателите на платежни услуги със сигурност биха се възползвали от този вариант, но това би довело до значителни разходи за доставчиците на платежни услуги, наред с другото, по отношение на инфраструктурата⁽¹³⁾.

4.4. Европейската комисия определено би трябвало да обмисли допълнително тази възможност, като анализира ползите и разходите за всички заинтересовани страни.

⁽¹⁰⁾ Вж. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI\(2018\)628291_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf).

⁽¹¹⁾ Вж. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI\(2018\)628291_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf).

⁽¹²⁾ Вж. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.

⁽¹³⁾ Вж. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.

4.5. ЕИСК счита, че при бъдещо преразглеждане на регламента би било уместно да се изясни положението с таксите за счетоводните приходи, да се обмисли допълнително информацията, която трябва да бъде предоставена на клиентите преди инициирането на платежно нареждане, и изрично да се посочи моментът, в който следва да се изпраща електронно уведомление и с каква честота.

Брюксел, 3 декември 2020 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите Програма и План за действие на ЕС относно наркотиците за периода 2021—2025 г.“

(COM(2020) 606 final)

(2021/C 56/06)

Главен докладчик: **Ákos TOPOLÁNSZKY**

Сезиране	Европейска комисия, 23.9.2020 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Заетост, социални въпроси и гражданство“
Дата на решението на Бюрото	15.9.2020 г.
Приемане на пленарна сесия	3.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	246/1/3
	(„за“/„против“/„въздържал се“)

1. Заключение и препоръки

1.1. Стратегията на ЕС относно наркотиците, чието действие изтича, подчерта и доказва ролята и значението на балансираното и основано на доказателства планиране, както и на мониторинга и оценката на политиката относно наркотиците.

1.2. Заключение на доклада за външна оценка на Стратегията на ЕС за борба с наркотиците е, че ЕС е постигнал само частично своите цели за намаляване на търсенето и предлагането, като същевременно е отбелязан значителен напредък в областите на международното сътрудничество, проследяващите действия, оценката и научните изследвания. В доклада бяха изтъкнати дисбаланси в използването на финансовите ресурси, по-специално в ущърб на мерките за намаляване на търсенето.

1.3. В прегледа, извършен от създадения от Европейската комисия Форум на гражданското общество по въпросите на наркотиците, бяха отбелязани важни пропуски в прилагането на здравни и социални мерки на равнището на държавите членки и на местно равнище. В повечето държави членки много основани на доказателства мерки за предотвратяване или намаляване на вредите напълно липсват или са със слаб обхват.

1.4. На 24 юли 2020 г. Европейската комисия публикува своята нова Стратегия за Съюза на сигурност за периода 2020—2025 г., един от елементите на която е програмата относно наркотиците. ЕИСК счита, че в настоящата си форма тази програма бележи ясно отстъпление и изоставяне на консенсусния, балансиран и основан на доказателства подход към борбата с наркотиците, благодарение на който получи положителна оценка.

1.5. ЕИСК приветства решението, взето от хоризонталната работна група „Наркотици“ на Европейския съвет на заседанието ѝ от 28 септември, която приканва германското председателство на Съвета до декември да преработи изготвения от Европейската комисия документ. ЕИСК е твърдо убеден в необходимостта техническият подход и публичните политики, които формират консенсусната основа за предишната стратегия на ЕС за борба с наркотиците, да бъдат продължени и допълнително укрепени в рамките на десетата стратегия на ЕС за борба с наркотиците.

1.6. ЕС би трябвало да зачита и защитава решително основните ценности, изложени в настоящата му стратегия, и да се ангажира в тази насока в своя стратегически документ.

1.7. ЕИСК препоръчва новата стратегия за борба с наркотиците и новият (ите) план(ове) за действие на ЕС в тази област да подобрят значително баланса между мерките за намаляване на търсенето и тези за намаляване на вредите, както по отношение на броя на стратегическите интервенции, така и по отношение на разпределението на ресурсите.

1.8. Важно е програмата да разглежда явленията „наркотици“ наистина балансирано, чрез интегриран и мултидисциплинарен подход, в рамка, която се основава на правата на човека и международното сътрудничество, отчита аспектите на общественото здраве и развитието на научните знания и предвижда постоянна оценка. Стратегията на ЕС за борба с наркотиците би трябвало да признава основните права на употребяващите наркотици при лечението и грижите, както това се прави при всяка друга категория заболявания.

1.9. ЕИСК счита, че в дългосрочен план, включително и в тази област, е необходимо да се подобри последователността в прилагането на правото на държавите членки в съответствие с изискванията за хармонизация, тъй като понастоящем съществуват различия в практиките на държавите членки, които безспорно нарушават правата на човек.

1.10. Пандемията от COVID-19 показва, че уязвимите групи на употребяващите наркотици са особено изложени на отрицателните последици от епидемиологичната ситуация, което може да доведе до забележимо увеличение на рисковете, свързани с употребата на наркотици.

1.11. Въз основа на вече използвания модел за намаляване на търсенето трябва възможно най-скоро да бъдат установени показатели, даващи възможност за оценка на ефектите от мерките за намаляване на предлагането, както и стандарти за качество.

2. Обща информация

2.1. Първият съвместен План за действие на ЕС в областта на наркотиците беше изготвен през 1990 г. от Европейския комитет за борба с наркотиците (CELAD), създаден по инициатива на френския президент Франсоа Митеран. От 1995 г. насам Европейската комисия поема задачата за определяне на европейските стратегии за борба с наркотиците. Последната Стратегия на ЕС за борба с наркотиците, приета на 7 декември 2012 г. от Европейския съвет за седемгодишен период (2013—2020 г.), се основаваше на „балансиран, интегриран и обоснован подход“. През този период отговорностите и краткосрочните цели бяха определени в два плана за действие (2013—2016 г. и 2017—2020 г.).

2.2. Въпреки че Стратегията на ЕС за борба с наркотиците е правно необвързваща, тя изразява общия политически ангажимент и стремежи на ЕС и държавите членки. Тя определя действията на европейските институции и агенции, оказва влияние върху политическите подходи на държавите членки в тази област, определя общи насоки и приоритети и дава възможност за единни позиции на международната сцена. ЕС категорично доказва това, например на специалната сесия на Общото събрание на ООН (UNGASS) през 2016 г. или на сесията на Комисията на ООН по упойващите вещества през 2019 г.⁽¹⁾

2.3. Стратегията на ЕС за борба с наркотиците подчерта и доказва ролята и значението на балансираното и основано на доказателства планиране, както и на мониторинга и оценката на политиката за борба с наркотиците.

2.4. Заключение на доклада за външна оценка на Стратегията на ЕС за борба с наркотиците⁽²⁾ е, че ЕС е постигнал само частично своите цели за намаляване на търсенето и предлагането, като същевременно е отбелязан значителен напредък в областите на международното сътрудничество, проследяваните действия, оценката и научните изследвания. В доклада бяха изтъкнати дисбаланси в използването на финансовите ресурси, по-специално в ущърб на мерките за намаляване на търсенето. В него се стига до заключението, че в интерес на по-ефективното използване на ограничените ресурси е необходимо да се определят приоритети на действията, както и да се съкрати периодът на прилагане на Стратегията, който понастоящем е осем години.

2.5. Форумът на гражданското общество по въпросите на наркотиците, създаден от Европейската комисия, заедно със 169 организации на гражданското общество от 39 държави, проучи постигането на целите на плана за действие за периода 2017—2020 г. на национално и местно равнище⁽³⁾. В доклада му се разкриват значителни недостатъци в прилагането на здравни и социални мерки на равнището на държавите членки и на местно равнище. В повечето държави членки много основани на доказателства мерки за предотвратяване или намаляване на вредите напълно липсват или са с незначителен обхват. Това се дължи главно на недостатъчното финансиране и липсата на политическа ангажираност.

2.6. Стратегията създаде за първи път обща рамка за тълкуване на мерките за намаляване на търсенето, състояща се от „спектр от равни по значение и взаимно подсилващи се мерки, между които превенция (екологична, всеобща, избирателна и по индикации), ранно установяване и намеса, ограничаване на рисковете и вредите, лечение, рехабилитация, социална интеграция и възстановяване.“

⁽¹⁾ Изявление на ЕС на 62-ата сесия на Комисията за упойващите вещества, Виена, 14—22 март 2019 г. „Европейският съюз и неговите държави членки твърдо подкрепят практическото прилагане на заключителния документ от специалната сесия на Общото събрание на ООН в полза на истинска балансирана политика по отношение на наркотиците на международно равнище, в който се поставя по-силен акцент върху превенцията, общественото здраве и правата на човека, за да се ускори нашият съвместен ангажимент за ефективно подобряване на положението с наркотиците в световен мащаб. [...] да се разгледа въпроса с намаляването на търсенето на наркотици във всичките му аспекти: превенция, намаляване на рисковете и вредите, лечение, както и социална интеграция и рехабилитация“ (неофициален превод на български език).

⁽²⁾ SWD(2020) 150.

⁽³⁾ https://drogriporter.hu/wp-content/uploads/2018/12/2018_CSF-report_final.pdf.

2.7. Планът за действие на стратегията и последната му оценка подчертават необходимостта от научно обосновано наблюдение на мерките за намаляване на предлагането и използването на алтернативни санкции за употребяващите наркотици, но така също и ролята на гражданското общество в разработването, прилагането, наблюдението и оценката на стратегиите, както на европейско, така и на национално равнище.

3. Съобщение на Европейската комисия

3.1. На 24 юли 2020 г. Европейската комисия публикува своята нова Стратегия за Съюза на сигурност за периода 2020—2025 г., която се състои от три елемента: Стратегията срещу сексуалното насилие над деца, Програмата за борба с наркотиците (наричана от тук нататък „Програмата“) и Стратегията за борба с незаконния трафик на оръжие. В уводната си част Програмата изрично набляга на необходимостта от промяна на парадигмата на европейската политика за борба с наркотиците, като според Програмата на мерките за ограничаване на предлагането би трябвало да се придаде по-голяма тежест и те да се засилят. От трите стълба на Програмата (засилена сигурност/намаляване на предлагането, предотвратяване и намаляване на щетите) най-голямо внимание се отделя на първия стълб.

3.2. Приложението към Програмата съдържа проекта на план за действие относно наркотиците. Двадесет и шест от включените в него действия попадат в обхвата на стълба „намаляване на предлагането“, само пет — на „превенция“, а тринадесет — на стълба „намаляване на вредите“. В последния стълб, обаче, има четири действия, чиято класификация на това място е спорна (действия 40 и 41: шофиране под въздействие на наркотици, действие 42: мерки, предоставени като алтернатива на принудителните санкции и действие 43: споделяне на криминалистични данни). Като цяло при разделянето на плана за действие се появяват сериозни дисбаланси в полза на стълба „намаляване на предлагането“.

3.3. ЕИСК счита, че тази Програма бележи ясно отстъпление и изоставяне на консенсусния, балансиран и основан на доказателства подход към борбата с наркотиците, благодарение на който получи положителна оценка.

3.4. На заседанието на хоризонталната работна група „Наркотици“ на Европейския съвет от 28 септември Програмата беше силно критикувана и от повечето държави членки, които се изказаха против условията, при които е била изготвена, ориентацията и съдържанието ѝ и поради това решиха, че до декември германското председателство на Съвета ще преработи документа, изготвен от Европейската комисия.

3.5. Консултативният орган на гражданското общество към Европейската комисия (Форум на гражданското общество по въпросите на наркотиците) критикува множество аспекти на Програмата и я обяви за неприемлива:

- а) По време на процеса на изготвянето участниците от гражданското общество и държавите членки успяха да се запознаят със заключенията от външната оценка едва след публикуването на Програмата и поради това не можаха да дадат предварително становище по проектопрограмата.
- б) Програмата не отразява приоритетите, предложени от участниците от гражданското общество, а допълнително намалява тежестта на здравните и социалните мерки като част от политика за борба с наркотиците, която вече придава несъразмерно голямо значение на мерките за намаляване на предлагането.
- в) Рамката и формулировката на програмата, наблягащи на сигурността подсилват един остарял и стигматизиращ подход.
- г) Дисбалансът, който характеризира предпочитания подход в плана за действие, и очакваното му въздействие върху разпределението на ресурсите са обезпокоителни, както и липсата на измерими показатели и последиците от тях по отношение на отчетността.

3.6. Формиращите мнения организации на гражданското общество в тази област единодушно разкритикуваха общия дух и детайлите на проекта и призоваха за задълбочено му преразглеждане.

4. Съображения във връзка с политиките

4.1. ЕИСК е твърдо убеден в необходимостта техническият подход и публичните политики, които формират консенсусната основа за предишната стратегия на ЕС за борба с наркотиците, да бъдат продължени и допълнително укрепени в рамките на десетата стратегия на ЕС за борба с наркотиците. Ето защо Комитетът приветства ангажимента на Европейския съвет за разработване на балансирана, интегрирана и основана на доказателства европейска стратегия по отношение на наркотиците. Той приканва германското правителство, което председателства Съвета на Европейския съюз, при подготовката на новата стратегия за борба с наркотиците да вземе предвид долупосочените аспекти.

4.2. ЕИСК препоръчва да се запази езикът, използван в Програмата, както и професионалната и научната терминология, и да се доразвие съдържанието на предпочитания до момента стратегически подход, като същевременно се адаптира към административната употреба и се следи да има възможност за непрекъснато наблюдение и критична оценка на неговото прилагане.

4.3. ЕС би трябвало решително да зачита и защитава основните ценности ⁽⁴⁾, изложени в настоящата му стратегия ⁽⁵⁾, и да се ангажира в тази насока в своя стратегически документ.

4.4. Комитетът предлага документът, който ще бъде приет, да се позовава изрично и да се основава на международните конвенции и политическите препоръки, които са в основата на неговата материална и правна валидност ⁽⁶⁾. ЕИСК насърчава органите на ЕС за вземане на решения да запазят водещата позиция на ЕС и неговите примерни ангажименти в рамките на международните форуми, отговарящи за политиката в областта на наркотиците.

4.5. ЕИСК счита, че новата програма би трябвало също така да включва водещите елементи на предишната стратегия и да доразвие, като вземе предвид развитието на научните познания, рамката за превенцията, лечението, намаляване на вредите, терапевтичните механизми и процесите на възстановяване.

4.6. Оценката на предишната стратегия и плана за действие за борба с наркотиците установи значителни дисбаланси в полза на наказателноправните мерки по отношение на определянето на приоритетите и разпределението на ресурсите за политиките за борба с наркотиците. Здравните и социалните мерки представляват само част от усилията на държавите членки за намаляване на предлагането. В определен брой държави това доведе до прекъсване или до изключително слабо покритие на съответните услуги, което понякога води до тежки последици по отношение на повишената смъртност и заболяемостта. ЕИСК препоръчва новата стратегия за борба с наркотиците и новият (ите) план(ове) за действие в тази област да подобрят значително съотношението на мерките за намаляване на търсенето в рамките на политиката за борба с наркотиците, както по отношение на броя на стратегическите интервенции, така и по отношение на разпределението на ресурсите. Комитетът изразява също така надежда, че Комисията ще положи всички усилия, за да може държавите членки значително да развият техния обхват и качество.

4.7. Мандатът и инструментите на Европейския център за мониторинг на наркотици и наркомании (ЕЦМНН) също би трябвало да бъдат засилени, а научните заключения трябва да бъдат пряко интегрирани в процеса на вземане на решения.

4.8. Важно е програмата да разглежда явленията „наркотици“ наистина балансирано, чрез интегриран и мултидисциплинарен подход, в рамка, която се основава на правата на човека и международното сътрудничество, отчита аспектите на общественото здраве и развитието на научните знания и предвижда постоянна оценка.

4.9. ЕИСК отбелязва, че тъй като употребата на наркотици е сложно био-психо-социално явление, евентуалните неподходящи мерки за борба с наркотиците, като например едностранното криминализиране на употребяващите наркотици, причиняват сериозни здравословни и социални вреди и по този начин изострят проблемите на обществената сигурност, вместо да ги разрешават. Поради тази причина ЕИСК препоръчва:

- a) Европейският съвет да запази предишния си подход и да оттегли Програмата относно наркотиците от пакета относно Съюза на сигурност;
- б) да следи за това, явленията, свързани с различните аспекти на проблема, да се третират по персонално;
- в) да възприеме мултидисциплинарен подход в отговора на тези явления
- г) и да предвижда прибягването до санкции и репресии само като крайна мярка, ако може да се докаже, че други инструменти за намеса не могат да бъдат използвани ефективно.

4.10. През последните десетилетия културата на наблюдение и оценка на мерките за намаляване на търсенето и рисковете се подобри значително. С оглед на насърчаването на основана на доказателства политика за борба с наркотиците, ЕИСК препоръчва:

⁽⁴⁾ „... се основава преди всичко на основните принципи на правото на ЕС и във всяко отношение поддържа ценностите, върху които е изграден Съюзът: зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, солидарността, принципите на правата държава и правата на човека. Тя цели да защити и подобри благосъстоянието както на обществото, така и на индивида, да защити общественото здраве и да предложи високо ниво на сигурност за широката общественост, както и да приложи балансиран, интегриран и обективен подход към явленията „наркотици““.

⁽⁵⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/30727/drugs-strategy-2013_content.pdf.

⁽⁶⁾ <https://www.unodc.org/documents/postungass2016//outcome/V1603301-E.pdf>.

https://www.unodc.org/documents/ungass2016/Contributions/IO/EU_COMMON_POSITION_ON_UNGASS.pdf.

- а) да се следи за това, новата стратегия и планът за действие относно наркотиците категорично да поставят акцента върху значителното подобряване на обхвата и качеството на социалните и здравните услуги, предназначени за употребяващите наркотици, като се преразгледат показателите, които вече са използвани в предишния план за действие;
- б) да се разработи, с участието на ЕЦМНН и Форума на гражданското общество по въпросите на наркотиците, единна система, която да дава възможност за непрекъснат мониторинг и оценка в различните държави членки на развитието на обхвата и качеството на мерките, предвидени в Плана за действие на политиката на ЕС относно наркотиците;
- в) да се създадат във възможно най-кратък срок, въз основа на модела, който вече е използван за намаляване на търсенето, показатели за оценка на въздействието на мерките за намаляване на предлагането, както и стандарти за качество, като се признае, че тези мерки, макар и потенциално да имат пряко и сериозно въздействие върху условията на живот и индивидуалните свободи на съответните лица, рядко са предмет на основана на факти оценка;
- г) да се разшири мандатът на ЕЦМНН, така че да се включи оценка на въздействието на политиката за борба с наркотиците върху правата на човека, която ще даде възможност, например, за измерване на отрицателните последици от инкриминирането и институционалната дискриминация върху употребяващите наркотици групи от населението, принадлежащи към уязвими групи.

4.11. ЕИСК счита, че в дългосрочен план, включително и в тази област, е необходимо да се подобри последователността в прилагането на правото на държавите членки в съответствие с изискванията за хармонизация, тъй като понастоящем съществуват различия в практиките на държавите членки, които безспорно нарушават правата на човека⁽⁷⁾.

4.12. Поради това ЕИСК е убеден, че Европейският съюз трябва да намери и разработи начини, които в бъдеще да накарат държавите членки да сближат значително своите подходи спрямо политиката за борба с наркотиците, а не само чрез политически препоръки.

4.13. ЕИСК счита също така, че е важно иновативните мерки, основани на научни данни, да бъдат признати, гарантирани и подкрепяни в стратегическите програми на ЕС и неговите държави членки.

4.14. Като се има предвид, че по отношение на социалната действителност законните (алкохол, пушене, повечето поведенчески зависимости и др.) и незаконните зависимости представляват междуличностна система в рамките на семействата и общностите, ЕИСК препоръчва отсега нататък ЕС и неговите държави членки да не оценяват и управляват тези рискове поотделно, а по-скоро като взаимосвързани компоненти на една и съща система, и все по-често да предлагат общи политики за намеса.

4.15. Въз основа на принципа *primul nil nocere* (преди всичко не вреди) са необходими оценка и дебат с участието на страните, които да са откровени и решителни, за да може да се разгледат отрицателните последици от политиките и регулаторната среда, последиците от социалната стигматизация и необоснованото инкриминиране, социалното изключване и пречките пред достъпа до лечение. ЕИСК препоръчва да се вземе предвид и оценката по същество на общата позиция, приета през 2019 г. от 32 агенции на ООН⁽⁸⁾.

4.16. Стратегията на ЕС за борба с наркотиците би трябвало да признава основните права на употребяващите наркотици при лечението и грижите, както това се прави при всяка друга категория заболявания.

4.17. Добре е разпределението на бюджетните ресурси на държавите членки да се оценява въз основа на наличността и капацитета на признатите и препоръчани услуги в тази област.

4.18. По-активното професионално участие на гражданското общество е от съществено значение за прилагането на основните принципи. Поради това е целесъобразно европейският мандат на Форума на гражданското общество по въпросите на наркотиците да бъде засилен, както и участието на специалисти от гражданското общество в държавите членки. За тази цел е необходимо редовно да се оценява откритостта на държавите членки и тяхната готовност за сътрудничество, както и тяхната практика за привличат професионалните организации за участие в процеса на вземане на решения.

⁽⁷⁾ Едно и също поведение ще доведе в някои държави до наказателно преследване и строго правоприлагане, а в други до предоставяне на здравни грижи и социална помощ — разлика в третирането, основана единствено на националността или мястото на пребиваване на употребяващия наркотици. По подобен начин предоставянето на определени услуги в някои държави членки се счита като спадашо към основните права, докато други отхвърлят тази идея.

⁽⁸⁾ СЕВ/2018/2, стр. 12-14.

4.19. Комитетът счита, че мерките за намаляване на предлагането са важни, но подчертава необходимостта те винаги да се координират с мерки за намаляване на търсенето. Въпреки че ефективните репресивни и съдебни инструменти са от съществено значение за справяне с незаконната търговия с наркотици, през последните десетилетия стана ясно, че политиките за едностранно инкриминиране оказват отрицателно въздействие върху здравето на хората и общностите, както и върху социалната интеграция на употребяващите наркотици.

4.20. Пандемията от COVID-19 показва, че уязвимите групи на употребяващите наркотици са особено изложени на отрицателните последици от епидемиологичната ситуация, което може да доведе до забележимо нарастване на рисковете, свързани с употребата на наркотици (намален достъп до лечение, по-рисково купуване на наркотици, повишена опасност на закупените наркотици, увеличаване на последиците от инкриминирането и стигматизацията, отрицателни последици за общественото здраве, задълбочаване на намаляването на основните средства за препитание и др.). Поради пандемията, в много държави, именно службите, които са единствената връзка между тези групи и веригата за лечение, е вероятно да пострадат най-силно от ситуацията и да бъдат принудени да намалят капацитета си.

Брюксел, 3 декември 2020 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Изменено предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на Единното европейско небе (преработен текст)“

(COM(2020) 579)

и

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1139 по отношение на капацитета за действие на Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз като орган за преглед на ефективността на Единното европейско небе“

(COM(2020) 577)

(2021/C 56/07)

Главен докладчик: **Dumitru FORNEA**

Консултация	Съвет на Европейския съюз, 26 и 27.10.2020 г. Европейски парламент, 22.10.2020 г.
Правно основание	член 100, параграф 2 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Транспорт, енергетика, инфраструктури, информационно общество“
Решение на Бюрото	28.10.2020 г.
Приемане на пленарна сесия	2.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	198/21/34
	(„за“/„против“/„въздържал се“)

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет оценява усилията на Европейската комисия, Европейския парламент и специализираните институции на ЕС за намиране на нови правни и административни решения, които могат да осигурят устойчивото развитие на системата за въздушен транспорт в полза на всички граждани, на ползвателите на въздушното пространство и на околната среда. Всички споделяме мнението, че е необходимо да се гарантира безопасността на въздушното движение, да се подобри цялостното функциониране, възможността за адаптиране на мащаба и издръжливостта на управлението на въздушното движение и аеронавигационното обслужване (УВД/АНО), като също така подкрепяме целта на Единното европейско небе (ЕЕН) за съгласувана общоевропейска мрежа и все по-силно интегрирано и технологично модернизирано УВД/АНО.

1.2. Измененото предложение на Европейската комисия за преработен текст на Единното европейско небе (ЕЕН) като цяло се приветства от множество заинтересовани страни и се счита за необходимо за постигане на целите, определени от Комисията, а именно: намаляване на емисиите на CO₂, по-малко закъснения, свързани с проблеми на земята (летищата), и по-голяма ефективност на разходите при предоставянето на услуги за УВД. Тези цели са подкрепени и от други доклади, като например доклада на групата експерти по бъдещото Единно европейско небе от 2019 г. ⁽¹⁾

1.3. Представеното изменено предложение за преработен текст за Единното европейско небе (ЕЕН) представлява актуализирана регулаторна рамка, с която се прави опит за постигане на първоначалните цели на ЕЕН за намаляване на емисиите на CO₂, намаляване на закъсненията и повишаване на ефективността на разходите при предоставянето на услуги за УВД. Въпреки това, макар предложението на Комисията да представлява подобрене в сравнение със съществуващия регламент, остава неясно дали проектът на регламент е достатъчен за постигане на първоначалните цели на ЕЕН. Поради тази причина предлагаме да започне обсъждане, за да се изясни амбицията на новия регламент за ЕЕН.

⁽¹⁾ <https://www.sesarju.eu/node/3330>.

1.4. Трябва да се изясни функцията на управителния орган на мрежата. По-специално трябва да се изясни обхватът и неговото въздействие върху планирането на авиокомпаниите, управлението на капацитета, проектирането на въздушното пространство, околната среда и приоритизирането на изискванията.

1.5. Във вземането на важните решения следва да бъдат ангажирани всички заинтересовани страни във въздухоплаването. Принципът на съдържателна консултация трябва да бъде част от рамковото предложение.

1.6. Съществуват опасения, че амбицията на това предложение е твърде широка, поради което екологичните мерки следва да бъдат допълнително обмислени и разработени извън настоящото предложение. В тази допълнителна политика следва да бъдат разгледани всички относими мерки за устойчивост във въздухоплаването, включително въвеждането и интегрирането на устойчиви авиационни горива. В тези дебати следва да се оцени ефективността на модулирането на таксите за стимулиране на екологичното поведение на авиокомпаниите.

1.7. Въпреки че се отчита фактът, че секторът на УВД може да допринесе за цялостното намаляване на емисиите на CO₂, ефективното използване на технологиите по устойчив начин може да намали емисиите на CO₂ във въздухоплаването. Този подход следва да се счита като средство за допълнително намаляване на отпечатъка на въздухоплавателния отрасъл. Факт е, че технологии като устойчивите авиационни горива могат значително да намалят емисиите на CO₂ — в много по-голяма степен, отколкото може да се постигне чрез настоящото предложение.

1.8. Предложението не отчита драматичното въздействие на COVID-19 върху отрасъла. По-специално, насърчаването на структурните промени в предложението има потенциал да създаде допълнителна разпокъсаност и по-голяма сложност в момент, когато отрасълът се нуждае от стабилност, за да се възстанови. Ето защо са необходими допълнителни проучвания и обмисляне, за да се отчете адекватно социалното и икономическото въздействие на пандемията от COVID-19 както за работниците, така и за ползвателите на услуги. Освен това целта на предложението за подобряване на капацитета в сектора на УВД вече не е толкова актуална, тъй като трафикът намаля драстично от началото на пандемията от COVID-19. Настоящите оценки на Евроконтрол показват, че връщането на трафика към нивата от 2019 г. вероятно ще се случи през 2024 г. ⁽²⁾

1.9. Що се отнася до схемата за ефективност, при ръководен от ЕААБ подход „от горе надолу“ за прегледа на ефективността следва да бъдат отчетени по съдържателен начин местните условия. Местните условия и фактори трябва да бъдат взети предвид в рамките на структуриран процес на социален диалог относно ефективността.

1.10. Трябва да се гарантира независимостта на нов икономически регулатор и да се поддържа ясно разграничение между регулирането и прилагането на услугите. Поради това в схемата за ефективност следва да бъдат направени следните изменения:

- ключовите области за ефективност във връзка с безопасността следва да бъдат разработени на същото равнище, както другите ключови области за ефективност, с приложими за ЕС количествено определени цели и показатели,
- на местно равнище следва да се въведат задължителни механизми за консултация, за да се осигури подходящо участие на представителите на персонала в приемането на местните планове за ефективност,
- взаимозависимостта между различните ключови области за ефективност следва да бъде призната и смекчена по подходящ начин.

1.11. Следва да се гарантира, че при структурното разделяне на националните надзорни органи (ННО) и националните компетентни органи (НКО) се избягват значителни конфликти на интереси, които биха могли да повлияят на ефективността и рентабилността на отрасъла, на живота на работниците и на безопасността на отрасъла. ННО и НКО трябва да действат независимо от всякакъв секторен, икономически, социален или политически натиск, поради което следва да останат в рамките на публичния сектор в съответствие със стандартите в държавите членки. Правилата, определящи процедурите на подбор за служителите на ННО и НКО не следва да противоречат на обичайните процедури на подбор за държавните служители в държавите членки.

1.12. Функционалните блокове въздушно пространство, които настоящото предложение се стреми да разформирова, спомогнаха за създаването на обща култура сред всички социални партньори и улесниха повишаването на ефективността.

⁽²⁾ Евроконтрол, Market Update (Актуална информация за пазара) [10 ноември 2020 г.]. Представена от Eamonn Brennan на <https://www.youtube.com/watch?v=-VSe97wDmc>.

1.13. Що се отнася до предоставянето на услуги в подкрепа на обслужването на въздушното движение (CNS, AIS, MET), ние сме загрижени поради факта, че намерението на предложението е в съответствие с предишните предложения ЕЕН1 и ЕЕН2 за приватизиране и разпокъсване на сектора — и двете бяха отхвърлени между първоначалното предложение на Комисията и приемането на различните текстове. Въпреки че в рамките на процеса на ЕЕН2 беше постигнат компромис, настоящият подход не е балансиран, тъй като благоприятства разделянето на услугите в подкрепа на обслужването на въздушното движение и прилагането на пазарни принципи. В предложението следва да се обмисли балансиран възглед, като се отчетат отрицателните социално-икономически последици от такъв подход, целта за създаване на ефикасно и ефективно обслужване и липсата на политическа воля, изразена в предишните предложения за ЕЕН.

1.14. По време на законодателната процедура се препоръчва да се обърне внимание на някои аспекти на настоящото предложение, по-специално всяко предложение за отделяне или либерализиране на предоставянето на обслужване. Факт е, че тези фактори имат потенциал да окажат неблагоприятно въздействие върху работниците и поради това социалните партньори следва да бъдат привлечени за участие в този процес.

2. Контекст и общи бележки

2.1. Заявена цел на Европейската комисия при приемането на настоящия законодателен пакет

Целта на Комисията е да подобри цялостната ефективност на начина, по който е организирано и се управлява европейското въздушно пространство, като реформира монопола на доставчиците на обслужване на въздушното движение. Пакетът е доста закъснял и законодателството за ЕЕН не е актуализирано от повече от 10 години. Взети са предвид промените в развитието на управлението на въздушното движение и европейската мрежа за УВД трябва да бъде реформирана, за да се справи както със стабилното нарастване на въздушното движение през последното десетилетие, така и със значителни непредвидени колебания в трафика, като тези, причинени от настоящата пандемия от COVID-19. Това изисква да се въведат промени, позволяващи операциите да се извършват при най-безопасни, най-ефективни по отношение на разходите и на полетите и най-екологосъобразни условия, както и да се предприемат мерки, допринасящи за намаляването на емисиите от въздухоплаването в съответствие с целите на Европейския зелен пакт. Това означава да се продължи с намаляването на разпокъсаността на европейското въздушно пространство, намаляването на закъсненията, повишаването на стандартите за безопасност и ефективността на полетите с цел намаляване на екологичния отпечатък на въздухоплаването, и регламентирането на таксите, свързани с монополистичното предоставяне на обслужване.

Ефективността на летателните маршрути може да бъде повишена чрез възприемането на нови цифрови технологични решения. Това може да се постигне чрез сътрудничество и изграждане на доверие между държавите от Европейския съюз и заинтересованите страни от сектора.

2.2. Социален лиценз за работа и отношения с организираното гражданско общество

2.2.1. Настоящото предложение за ЕЕН2+ е отчасти преработен текст на предишно предложение за ЕЕН2+, чиито обсъждания бяха блокирани поради двустранни разногласия между две държави членки. Предвид сходството на съдържанието с предишни неуспешни предложения за ЕЕН, продължава да съществува възможността да не бъде постигнат политически консенсус. Притесненията на държавите членки традиционно включват политически опасения, опасения във връзка със суверенитета, социално-икономически фактори, либерализиране на националното въздушно пространство и принудителна приватизация. По време на законодателната процедура е препоръчително тези опасения да бъдат разглеждани надлежно.

2.2.2. Европейската комисия твърди, че в извършената през 2013 г. оценка на въздействието на първоначалното предложение за ЕЕН2+ са били взети предвид социалните въпроси. Понастоящем се провежда проучване относно условията на труд на ръководителите на полети (ATCO) и персонала за техническо обслужване на системи за осигуряване на безопасност (ATSEP), които ще бъдат взети предвид при разработването на вторичното законодателство, след като бъде прието предложението за ЕЕН. Оттогава досега обаче социалният контекст претърпя голямо развитие. Проучването относно условията на труд на ATCO и ATSEP е съсредоточено главно върху текущото положение и обратната информация от социалните партньори далеч не е положителна по отношение на бъдещите сценарии.

2.2.3. Редица въпроси, повдигнати в обратната информация, предоставена от заинтересованите страни при предишни обсъждания, не са взети под внимание. Те включват поредицата от кръгли маси, довели до декларацията на високо равнище относно цифровото европейско небе, както и съществуващите инструменти за консултации като секторния социален диалог за УВД, групата на експертите и експертната група по човешкото измерение на ЕЕН. Като се има предвид гореизложеното, остават редица нерешени социално-икономически опасения, включително внедряването на нови технологии и на инициатива, предприета от социалните партньори на УВД за разработване на пътна карта за социалното и човешкото измерение за ЕЕН.

2.2.4. Водещите заинтересовани страни в областта на въздухоплаването подкрепят продължаващото сътрудничество между държавите членки, доставчиците на авиационно обслужване и управителния орган на мрежата. Работата по инициативата ЕЕН подкрепя този трансграничен ангажимент и следва да продължи да разработва начини за подобряване на оперативната безопасност, ефикасността и ефективността на разходите, включително чрез достъп до програми за обучение на персонала, от които зависи постигането на „Единното европейско небе“.

2.2.5. По-честите работни срещи между военните администрации на въздушното движение в държавите членки и постоянният диалог между гражданските и военните администрации на въздушното движение могат да доведат до по-ефективни, от икономическа и най-вече от екологична гледна точка, маршрути за полети и до ползи за пътниците/потребителите.

2.2.6. Определянето на свързаните с околната среда резултати ще трябва да се ръководи в по-голяма степен от конкретни параметри, отколкото от самите разходи. Необходима е реформа, за да се засили значението на екологизирането на полетите и по този начин на услугата, която ще се предлага от доставчика на аеронавигационно обслужване и управителния орган на мрежата, както и на най-доброто използване на мрежата от ползвателите на въздушното пространство.

2.3. Отчитане на пандемията от COVID-19

2.3.1. Трябва да се отбележи, че отрасълът на въздухоплаването пострада в най-голяма степен от икономическия срив вследствие на кризата с COVID-19. Според международните прогнози може да се очаква връщане към нивата на трафика от 2019 г. най-рано към 2024 г., при условие че през първата половина на 2021 г. бъде успешно въведена ваксина срещу COVID-19. Предвид нарастващия натиск върху отрасъла за възстановяване на обичайните дейности под някаква форма, въздействието на настоящото предложение трябва да се разбере напълно, като се имат предвид значителните структурни изменения на европейския сектор за УВД, които то предлага. Предложението не следва да възпрепятства способността на УВД или на други сектори на въздухоплаването да възобновят обичайните си дейности.

2.3.2. Очевидно е, че предложението не е адаптирано в светлината на кризата с COVID-19, което подсилва изразените опасения, че не е съобразено с факторите, касаещи отрасъла на въздухоплаването в света след COVID-19. Изглежда, че всички оценки на въздействието на предложението са били направени в периода преди COVID-19 и следователно вече не са актуални.

2.3.3. Кризата с COVID-19 оказва драматичен ефект върху работната сила във въздухоплаването, където десетки хиляди работници в Европа вече загубиха работата си. „Функциите в подкрепа на обслужването“ на сектора на УВД, като например CNS, AIS и MET, биха могли да доведат до допълнителни отрицателни социални последици поради усилията на това предложение за отделяне на услугите. Това трябва да бъде признато и в предложението следва да бъдат отчетени социално-икономическото въздействие на пандемията върху тези работници и нестабилността на отрасъла в настоящия климат.

2.3.4. Тъй като бъдещето на отрасъла остава неясно, е трудно да се подготви законодателство, което ще осигури ефективно решение на опасенията, които се стреми да разгледа предложението. Освен това социалните и икономическите въздействия на кризата все още не са напълно ясни и е преждевременно да се правят оценки или заключения въз основа на текущите прогнози, които се променят бързо с развитието на пандемията.

2.4. Прилагане на пазарни принципи

2.4.1. Комисията призовава за финансова стабилност, но доставчиците на аеронавигационно обслужване биха могли да възприемат новата предложена институционална архитектура като доста бюрократична, с въвеждането на нови разходи, които не са непременно свързани с оперативната работа. Друг аспект, който може да породи въпроси, е апелативният орган, който в предложението формат може да не е напълно независим от органа за преглед на ефективността, дори и намерението на Комисията в това отношение да е съвсем ясно, а именно да се създаде орган, който да може да решава случаи по извънсъдебен път, а не само в Съда на ЕС.

2.4.2. За разлика от други сектори на отрасъла, секторът на УВД трябва да остане с високо ниво на оперативен капацитет, независимо от търсенето в търговското въздушно движение. Секторът и неговата работна сила продължиха да работят независимо от пандемията и предоставяха необходимите услуги за основния трафик като въздушни товари, медицински и военни полети.

2.4.3. От социално-икономическа гледна точка съществуват опасения, че прилагането на пазарни принципи към обслужването на въздушното движение на летищата може да доведе до нестабилност в областта на труда и да понижи стандартите на работа в сектора в ущърб на работната сила и на общността като цяло. Това би попречило на целта за постигане на по-голяма оперативна ефективност и следователно е малко вероятно да намали разходите за услугите. То би могло да намали и броя на летищата, където се осигурява обслужване на въздушното движение, и да окаже пряко въздействие върху безопасността на такива летища.

2.4.4. В сектора на УВД традиционно имаше високо равнище на икономически протести при предишните опити за либерализиране на сектора. Всъщност голяма част от тези протести бяха насочени конкретно срещу предишните предложения за ЕЕН. Възможно е това предложение в настоящата си форма да доведе до допълнителни социални протести и трудови спорове, като се има предвид целта му да се постигне по-голямо либерализиране на отрасъла и да се открие възможност за по-нататъшна приватизация и разпокъсаност на сектора на УВД, по-специално в така наречените „функции в подкрепа на обслужването“.

2.5. *Разделяне на надзорния орган и предоставянето на обслужване*

Вследствие на Регламента за ЕЕН1 има запълнително разделение между ролята по надзора и ролята за предоставяне на обслужване, поне на ниво функции. Това изменение следва да се обмисли в рамките на ЕЕН2+, тъй като опитът, придобит от процесите на функционално разделяне, показва, че ефективността може да се поддържа на същото равнище в сектор, който е структурно разделен. Също така би било полезно да се осигури допълнителна яснота относно общия обхват на предложението в това отношение.

Брюксел, 2 декември 2020 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

ПРИЛОЖЕНИЕ

Следните параграфи от Становището на секцията бяха изменени, за да отразят изменения, приети от Асамблеята, но получиха над една четвърт от подадените гласове (член 54, параграф 4 от Правилника за дейността):

а) Параграф 1.14

1.14. ~~Следва да се извърши оценка на социалното въздействие~~ По време на законодателната процедура се препоръчва да се обърне внимание на ~~за~~ някои аспекти на това предложение, по-специално всяко предложение за отделяне или либерализиране на предоставянето на обслужване. Факт е, че тези фактори имат потенциал да окажат неблагоприятно въздействие върху работниците и поради това социалните партньори следва да бъдат привлечени за участие в този процес.

Резултат от гласуването на изменението:

Гласове „за“: 119

Гласове „против“: 104

Гласове „въздържал се“: 26

б) Параграф 2.2.1

2.2.1. Настоящото предложение за ЕЕН2+ е отчасти преработен текст на предишно предложение за ЕЕН2+, чиито обсъждания бяха блокирани поради двустранни разногласия между две държави членки. Предвид сходството на съдържанието с предишни неуспешни предложения за ЕЕН, продължава да съществува възможността да не бъде постигнат политически консенсус. Притесненията на държавите членки традиционно включват политически опасения, опасения във връзка със суверенитета, социално-икономически фактори, либерализиране на националното въздушно пространство и принудителна приватизация. ~~Извършването на обстойна поредица от оценки на въздействието ще спомогне за установяването и намаляването на тези опасения.~~ По време на законодателната процедура е препоръчително тези опасения да бъдат разгледани надлежно.

Резултат от гласуването на изменението:

Гласове „за“: 113

Гласове „против“: 113

Гласове „въздържал се“: 23

Съгласно член 61 от Правилника за дейността, тъй като по време на гласуването гласовете „за“ и „против“ бяха разпределени поравно, председателят имаше решаващия глас в подкрепа на изменението.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на мерки за управление, опазване и контрол, приложими в зоната на Конвенцията за укрепване на Междоамериканската комисия за тропическа риба тон, и за изменение на Регламент (ЕС) № 520/2007 на Съвета“

(COM(2020) 308 final — 2020/0139 (COD))

(2021/C 56/08)

Единствен докладчик: **Javier GARAT PÉREZ**

Консултация	Европейски парламент, 23.7.2020 г. Съвет, 20.7.2020 г.
Правно основание	член 43, параграф 2 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“
Приемане от секцията	12.11.2020 г.
Приемане на пленарна сесия	2.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	228/0/9
	(„за“/„против“/„въздържал се“)

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК счита, че е необходимо мерките за контрол, опазване и управление, приети от Междоамериканската комисия за тропическа риба тон (ИАТТС), да бъдат транспонирани в законодателството на Съюза с цел постигане на еднаквото и ефективното им прилагане в рамките на ЕС. Транспонирането следва да съответства на договореното в рамките на ИАТТС, без това да води до нови задължения за европейските плавателни съдове. Ето защо Комитетът подкрепя предложението за регламент.

1.2. Комитетът обаче препоръчва да се вземат предвид съображенията, изложени в становището му относно *мерките за опазване и изпълнение, приложими в регулаторната зона на Организацията за риболов в северозападната част на Атлантическия океан* ⁽¹⁾.

1.3. Следователно ЕИСК счита, че в представеното предложение не се предвижда гъвкав механизъм за транспониране на приетите в рамките на ИАТТС правила и не се разглежда необходимостта от ежегодното им актуализиране.

1.4. Комитетът се застъпва за въвеждането на по-ефикасен и опростен механизъм и поради това предлага регламент с един-единствен член, който да гласи, че по отношение на своята флота Европейският съюз задължително трябва да прилага приетите от ИАТТС правила.

1.5. ЕИСК подчертава риска от въвеждането на системата от делегирани актове, чрез която на Комисията се дават правомощия да създава закони, без този процес да подлежи на обичайните процедури.

2. Основно съдържание на предложението на Комисията

2.1. Целта на настоящото предложение ⁽²⁾ е в правото на ЕС да се транспонират мерките за контрол, опазване и управление, приети от Междоамериканската комисия за тропическа риба тон (ИАТТС), по която Европейският съюз (ЕС) е договаряща страна от 2006 г. насам.

⁽¹⁾ Становище на ЕИСК относно „Мерки за опазване и изпълнение — NAFO“ (ОВ С 429, 11.12.2020, стр. 279).

⁽²⁾ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на мерки за управление, опазване и контрол, приложими в зоната на Конвенцията за укрепване на Междоамериканската комисия за тропическа риба тон, и за изменение на Регламент (ЕС) № 520/2007 на Съвета [COM(2020) 308 final]: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52020PC0308&qid=1603701098515>.

2.2. В Конвенцията IATTC се посочва, че нейните резолюции са задължителни и че договарящите страни предприемат необходимите мерки, за да гарантират прилагането и спазването както на разпоредбите на конвенцията, така и всички мерки за опазване и управление, приети в съответствие с нея.

2.3. Следователно задължение на Европейския съюз е да гарантира спазването на всички мерки, одобрени от IATTC, като настоящото предложение се отнася до мерките, приети от IATTC от 2008 г. насам. В предложението е включен и механизъм, улесняващ прилагането на мерките на IATTC в бъдеще.

2.4. В предложението се предвижда на Комисията да бъдат предоставени делегирани правомощия в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз, за да ѝ се даде възможност да прилага всички изменения на тези мерки, одобрени на годишните заседания на тази организация, и да се гарантират еднакви условия на конкуренция между европейските риболовни кораби и тези на другите договарящи страни по IATTC.

2.5. Мерките, предвидени в предложението, се отнасят до техническите спецификации за въдици за акули и като цяло до защитата на някои видове акули, периодите на забрана, разпоредбите относно проектните характеристики и разполагането на устройствата за привличане на рибата (УПР), събирането на данни, защитата на морските птици, присъствието на научни наблюдатели, Регионалния регистър на корабите, програмите за данни и статистика и насоките за намаляване на смъртността от морските костенурки.

3. Общи бележки

3.1. ЕИСК счита, че е необходимо мерките за контрол, опазване и управление, приети от Междумериканската комисия за тропическа риба тон (IATTC), да бъдат транспонирани в законодателството на Съюза с цел постигане на еднаквото и ефективното им прилагане в рамките на ЕС. Транспонирането следва да съответства на договореното в рамките на IATTC, без това да води до нови задължения за европейските плавателни съдове.

3.2. Въпреки това, и имайки предвид факта, че на своите годишни заседания IATTC изменя често мерките си за опазване и контрол, Комитетът е на мнение, че с предложението не се създава ефикасен механизъм нито за транспониране на приетите в рамките на IATTC мерки, нито за актуализирането им.

3.3. ЕИСК счита, че по-ефикасно решение, което да отчита периодичното актуализиране на правилата на IATTC, би било изготвянето на опростен регламент, в който, ясно аргументирайки необходимостта от периодично актуализиране на съответните мерки поне по отношение на предоставените правомощия, един-единствен член да отразява ангажимента на Европейския съюз задължително да прилага по отношение на своята флота правилата, които IATTC приема всяка година.

3.4. В противен случай ЕИСК предупреждава за риска от постоянно несъответствие между правилата на IATTC и законодателството, публикувано от ЕС, което може да породи висока степен на правна несигурност.

Брюксел, 2 декември 2020 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно предложение за директива на Съвета за изменение на Директива 2006/112/ЕО на Съвета по отношение на временните мерки във връзка с данъка върху добавената стойност за ваксини срещу COVID-19 и медицински изделия за инвентарна диагностика на COVID-19 в отговор на пандемията от COVID-19

[COM(2020) 688 final — 2020/0311 (CNS)]

(2021/С 56/09)

Консултация	Съвет на Европейския съюз, 6.11.2020 г.
Правно основание	Член 113 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане на пленарна сесия	2.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	195/0/3
	(„за“/„против“/„въздържал се“)

Тъй като Комитетът обяви подкрепата си за правилата във връзка с данъчното облагане поради кризата, породена от COVID-19, в становището си относно „Предложение за директива на Съвета за изменение на Директива 2011/16/ЕС във връзка с неотложната нужда от отлагане на някои срокове за подаване и обмен на информация в областта на данъчното облагане поради пандемията от COVID-19“ [COM(2020) 197 final — 2020/0081 (CNS)]; относно „Предложение за решение на Съвета за изменение на директиви (ЕС) 2017/2455 и (ЕС) 2019/1995 по отношение на датите на транспониране и прилагане поради кризата с COVID-19“ [COM(2020) 198 final — 2020/0082 (CNS)] и относно „Предложение за регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2454 по отношение на датите на прилагане поради кризата с COVID-19“ [COM(2020) 201 final — 2020/0084 (CNS)]⁽¹⁾, прието на 10 юни 2020 г., и настоящото изменение на Директива 2006/112/ЕО не включва допълнително съдържание, изискващо бележки от страна на ЕИСК, на 556-ата си пленарна сесия, проведена на 2 и 3 декември 2020 г. (заседание от 2 декември 2020 г.), той реши със 195 гласа „за“ и 3 гласа „въздържал се“ да приеме положително становище по предложението текст и да се позове на позицията, изразена в горепосочения документ.

Брюксел, 2 декември 2020 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

⁽¹⁾ ОВ С 311, 18.9.2020 г., стр. 76.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета за упълномощаване на Комисията да гласува в подкрепа на увеличението на капитала на Европейския инвестиционен фонд“

(COM(2020) 774 final — 2020/0343 (COD))

(2021/С 56/10)

Консултации	Европейски парламент, 26.11.2020 г. Съвет на Европейския съюз, 30.11.2020 г.
Правно основание	член 173, параграф 3 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане на пленарна сесия	2.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	207/1/8
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

След като прецени, че съдържанието на предложението е напълно задоволително, и предвид факта, че вече се е изразявал мнението си по Предложението за регламент за създаване на програмата InvestEU ⁽¹⁾, прието на 17 октомври 2018 г. и за неговото преразглеждане ⁽²⁾, прието на 15 юли 2020 г. на 556-ата си пленарна сесия, проведена на 2 и 3 декември 2020 г. (заседание от 2 декември 2020 г.), Комитетът реши с 207 гласа „за“, 1 глас „против“ и 8 гласа „въздържал се“ да приеме положително становище по предложения текст и да се позове на позицията, изразена в горепосочения документ.

Брюксел, 2 декември 2020 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

⁽¹⁾ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 131.

⁽²⁾ ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 139.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа“

(COM(2020) 0571 — 2020/0262 (COD))

(2021/С 56/11)

Консултация	Съвет на ЕС, 21.10.2020 г. Европейски парламент, 5.10.2020 г.
Правно основание	член 153, параграф 2 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	Секция „Заетост, социални въпроси и гражданство“
Приемане на пленарна сесия	2.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	224/0/6 („за“/„против“/„въздържал се“)

След като прецени, че съдържанието на предложението е напълно задоволително и тъй като вече се е произнесъл по този въпрос в предходни становища, а именно SOC/545 — „Защита от канцерогени“, прието на 21 септември 2016 г., SOC/559 — „Защита на работниците срещу канцерогени или мутагени по време на работа“, прието на 31 май 2017 г., SOC/591 — „Защита на работниците срещу канцерогени или мутагени по време на работа“, прието на 19 септември 2018 г., и CSMI/130 — „Премахване на азбеста в ЕС“, прието на 18 февруари 2015 г. ⁽¹⁾, на 556-ата си пленарна сесия, проведена на 2 и 3 декември 2020 г., той реши с 224 гласа „за“ и 6 гласа „въздържал се“ да приеме положително становище по предложения текст и да се позове на позицията, изразена в горепосочените документи.

Брюксел, 2 декември 2020 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

⁽¹⁾ ОВ С 487, 28.12.2016 г., стр. 113; ОВ С 288, 31.8.2017 г., стр. 56; ОВ С 440, 6.12.2018 г., стр. 145; ОВ С 251, 31.7.2015 г., стр. 13.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно някои аспекти на железопътната безопасност и свързаност по отношение на трансграничната инфраструктура, свързваща Съюза и Обединеното кралство чрез фиксираната транспортна връзка през Ламанша“

(COM(2020) 782 final — 2020/0347 (COD))

(2021/C 56/12)

Консултация	Съвет на Европейския съюз, 2.12.2020 г. Европейски парламент, 14.12.2020 г.
Правно основание	член 91, параграф 1 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Транспорт, енергетика, инфраструктури, информационно общество“
Приемане на пленарна сесия	2.12.2020 г.
Пленарна сесия №	556
Резултат от гласуването	210/1/4
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

След като прецени, че съдържанието на предложението е напълно задоволително и не изисква никакви бележки от негова страна, на 556-ата си пленарна сесия, проведена на 2 и 3 декември 2020 г. (заседание от 2 декември 2020 г.), Комитетът реши с 210 гласа „за“, 1 глас „против“ и 4 гласа „въздържал се“ да приеме положително становище по предложения текст.

Брюксел, 2 декември 2020 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG

ISSN 1977-0855 (електронно издание)
ISSN 1830-365X (печатно издание)

Служба за публикации
на Европейския съюз
L-2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG